

Regeringens proposition

2000/01:21

Ansvar för inregistrering av bouppteckningar och
för arvsbeskattning, m.m.

Prop.
2000/01:21

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 oktober 2000

Göran Persson

Lena Hjelm-Wallén
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I dag inregistreras bouppteckningar vid tingsrätterna och tingsrätterna är också beskattningsmyndighet i fråga om arvsskatt. Riksdagen har den 7 december 1999 godkänt att dessa uppgifter skall föras över till skattemyndigheterna. I propositionen föreslår regeringen de ändringar i främst ärvdabalken och arvs- och gåvoskattelagstiftningen som behövs. Vidare föreslås i huvudsak följande.

- Beslut om arvsskatt och gåvoskatt skall överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
- Kammarkollegiets uppgifter när det gäller arvsskatt och gåvoskatt förs över till skatteförvaltningen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i ärvdabalken.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.....	11
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva	36
2.4	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672).....	37
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva	38
3	Ärendet och dess beredning.....	39
4	Bakgrund.....	40
4.1	Närmare om bouppteckningar och om arvsbeskattning	40
4.2	Gåvobeskattning.....	41
4.3	Bakgrund till reformen	41
5	Överväganden och förslag	42
5.1	Huvuddragen i förslaget	42
5.2	Vilka uppgifter skall föras över till skattemyndigheterna?	43
5.2.1	Vad som skall föras över till skattemyndigheterna.....	43
5.2.2	Vad som inte skall föras över till skattemyndigheterna.....	46
5.2.3	Avveckling av innehav av lantbruksfastigheter	49
5.3	Handläggningen vid skattemyndigheterna	50
5.4	Förfarandet vid överklagande av skattemyndighetens beslut	54
5.5	Skatteförvaltningen tar över Kammarkollegiets uppgifter	59
5.6	Särskilda frågor när det gäller bouppteckning och deklaration, m.m.....	62
5.7	Ny deklarationstidpunkt för gåva	65
5.8	Kontrolluppgift för försäkringsgivare	66
5.9	Tidsgräns för meddelande om arvsavstående för Allmänna arvsfonden	67
5.10	Tidsbegränsningen för ansökan om anstånd med att förete delningshandling tas bort.....	68
5.11	Möjligheten att betala arvsskatt med annat än pengar avskaffas.....	69
6	Ikraftträdande m.m.....	70
6.1	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	70
6.2	Genomförande och ekonomiska konsekvenser	71
7	Författningskommentar.....	72
7.1	Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken.....	72

7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.....	75
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva	85
7.4	Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672) ..	85
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva	86
Bilaga 1	Lagförslag i Ärvdabalksutredningens delbetänkande Bouppteckningar och arvsskatt (SOU 1996:160)	87
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över Ärvdabalksutredningens delbetänkande Bouppteckningar och arvsskatt (SOU 1996:160)	93
Bilaga 3	Lagförslag i rapporten Registrering och skattläggning av bouppteckningar – Förslag till framtida organisation (DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport 1999:10).....	94
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över rapporten Registrering och skattläggning av bouppteckningar – Förslag till framtida organisation (DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport 1999:10)	118
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över Ärvdabalksutredningens slutbetänkande Makes arvsrätt, dödsboförvaltare och dödförklaring (SOU 1998:110).....	119
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag.....	120
Bilaga 7	Lagrådets yttrande.....	151
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 oktober 2000 ...	157

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ärvdabalken,
2. lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
3. lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva,
4. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
5. lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Häriigenom föreskrivs i fråga om ärvdabalken¹

dels att 20 kap. 12 § skall upphöra att gälla,

dels att 18 kap. 7 §, 19 kap. 2 § samt 20 kap. 1, 3, 8–9 och 11 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

7 §²

Om det i ett dödsbo ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall boet ha avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Har dödsboet förvärvat sådan egendom därefter, skall avvecklingen ske snarast möjligt.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet. *Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande får överklagas till kammarrätten.*

Den tingsrätt som har registrerat bouppteckningen efter den döde får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor. Medges anstånd, skall tingsrätten underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor.

Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och anstånd får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

¹ Balken omtryckt 1981:359. Senaste lydelse av 20 kap. 12 § 1996:245.

² Senaste lydelse 1990:1385.

2 §

Vid ansökan *som i 1 § sägs fogas avskrift* av bouppteckningen efter den döde *eller, där inregistrering skett, uppgift å dagen därför*. Är ej bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testaments-exekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

Till en ansökan enligt 1 § skall fogas en kopia av bouppteckningen efter den döde *och, om bouppteckningen har registrerats, ett bevis om detta*. Är inte bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testaments-exekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

20 kap.

1 §

Bouppteckning skall förrättas *sist* tre månader efter dödsfallet, *såframt ej på* ansökan inom samma tid *rätten* med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Bouppteckning skall förrättas *senast* tre månader efter dödsfallet, *om inte skattemyndigheten efter* ansökan inom samma tid med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Om dödsboanmälan och undantag på grund av sådan anmälan från skyldigheten att förrätta bouppteckning föreskrives i 8 a §.

3 §³

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, *yrke och* hemvist *samt dödsdagen*. Även namn och hemvist för dem som skall ha kallats till förrättningen skall anges. För underårig skall anges födelsedatum och för arvinge skall anges hans släktskap med den döde. Arvinge skall anges även om han är utesluten från del i kvarlåtenskapen. Om den döde efterlämnar en make, skall för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende *ej* lämnas, skall det anmärkas.

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, *personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481)*, hemvist *och dödsdag*. Även namn och hemvist för dem som skall ha kallats till förrättningen skall anges. För underårig skall anges födelsedatum och för arvinge skall anges hans släktskap med den döde. Arvinge skall anges även om han är utesluten från del i kvarlåtenskapen. Om den döde efterlämnar en make, skall för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende *inte* lämnas, skall det anmärkas.

³ Senaste lydelse 1987:231.

Av bouppteckningen skall framgå vilka som närvarit vid förrättningen. Där någon som skolat kallas ej närvarit, skall vid bouppteckningen fogas bevis att han i tid blivit kallad.

8 §⁴

Bouppteckning skall inom en månad efter *upprättande* jämte bestyrkt *avskrift* för registrering ges in till rätten i den ort där den döde skolat svara i tvistemål i allmänhet eller, om behörig domstol ej sålunda finns, till Stockholms tingsrätt. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt; och skall tiden härför räknas från det den sista bouppteckningen upprättades.

Bestyrkt *avskrift* av bouppteckningen skall förvaras hos rätten.

Har omyndig del i boet eller är någon för vilken förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats delägare eller finns delägare, för vilken god man skall förordnas, skall ytterligare en bestyrkt *avskrift* ges in för varje överförmyndare som skall ha tillsyn över ifrågavarande förmynderskap, förvalterskap eller godmanskap. Är bouppteckningen av vidlyftig beskaffenhet, behöver denna *avskrift* omfatta endast erforderliga delar.

Är inte erforderliga *avskrifter* ingivna, skall sådana tas på boets bekostnad.

Bouppteckningen skall inom en månad efter *det att den upprättats* jämte *en* bestyrkt *kopia* ges in för registrering till *den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt skall pröva frågan om arvsskatt*. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt och inom en månad från det den sista bouppteckningen upprättades.

En bestyrkt *kopia* av bouppteckningen skall förvaras hos *skattemyndigheten*.

Har omyndig del i boet eller är någon för vilken förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats delägare eller finns delägare, för vilken god man skall förordnas, skall ytterligare en bestyrkt *kopia* ges in för varje överförmyndare som skall ha tillsyn över ifrågavarande förmynderskap, förvalterskap eller godmanskap. Är bouppteckningen av vidlyftig beskaffenhet, behöver denna *kopia* omfatta endast erforderliga delar.

Är inte erforderliga *kopior* ingivna, skall sådana tas på boets bekostnad.

8 a §

Förslå den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *icke* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfatta* tillgångarna *ej* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *icke* förrättas, om dödsboanmälan göres

Räcker den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *inte* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfattar* tillgångarna *inte* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *inte* förrättas, om dödsboanmälan

⁴ Senaste lydelse 1988:1255.

till rätten av socialnämnden.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *upptaga* den dödes fullständiga namn, personnummer, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skola* även *angivas* namn och bostadsadresser *beträffande dödsbodelägare*, om *uppgifter därom kunna* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos rätten.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det begäres av dödsbodelägare eller annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför ej längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning skall förrättas sist tre månader efter det att begäran därom gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning.

9 §

Det åligger rätten att tillse att bouppteckning, när sådan erfordras, inom laga tid förrättats och ingivits. Finnes det vara försummat äger rätten vid vite förelägga viss tid eller, där bouppteckning ej skett, förordna någon att föranstalta därom. Sådant förordnande utgör ej hinder att vara god man vid förrättningen.

Registrering av bouppteckning *må ej äga rum, där vid bouppteckningen finnes ej hava så förfarits som i detta kapitel sägs. Är bouppteckningen bristfällig, äger rätten med föreläggande av vite utsätta tid inom vilken bristen skall*

görs till skattemyndigheten av socialnämnden. Prop. 2000/01:21

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *innehålla* den dödes fullständiga namn, personnummer *eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481)*, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skall* även *dödsbodeläga*res namn och bostadsadresser *anges*, om *uppgifterna kan* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos *skattemyndigheten*.

Skattemyndigheten skall se till att bouppteckning, när sådan krävs, förrättas och ges in inom föreskriven tid. Om det har försummats får skattemyndigheten vid vite förelägga viss tid eller, där bouppteckning inte skett, förordna en lämplig person att föranstalta om det. Sådant förordnande utgör inte hinder att vara god man vid förrättningen.

Skattemyndigheten skall registrera bouppteckningen och förse den med bevis om detta.

Registrering av bouppteckning *får inte ske, om det inte framgår att vid bouppteckningen har gått till på det sätt som sägs i detta kapitel. Är bouppteckningen bristfällig, får skattemyndigheten med föreläggande av vite utsätta*

avhjälpas.

tid inom vilken bristen skall Prop. 2000/01:21
avhjälpas.

Den som är *pliktig* att lämna
uppgift till bouppteckning *må* vid
vite *hållas därtill*.

Den som är *skyldig* att lämna
uppgift till bouppteckning *får*
föreläggas vid vite *att fullgöra sin*
skyldighet.

11 §⁵

*Om det i den dödes tillgångar
ingår fast egendom som är taxerad
som lantbruksenhet, skall rätten
underrätta den tillsynsmyndighet
som avses i 18 kap. 7 § andra
stycket om dödsfallet.*

*I fråga om förfarandet hos
skattemyndigheten och om över-
klagande gäller i övrigt lagen
(1941:416) om arvsskatt och
gåvoskatt.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. 18 kap. 7 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande i fråga om ärenden om anstånd om ansökan har kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet.

3. Vid överklagande av tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande enligt 18 kap. 7 § skall, om beslutet har meddelats före ikraftträdandet, 18 kap. 7 § i den äldre lydelsen fortfarande gälla.

4. En dödsboanmälan eller ett ärende om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning skall handläggas av tingsrätten om handlingen har kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller därvid fortfarande.

5. Regeringen får föreskriva att en annan tingsrätt än den som anges i 20 kap. 8 § i dess äldre lydelse är behörig att handlägga en dödsboanmälan eller ett ärende om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning som har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Den tingsrätt som anges i 20 kap. 8 § i dess äldre lydelse skall då lämna över ingivna handlingar till den tingsrätt som skall handlägga ärendet samt underrätta ingivaren om överlämnandet. Sedan en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning har registrerats, skall en kopia av handlingen sändas för förvaring till den tingsrätt som anges i 20 kap. 8 § i dess äldre lydelse. En kopia av handlingen skall förvaras även hos den beslutande tingsrätten. Dödsboanmälan skall sändas för förvaring till den tingsrätt som anges i 20 kap. 8 § i dess äldre lydelse. En kopia av dödsboanmälan skall förvaras hos den tingsrätt som handlagt dödsboanmälan.

6. Har en ansökan om registrering av en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning getts in till tingsrätten före ikraftträdandet och har genom ett beslut som vunnit laga kraft ansökan avvisats, registrering vägrats eller ett beslut om registrering upphävts, skall den skattemyndighet som är behörig enligt 20 kap. 8 § i dess nya lydelse i fortsättningen handlägga frågan om registrering.

7. Har en tingsrätt före ikraftträdandet förelagt vite enligt 20 kap. 9 § första stycket i dess äldre lydelse utan att vitet har dömts ut, skall beslutet

⁵ Senaste lydelse 1990:1385.

när fråga är om utdömande av vite anses vara ett beslut som har Prop. 2000/01:21
meddelats av den skattemyndighet hos vilken bouppteckningen eller
tilläggsbouppteckningen enligt 20 kap. 8 § i dess nya lydelse skall ges in.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

Prop. 2000/01:21

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt⁶

dels att 52 § 2 mom., 64 och 72 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 15 § 1 a mom.–3 mom., 15 a–17 §§, 22 § 2 mom., 26 §, 33 § 3 mom., 34, 44, 46–49 a §§, 51 §, 52 § 1 mom., 52 a §, 53 §, 55 § 1 och 3 mom., 56, 59–62, 67, 70 och 73 §§ samt rubriken närmast före 62 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 60 a–60 e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

*1 a mom.*⁷ I bouppteckningen eller i särskild handling som ges in tillsammans med bouppteckningen skall anges

1. om den efterlevande maken i fall som avses i 15 § 1 mom. första stycket med tillämpning av 12 kap. 2 § äktenskapsbalken erhållit mindre än hälften av giftorättsgodset,

2. om den efterlevande makens enskilda egendom med tillämpning av 10 kap. 4 § äktenskapsbalken ingått i sådan delning som avses i 15 § 1 mom. första stycket, eller

3. om någon, som är bröstarvinge till den först avlidne maken men inte till den efterlevande maken, vid den först avlidne makens död avstått från sitt arv till förmån för den efterlevande maken.

Sådan handling som avses i första stycket skall ges in tillsammans med bouppteckningen. Om handlingen upprättas efter det att bouppteckningen getts in men innan beslut meddelats om fastställande av skatt, skall handlingen ges in till *beskattningsmyndigheten*.

Sådan handling som avses i första stycket skall ges in tillsammans med bouppteckningen. Om handlingen upprättas efter det att bouppteckningen getts in men innan beslut meddelats om fastställande av skatt, skall handlingen ges in till *skattemyndigheten*.

*2 mom.*⁸ Har kvarlåtenskap tillkommit efterlevande make såsom arvinge och har vid dennes död den först avlidnes arvingar rätt till andel i den efterlevandes bo, beräknas denna andel till hälften, om inte annat sägs i andra–fjärde styckena.

Andel som nu sagts skall bestämmas med tillämpning av 3 kap. 2 § tredje stycket ärvdabalken, om

⁶ Senaste lydelse av

52 § 2 mom. 1984:659

64 § 1 mom. 1974:857

64 § 2 mom. 1990:337

72 § 1974:857.

⁷ Senaste lydelse 1987:1206.

⁸ Senaste lydelse 1987:1206.

1. makarna eller någon av dem ägde enskild egendom vid den först avlidne makens död,

2. den först avlidne genom testamente så förordnat att något av kvarlåtenskapen vid dennes död tillföll annan än den efterlevande maken,

3. den först avlidne efterlämnade bröstarvinge som inte är den efterlevande makens bröstarvinge och denne inte avstod från sin rätt till arv till förmån för den efterlevande maken eller

4. den efterlevande makens andel efter den först avlidne maken i fall, som avses i 15 § 1 mom. första stycket, enligt lag blivit bestämd till annat än hälften av boet.

Har den andel i den sist avlidne makens bo som tillkommer den först avlidnes arvingar vid delningsförrättning blivit enligt lag bestämd till annat än hälften av boet och föreligger i skatteärendet i behörig ordning upprättad handling över förrättningen, skall andelen bestämmas i enlighet med denna.

Ett ytterligare undantag från första stycket följer av 3 kap. 8 § ärvdabalken.

I fall, som avses i 12 kap. 1 § ärvdabalken, skall vad i första–fjärde styckena stadgas äga motsvarande tillämpning, där ej annat följer av testamente, varom fråga är.

I bouppteckning skall anges om den avlidne tidigare varit gift och om det finns efterarvingar till den avlidnes tidigare bortgångne make. I sådant fall skall bouppteckning och, i förekommande fall, delningshandling avseende den först avlidnes dödsbo ges in till *beskattningsmyndigheten*.

3 mom.⁹ En sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 1, 1 a och 2 mom. skall vid ingivandet vara åtföljd av styrkt avskrift eller styrkt kopia. Inges ej avskrift eller kopia, skall sådan göras på bekostnad av dödsboet eller den skattskyldige. Avskriften eller kopian förvaras hos *beskattningsmyndigheten*.

I bouppteckning skall anges om den avlidne tidigare varit gift och om det finns efterarvingar till den avlidnes tidigare bortgångne make. I sådant fall skall bouppteckning och, i förekommande fall, delningshandling avseende den först avlidnes dödsbo ges in till *skattemyndigheten*.

3 mom. En sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 1, 1 a och 2 mom. skall vid ingivandet vara åtföljd av styrkt avskrift eller styrkt kopia. Inges ej avskrift eller kopia, skall sådan göras på bekostnad av dödsboet eller den skattskyldige. Avskriften eller kopian förvaras hos *skattemyndigheten*.

15 a §¹⁰

Om bodelning skall äga rum enligt lagen (1987:232) om sambors gemensamma hem, skall den andel som skall tillfalla den avlidnes sambo vid fördelning av bostad och bohag beräknas till hälften av den behållna egendomen om inte annat följer av 12 § andra stycket nämnda lag eller andelen blivit enligt lag annorlunda bestämd vid bodelning över vilken i behörig ordning upprättad handling föreligger i skatteärendet.

⁹ Senaste lydelse 1987:1206.

¹⁰ Senaste lydelse 1987:1206.

För sambons sålunda beräknade andel erläggs inte arvsskatt.

Prop. 2000/01:21

När en sådan handling som avses i första stycket ges in till *beskattningsmyndigheten* gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

När en sådan handling som avses i första stycket ges in till *skattemyndigheten* gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

16 §¹¹

Föreligger i skatteärendet i behörig ordning upprättad arvskifteshandling, skola arvingars och universella testamentstagares lotter beräknas enligt skifteshandlingen med tillämpning av däri angivna värden, dock icke där i 15 eller 15 a § avsedd delning av boet skett annorlunda än enligt lag eller universell testamentstagares lott enligt skifteshandlingen utgör större del av kvarlåtenskapen än i testamentet bestämts. Om i skifteshandling angivits grunden för blivande delning av från skiftet undantagen egendom ävensom dess värde, skall jämväl sådan egendom anses fördelad å lotterna enligt angiven grund.

Har sammanlagda värdet av arvingars och universella testamentstagares sålunda bestämda lotter i skifteshandlingen upptagits lägre än vad som återstår av behållningen i dödsboet, beräknad på sätt i 13, 20–23 och 27 §§ stadgas, sedan därifrån avräknats dels efterlevande makes jämlikt 15 § skattefria andel eller efterlevande sambos enligt 15 a § skattefria andel, dels legat, dels i 11 § 2 mom. omförmäld skattelott och dels värdet av jämlikt 6 och 7 §§ först framdeles beskattningsbar egendom, skola lotterna bestämmas såsom om det belopp, varmed deras sammanlagda värde understiger dödsbobehållningen efter nu nämnd avräkning, uppdelats å lotterna i förhållande till deras storlek.

När skifteshandling ges in till *beskattningsmyndigheten* gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

När skifteshandling ges in till *skattemyndigheten* gäller vad som stadgas i 15 § 3 mom.

17 §¹²

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. Eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall av *beskattningsmyndigheten* medgivas anstånd med skattens fastställande, såvitt arvinge, universell testamentstagare, bouppteckningsman eller testaments-exekutor gör framställning därom i samband med ingivande inom vederbörlig tid av bouppteckning för inregistrering.

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall *skattemyndigheten* medge anstånd med skattens fastställande, om arvinge, universell testaments-tagare, bouppteckningsman eller testamentssexekutor gör framställning om det i samband med ingivande av bouppteckning för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om

¹¹ Senaste lydelse 1987:1206.

¹² Senaste lydelse 1990:337.

anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningens registrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testaments-exekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för förrättande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 § 1 eller 2 mom. eller 15 a §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet skall av beskattningsmyndigheten omedelbart överlämnas till skattemyndigheten. Mot bevis att *sedermå* påförd skatt blivit *gulden* skall säkerheten återställas till den, som nedsatt *densamma*. *Därest* genom *löftesmans* död eller av annan orsak säkerheten *blivit minskad* och *icke* efter anmaning annan *nöjaktig* säkerhet lämnas, skall *beskattningsmyndigheten* förklara beviljat anstånd *icke vidare* gälla.

Mot bevis att påförd skatt blivit *betald* skall säkerheten återställas till den som nedsatt *den*. *Om* säkerheten *minskat* genom *borgensmans* död eller av annan orsak och *inte* efter anmaning annan *godtagbar* säkerhet lämnas, skall *skattemyndigheten* förklara att beviljat anstånd *inte längre* skall gälla.

22 §

2 mom.¹³ Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, *nedgått* i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan *dylik tilldragelse* eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning *å* egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen *varit använd*, eller av annan liknande anledning, skall *skattemyndigheten i den region där egendomen är belägen* på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, *åsätta* egendomen särskilt värde till ledning för

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt som näst föregående års taxeringsvärde avsett, *sjunkit* i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan *sådan händelse* eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning *på* egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen *använts*, eller av annan liknande anledning, skall på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, egendomen *åsättas* särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

¹³ Senaste lydelse 1998:247.

beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett *å* fast egendom eller dess värde *eljest förhöjts* till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen *varit använd*, eller annan liknande anledning, *äger beskattningsmyndigheten hos skattemyndigheten påkalla att* egendomen för ändamål, *som i föregående stycke sägs*, *åsättes* särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas *av skattemyndigheten* till ledning för arvsskattens bestämmande. *Det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor att ansöka om detta.* Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor. *Skattemyndigheten skall vidare göra värdering om beskattningsmyndigheten begär det.*

Vid värdering *enligt detta moment* skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett *på* fast egendom eller dess värde *annars höjts* till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen *använts*, eller annan liknande anledning, *får* egendomen för ändamål *enligt första stycket*, *åsättas* särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas till ledning för arvsskattens bestämmande. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor.

Värdering enligt detta moment görs av skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör.

Vid värderingen skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutred-

tillämpas. Skattskyldig, bouppteckningsman eller testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *beskattningsmyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen. *Har värderingen begärts av beskattningsmyndigheten skall kostnaderna betalas av allmänna medel.*

Skattemyndighetens beslut enligt detta moment får inte överklagas.

26 §¹⁴

Den som omhänderhar dödsbos egendom ävensom skattskyldig har att tillhandahålla den utredning, som prövas erforderlig för bedömning av egendoms värde.

Till upplysning om värde av fast egendom *skall företes taxeringsbevis eller, där egendomen* enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, skattemyndighetens beslut i ärendet. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas *för uppvisande av skattemyndighetens beslut, såvida det visas, att* ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Till ledning för värdering av aktier, obligationer och därmed jämförliga värdehandlingar skall företes intyg av bank, mäklare eller annan sakkunnig. Om sådan handling inte är börsnoterad och inte heller annars omsätts på kapitalmarknaden skall i stället företas av skattemyndigheten meddelat bevis om det värde, vartill handlingen enligt senast verkställd prövning kan ha upptagits vid taxering till statlig förmögenhetsskatt.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu

ningsman eller testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *skattemyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen.

Till upplysning om värde av fast egendom *som* enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, *skall* skattemyndighetens beslut i ärendet *företas*. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas *när* ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Skattemyndigheten får, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts *får* efter

¹⁴ Senaste lydelse 1997:325.

sagts *må*, efter *framställning* av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, meddelas av *hovrätten* i dit fullföljt skatteärende. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig *omhänderhar* egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning *ävensom* att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen *erlägges*, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och *eljest* av den för egendomen skattskyldige.

överklagande meddelas av rätten. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig *har hand om* egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning *samt* att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen *betalas* om egendomen ingår i dödsbo, av boet och *annars* av den för egendomen skattskyldige.

33 §

3 mom. Har inom ett år från det beskattningsmyndighet meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträtts till konkurs, *äger* dödsboet eller skattskyldig återfå *erlagd* skatt. Uppkommer i konkursen överskott, skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *göres* skriftligen och *upptages* av den beskattningsmyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

3 mom. Har inom ett år från det att skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträtts till konkurs, *har* dödsboet eller skattskyldig *rätt att* återfå *betald* skatt. Uppkommer i konkursen överskott, skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *görs* skriftligen och *tas upp* av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

34 §¹⁵

Beskattningsmyndighet är den tingsrätt vid vilken arvlåtaren (testator) eller, då fråga är om egendom till vilken en föregående innehavare på livstid haft i 8 § första eller andra stycket *avsedd rätt*, *denne hade att svara i mål som rörde hans person*.

Om det inte finns någon tingsrätt som är behörig enligt

Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region där arvlåtaren (testator) var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades vid dödsfallet. Detsamma gäller i fråga om en föregående innehavare som på livstid haft *sådan rätt till egendomen som avses* i 8 § första eller andra stycket.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig

¹⁵ Senaste lydelse 1996:253.

första stycket, tas skatteärendet upp av *Stockholms tingsrätt*.

Regeringen får bestämma att även sådana anställda i en tingsrätt som inte är lagfarna domare skall få handlägga enkla ärenden om arvsskatt.

enligt första stycket, tas skatteärendet upp av *Skattemyndigheten i Stockholm*.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Vad som i denna lag sägs om skattemyndigheten skall i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är behörig enligt första eller andra stycket. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt första eller andra stycket.

Prop. 2000/01:21

44 §¹⁶

Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

I fråga om juridisk person är beskattningsmyndighet skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde.

Finnes ej behörig beskattningsmyndighet efter vad nu sagts upptages skatteärendet av Skattemyndigheten i Stockholm.

Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd den 1 november året före skattskyldighetens inträde eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

Beskattningsmyndighet i fråga om juridisk person är skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före skattskyldighetens inträde.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket tas skatteärendet upp av Skattemyndigheten i Stockholm.

¹⁶ Senaste lydelse 1998:247.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första–tredje styckena får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Vad som i denna lag sägs om skattemyndigheten skall i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är behörig enligt första, andra eller tredje stycket. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt första, andra eller tredje stycket.

46 §¹⁷

Deklaration skall, i fall som *angivas* i 45 § under A), B) och C), *vara till beskattningsmyndigheten avlämnad* inom fyra månader, räknat i fall som *angivas*

under A) 1), 2) och 3) samt B) från det skattskyldighet inträdde;

under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till den skattskyldige;

under C) i fall som avses i 32 § h) från det att delningen skedde och i övrigt från det att kännedom erhöles angående den omständighet, som föranleder efterbeskattningen.

I fall som *angivas* i 45 § under D) skall deklARATION avlämnas till *beskattningsmyndigheten* senast den 15 februari året efter det *varunder* skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som i 37 § 2 mom. avses, försäkringstagaren avlidit efter det skattskyldighet inträtt, *må* dock deklARATIONEN *icke* lämnas *senare än* fyra månader efter dödsfallet.

Deklaration skall, i fall som *anges* i 45 § under A), B) och C), *avlämnas till skattemyndigheten* inom fyra månader, räknat i fall som *anges*

I fall som *anges* i 45 § under D) skall deklARATION avlämnas till *skattemyndigheten* senast den 2 maj året efter det *år när* skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som avses i 37 § 2 mom., försäkringstagaren avlidit efter det skattskyldighet inträtt, *skall* dock deklARATIONEN lämnas *senast* fyra månader efter dödsfallet.

¹⁷ Senaste lydelse 1987:1206.

Deklaration skall *avgivas* på heder och samvete och innehålla uppgift om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan arvlåtaren (testator) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första stycket, det förhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas:

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testaments-tagare:

förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3) och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall *tagas* vid skattens bestämmande.

Angående skyldighet att i deklaration, som avser arvfallen eller testamenterad egendom eller förvärv, som omförmäles ovan under B) lämna uppgift angående vissa tidigare förvärv stadgas i 19 §.

Deklaration skall *avges* på heder och samvete och innehålla uppgift om

1) arvlåtarens (testators) och den

skattskyldiges fullständiga namn, *personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481)* och hemvist;

3) förhållandet mellan arvlåtaren (testator) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första stycket, det förhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn, *personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen* och hemvist;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall *tas* vid skattens bestämmande.

¹⁸ Senaste lydelse 1987:1206.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, *varom förmäles i 8 §, skola jämväl föregående innehavarens fullständiga namn och hemvist uppgivas.*

Vad ovan sägs beträffande arvlåtare (testator) skall beträffande fideikommiss, som avses i 30 § andra stycket, gälla närmast föregående innehavaren.

Deklaration som avser gåva eller annat enligt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång, avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu *icke* blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i *huvudskrift* eller bestyrkt *avskrift*. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, *som sägs i 8 §, skall också föregående innehavarens fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen och hemvist uppges.*

Deklaration avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu *inte* blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i *original* eller bestyrkt *kopia*. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

48 §¹⁹

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *beskattningsmyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu har sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *beskattningsmyndigheten* eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *skattemyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu har sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *skattemyndigheten* av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter

¹⁹ Senaste lydelse 1981:1118.

femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras.

utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras. Prop. 2000/01:21

49 §²⁰

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till den *beskattningsmyndighet*, vilken har att *upptaga* fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, och därvid *enligt närmare föreskrifter, som meddelas av regeringen, jämväl uppgiva* övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande.

Uppgiftsskyldighet föreligger dock icke, därest försäkringsbeloppet eller, i fråga om belopp som utfaller periodiskt, det sammanlagda årsbeloppet ej överstiger 13 000 kronor. Där fråga är om flera försäkringar, skall vad nu sagts hava avseende å försäkringarnas sammanlagda belopp.

Uppgift, *varom i* första stycket sägs, skall för varje kalenderår lämnas senast den *15 februari påföljande* år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

Vad i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall, som avses i 12 § sjätte stycket.

49 a §²¹

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 5 § *lagen om allmänna arvsfonden tillställs beskattningsmyndigheten.*

Där någon i enlighet med lagen (1927:77) om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till den *skattemyndighet*, vilken har att *ta upp* fråga om beskattning av försäkringsbeloppet och därvid *även uppge* övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande. *Närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.*

Uppgift *enligt* första stycket skall för varje kalenderår lämnas senast den *31 januari följande* år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 24 och 25 §§ *lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden skall lämnas till skattemyndigheten.*

²⁰ Senaste lydelse 1992:1093.

²¹ Senaste lydelse 1969:386.

Innan skatteärendet avgöres, skall den skattskyldige lämna sådan uppgift eller försäkran som avses i 19 § 4 mom. Tillfälle skall beredas honom att yttra sig i ärendet i övrigt.

Prop. 2000/01:21

51 §²²

Ärende rörande fastställande av skatt, som *ej* skall *uttagas* efter deklARATION, *upptages* till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *beskattningsmyndigheten* eller, där *jämlikt* 17 § anstånd med skattens fastställande *blivit beviljat*, när till *beskattningsmyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling *icke ingives* inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Bevis om det belopp, vartill skatten blivit fastställd, skall tecknas på bouppteckning, tilläggsbouppteckning eller handling, som avses i 49 a §.

Har *jämlikt* 17 § *beviljats* anstånd med fastställande av skatten, åligger det dödsboet att tillhandahålla *beskattningsmyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *överrätt*, när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats, *och den enligt* 64 § 1 mom. *förordnade granskningsmyndigheten*, när *skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet*.

Ärende rörande fastställande av skatt, som *inte* skall *tas ut* efter deklARATION, *tas upp* till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *skattemyndigheten* eller, där anstånd med skattens fastställande *beviljats enligt* 17 §, när till *skattemyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling *inte inges* inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Har anstånd med fastställande av skatten *beviljats enligt* 17 §, åligger det dödsboet att tillhandahålla *skattemyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *domstol* när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats.

52 §

1 mom.²³ Skatt enligt denna lag skall, i den mån *ej jämlikt* 55 § anstånd medgivits, *erläggas* inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats

1 mom. Skatt enligt denna lag skall, i den mån anstånd *inte* medgivits *enligt* 55 §, *betalas* inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats.

²² Senaste lydelse 1989:311.

²³ Senaste lydelse 1998:247.

eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt *icke* fastställts inom åtta månader efter det boupp-teckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast *skolat* vara ingiven, skall ränta *utgå* från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av *beskattningsmyndighet*. Skall *jämlikt* 54 § skatten förskjutas av dödsboet, *påföres* vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp som understiger femtio kronor *påföres ej*. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, *då underrätt är beskattningsmyndighet*, betalas till skattemyndigheten *i den region, dit underrätten hör, och eljest till den skattemyndighet, som är beskattningsmyndighet*.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt *skola* i tillämpliga delar gälla även ränta.

Har skatt *inte* fastställts inom åtta månader efter det *att* boupp-teckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast *skulle ha varit* ingiven, skall ränta *tas ut* från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av *skattemyndighet*. Skall *enligt* 54 § skatten förskjutas av dödsboet, *påförs* vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp *avrundas nedåt till hela kronor*. Belopp som understiger femtio kronor *påförs inte*.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall betalas till skattemyndigheten.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt *skall* i tillämpliga delar gälla även ränta.

52 a §²⁴

Fastställer *överrätt* skatt till högre belopp än *beskattningsmyndigheten* förut beräknat eller

Fastställer *domstol* skatt till högre belopp än *skattemyndigheten* förut beräknat, skall

²⁴ Senaste lydelse 1990:337.

vitsordar skattskyldig anmärkning av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, skall på sålunda tillkommande skattebelopp utgå ränta.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

att ränta *utgår* från och med den andra månaden efter den, då *beskattningsmyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta *utgår* till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock *icke* för längre tid än två år.

I fråga om räntan *gälla* i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. dock att räntan *påföres* av skattemyndigheten. *Ränta utgår* även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten *fastställs* tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten *fastställs*.

ränta tas ut på det tillkommande skattebeloppet.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

att ränta *tas ut* från och med den andra månaden efter den, då *skattemyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta *tas ut* till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock *inte* för längre tid än två år.

I fråga om räntan *gäller* i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. dock att räntan *påförs* av skattemyndigheten. *Av 61 § framgår att ränta skall betalas* även på ränta som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten *fastställs* tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten *fastställs*.

53 §²⁵

I fall där *underrätt* fastställt skatt, skall rätten till *den skattemyndighet, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet*, snarast översända *en till rätten ingiven bouppteckning eller någon annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller en bouppteckning, som tillhandahållits rätten enligt tredje stycket sistnämnda paragraf*. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer,

I fall där *domstol* fastställt skatt till ett högre belopp än som *förut beräknats*, skall rätten till *skattemyndigheten* snarast översända handling, som tillhandahållits rätten enligt 51 § fjärde stycket. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som *denna behöver för att kräva in skatten*.

²⁵ Senaste lydelse 1997:508.

lämna skattemyndigheten de uppgifter, som *behövs* för *uppbörd* av skatten. *Vad som nu sagts gäller också i tillämpliga delar, när överrätt fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats eller när en skattskyldig vitsordat en anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.*

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till särskilt konto hos skattemyndigheten. Skatten skall anses vara betald den dag, då inbetalningskort eller gireringshandlingar kommit in till Posten Aktiebolag eller, om staten har ingått avtal om förmedling av skatteinbetalningen med en bank, till banken.

Om skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift om inte annat följer av 6 § sista stycket. Den obetalda skatten och dröjsmålsavgiften skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m. m. Vid indrivning får verkställighet enligt utskönningsbalken ske.

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars *erläggande* anstånd *ej* medgivits, blivit *erlagd*. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, som ingivaren har rätt att få tillbaka får skattemyndigheten inte lämna ut till denne förrän skatt, med vars betalning anstånd inte medgivits, blivit betald. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars *betalning* anstånd *inte* medgivits, blivit *betald*. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

55 §

*1 mom.*²⁶ Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt

1 mom. Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt

²⁶ Senaste lydelse 1983:384.

värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *beskattningsmyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *överrätt efter besvär* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *överrätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Föreligger synnerliga skäl får regeringen i annat fall än som avses i föregående stycke medge viss skattskyldig att den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

3 mom.²⁷ Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *beskattningsmyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *överrätt*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte

värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *skattemyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *domstol* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *rätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *skattemyndigheten* eller *rätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

3 mom. Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *skattemyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *domstol*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *skattemyndigheten* eller *rätten* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige

²⁷ Senaste lydelse 1983:384.

ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa *nöjaktig* säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

skall dessutom inom samma tid ställa *godtagbar* säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

56 §²⁸

Avlider den, som förvärvat egendom genom arv, testamente eller gåva, eftergives skatten enligt följande. Sker dödsfallet inom ett år från det skattskyldighet inträtt, eftergives hela skattebeloppet. Avlider den skattskyldige senare men inom tio år efter det skattskyldighet inträtt, eftergives samma belopp, minskat med en tiondedel för varje helt år som förflutit från sagda tidpunkt.

Fråga om eftergift av fastställd skatt *upptages* efter *därom* skriftligen gjord framställning av den *underrätt* eller skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

Fråga om eftergift av fastställd skatt *tas* efter skriftligen gjord framställning *upp* av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

59 §²⁹

Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt

- a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;
- b) testamente, förordnande enligt lagen (1927:77) om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare eller motsvarande förordnande som avser utländsk försäkring, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarat ogillt;
- c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom, 15 a § eller 16 §;
- d) omständighet inträffat som föranleder tilläggsbouppteckning;
- e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder att i deklaration uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;
- f) klarhet vunnits om hur arvet slutligen skall fördelas i sådana fall som avses i 18 §;
- g) genom sådan delning, som enligt 32 § h) föranlett efterbeskattning, fördelningen av kvarlåtenskapen kommit att avvika från den som legat till grund för skattens fastställande;

²⁸ Senaste lydelse 1990:337.

²⁹ Senaste lydelse 1990:337.

och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, någon skattskyldig haft att gälda mindre skatt än vad beräknats, skall honom påförd skatt nedsättas med sålunda för högt beräknat belopp.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och *upptages* av den *underrätt* eller skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och *tas upp* av den skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.

60 §³⁰

(60 § första stycket)

Beskattningsmyndighetens beslut får överklagas *till hovrätten av en enskild part eller av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten. Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.*

(60 § fjärde stycket)

Beslut av *beskattningsmyndigheten* i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon förelagts att vid vite fullgöra en *uppgift* som anges i 26 §, får *dock* föreläggandet *komma under prövning* i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

Skattemyndighetens beslut får överklagas *hos allmän förvaltningsdomstol.*

Beslut av *skattemyndigheten* i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon *enligt 67 §* förelagts att vid vite fullgöra en *skyldighet* som anges i 26 §, får föreläggandet *prövas endast* i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

60 a §

Ett beslut av skattemyndigheten får överklagas även av Riksskatteverket. Riksskatteverket får föra talan till den enskildes förmån.

Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätt eller kammarrätt även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

60 b §

(60 § andra stycket)

Om *beskattningsmyndighetens* beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får överklagande ske inom tre år från

Om *skattemyndighetens* beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får överklagande ske inom tre år från beslutets dag.

³⁰ Senaste lydelse 1996:253.

beslutets dag. När en skattskyldig vitsordat en anmärkning, som framställts av granskningsmyndigheten, skall det vid överklagandet anses som om beskattningsmyndigheten meddelat beslut om skattens fastställande när granskningsmyndigheten fått meddelande om vitsordandet. I sådant fall skall ett överklagande ges in till hovrätten. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till beskattningsmyndigheten eller till hovrätten inom två månader från det att delgivning som avses i 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden har skett. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av hovrätten.

(60 § tredje stycket)

När ett beslut som avses i andra stycket överklagas skall hovrätten, om målet tas upp till prövning, alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig.

Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till skattemyndigheten eller till länsrätten inom två månader från det att motparten har fått del av överklagandet. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av länsrätten.

När ett beslut som avses i första stycket överklagas skall länsrätten alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig.

60 c §

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av beslut enligt denna lag.

60 d §

Överklagar Riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i Regeringsrätten.

60 e §

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

61 §³¹

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av *överrätts* beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till den skattemyndighet som anges i 52 § 1 mom. tredje stycket. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

I fall, som avses i 57–58 a §§, ankommer det på regeringen att förordna i vad mån ränta skall utgå.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med *erläggande* av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* ompröva anståndsbeslutet.

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av *domstols* beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till den skattemyndighet som anges i 52 § 1 mom. tredje stycket. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med *betalning* av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *skattemyndigheten* eller *domstolen* ompröva anståndsbeslutet.

61 a §³²

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och

³¹ Senaste lydelse 1997:508.

³² Senaste lydelse 1992:625.

med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan, *vilken skall beräknas av skattemyndigheten*, gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Tillsyn å skattens utgörande

Beslutsförteckning

62 §³³

Underrätts beslut i skatteärende skola, efter vad därom är särskilt stadgat, upptagas i bouppteckningsprotokollet. Avser beslut fastställande av skatt, skola i protokollet antecknas: arvlåtarens eller, i fall som avses i 30 § andra stycket, närmast föregående innehavarens fullständiga namn (för gift kvinna jämväl hennes namn som ogift), födelsetid och hemvist, skattskyldigs namn, värdet å samtliga lotter, beloppet av å varje lott belöpande skatt, skyldskapsförhållande efter vilket skatten beräknats, övriga å skattens bestämmande inverkan omständigheter och vid samtidig beskattning av flera lotter skattens sammanlagda belopp. I fråga om förvärv, som avses i 1 § andra stycket, antecknas dessutom dagen för beslutet om avstående och myndighet som meddelat beslutet.

Skattemyndighets beslut i skatteärende upptages i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

Finner beskattningsmyndigheten avgiven deklaration böra bevaras

Skattemyndighetens beslut i skatteärenden tas upp i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

Finner skattemyndigheten att avgiven deklaration bör bevaras

³³ Senaste lydelse 1990:337.

under längre tid än tolv år, skall anteckning *härom verkställas i protokollet eller* beslutsförteckningen i samband med beslutet om skattens fastställande.

under längre tid än tolv år, skall anteckning *om detta göras i* beslutsförteckningen i samband med beslutet om skattens fastställande.

67 §³⁴

Skattskyldig eller annan *må* av beskattningsmyndighet genom vite tillhållas att fullgöra *vad enligt denna lag åligger honom*, dock ej såvitt avser *gäldande* av fastställd skatt.

Underrätt må vid vite tillhållas den, som *uppgivit* dödsbo, att med ed *fästa* riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång *må* åläggas *jämväl* delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej *uppgivit* boet, *ävensom* annan som med boet tagit befattning.

Skattskyldig eller annan *får* av skattemyndigheten *föreläggas* vid vite att fullgöra *det som åligger honom enligt denna lag*, dock ej såvitt avser *betalning* av fastställd skatt.

På ansökan av skattemyndigheten får den tingsrätt där den döde hade att svara i allmänhet vid vite *förelägga* den, som *uppgett* dödsbo, att med ed *bekräfta* riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång *får även* åläggas delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej *uppgett* boet, *samt* annan som tagit befattning med boet.

Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

70 §³⁵

Ett överklagande av ett beslut om fastställande av skatt enligt denna lag inverkar inte på skyldigheten att betala den skatt som beslutet avser.

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft. *Om hovrätten fastställt skatten till ett lägre belopp än den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten medgett eller yrkat, får dock återbetalning inte ske om granskningsmyndigheten anmäler hinder mot detta. I sistnämnda fall får skattemyndigheten efter ansökan av dödsbo eller skattskyldig medge återbetalning, varvid bestämmelserna i 17 kap. 3 § första stycket skattebetalningsslagen (1997:483) om ställande av säkerhet skall tillämpas.*

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft.

³⁴ Senaste lydelse 1990:337.

³⁵ Senaste lydelse 1997:1039.

73 §³⁶

Angående skyldighet för *beskattningsmyndighet* att i vissa fall lämna meddelande om fastställande av skatt gäller vad regeringen förordnat.

Angående skyldighet för *skattemyndighet* att i vissa fall lämna meddelande om fastställande av skatt gäller vad regeringen förordnat.

Regeringen äger ock utfärda de föreskrifter, som eljest finnas erforderliga för tillämpning av denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
2. Har ett ärende anhängiggjorts hos tingsrätt eller skattemyndighet före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser om inte annat sägs nedan.
3. Regeringen får föreskriva att en annan tingsrätt än den som anges som beskattningsmyndighet enligt 34 § i dess äldre lydelse skall ha behörighet att handlägga ett ärende om arvsskatt som har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Den tingsrätt som anges i 34 § i dess äldre lydelse skall då lämna över ingivna handlingar till den tingsrätt som skall handlägga ärendet samt underrätta ingivaren om överlämnandet. Lämnade deklarationer skall förvaras hos den tingsrätt som anges i 34 § i dess äldre lydelse.
4. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, upptas efter lagens ikraftträdande ärende om efterbeskattning enligt 32 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
5. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 33 § 3 mom. av den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig.
6. Om skattskyldigheten för gåva har inträtt före ikraftträdandet tillämpas 44 § i dess äldre lydelse.
7. Har före ikraftträdandet beskattningsmyndigheten medgett att arvsskatt får betalas med skuldebrev eller aktier enligt 52 § 2 mom. i dess äldre lydelse, skall vad som i 52 § 1 och 2 mom., i deras äldre lydelse, sägs om beskattningsmyndigheten i stället avse den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig.
8. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om eftergift enligt 56 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
9. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 59 § av den skattemyndighet som enligt 34 § första och andra stycket eller 44 § första–tredje styckena är behörig.
10. Riksskatteverket skall fullgöra de uppgifter som enligt äldre bestämmelser ankommer på den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

³⁶ Senaste lydelse 1974:857.

11. Har en tingsrätt före ikraftträdandet förelagt vite enligt 67 § första stycket utan att vitet har dömts ut, skall beslutet när fråga är om utdömande av vitet anses vara ett beslut som har meddelats av den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket är behörig. Prop. 2000/01:21

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva

Prop. 2000/01:21

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skattskyldiga som på grund av avtalet önskar få skattelindring skall enligt 2 § kungörelsen (1967:721) om förfarandet rörande eftergift av arvsskatt eller gåvoscatt vid dubbelbeskattning skriftligen ansöka om detta hos *kammarkollegiet*. En sådan ansökan bör ges in inom sex år från tidpunkten för händelsen som föranledde skattskyldighet eller inom ett år från den sista dagen då skatt för vilken avräkning medges förfaller till betalning, om sistnämnda tidpunkt inträffar senare.

Skattskyldiga som på grund av avtalet önskar få skattelindring skall enligt 2 § kungörelsen (1967:721) om förfarandet rörande eftergift av arvsskatt eller gåvoscatt vid dubbelbeskattning skriftligen ansöka om detta hos *Riksskatteverket*. En sådan ansökan bör ges in inom sex år från tidpunkten för händelsen som föranledde skattskyldighet eller inom ett år från den sista dagen då skatt för vilken avräkning medges förfaller till betalning, om sistnämnda tidpunkt inträffar senare.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 2. Ansökan om eftergift som har getts in före ikraftträdandet skall överlämnas till Riksskatteverket för handläggning.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §³⁷

Görs ansökningen av gäldenären, bör till ansökningshandlingen bifogas en av gäldenären underskriven förteckning över boets tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn och postadress samt om det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen *bifogas* bouppteckningen efter den döde *eller, om inregistrering har skett, uppgift om dagen därför*. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägares namn och postadress lämnas.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen *fogas en bestyrkt kopia av* bouppteckningen efter den döde *och, om bouppteckningen har registrerats, bevis om detta*. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägares namn och postadress lämnas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

³⁷ Senaste lydelse 1995:793.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva

Prop. 2000/01:21

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skattskyldig som på grund av detta avtal önskar erhålla skatte-
lindring kan enligt 2 § kungörelsen
(1967:721) om förfarandet rörande
eftergift av arvsskatt eller
gåvoskatt vid dubbelbeskattning
skriftligen ansöka om detta hos
kammarkollegiet. Sådan ansökan
bör inges inom sex år från
tidpunkten för händelsen som
föranledde skattskyldighet eller
inom ett år från den sista dagen då
skatt för vilken avräkning medges
förfaller till betalning, om
sistnämnda tidpunkt inträffar
senare (jfr art. 13 i avtalet).

Skattskyldig som på grund av
detta avtal önskar erhålla skatte-
lindring kan enligt 2 § kungörelsen
(1967:721) om förfarandet rörande
eftergift av arvsskatt eller
gåvoskatt vid dubbelbeskattning
skriftligen ansöka om detta hos
Riksskatteverket. Sådan ansökan
bör inges inom sex år från
tidpunkten för händelsen som
föranledde skattskyldighet eller
inom ett år från den sista dagen då
skatt för vilken avräkning medges
förfaller till betalning, om
sistnämnda tidpunkt inträffar
senare (jfr art. 13 i avtalet).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 2. Ansökan om eftergift som har getts in före ikraftträdandet skall överlämnas till Riksskatteverket för handläggning.

Våren 1996 tillkallades en särskild utredare med uppdrag att bl.a. se över bouppteckningsinstitutet. I direktiven angavs att utredaren hade att utgå från att skattläggningen av arv skulle flyttas från tingsrätterna till skattemyndigheterna. Utredningen antog namnet Ärvdabalksutredningen. I det delbetänkande som Ärvdabalksutredningen lämnade hösten 1996 föreslås att skattemyndigheterna inte bara skall ta över ansvaret för arvsbeskattningen utan även ansvaret för att registrera bouppteckningar från tingsrätterna (Bouppteckningar och arvsskatt, SOU 1996:160). Lagförslagen i delbetänkandet finns i *bilaga 1*. Förslagen i delbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissvaren och en remissammanställning finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju96/4105). Eftersom de organisatoriska konsekvenserna av förslaget inte behandlades i betänkandet, fick Domstolsverket och Riksskatteverket i uppdrag av regeringen att genomföra en sådan analys. Uppdraget redovisades den 1 juni 1999 genom rapporten Registrering och skattläggning av bouppteckningar – Förslag till framtida organisation (DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport 1999:10). Lagförslagen i rapporten finns i *bilaga 3*. Förslagen i rapporten har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren och en remissammanställning finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju99/2692).

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1 Utgiftsområde 4 avsnitt 6.5.2) att bouppteckningsverksamheten förs över från domstolsväsendet till skatteförvaltningen. Riksdagen godkände förslaget (bet. 1999/2000:JuU1 s. 59, rskr. 1999/2000:78).

Ärvdabalksutredningens slutbetänkande Makes arvsrätt, dödsboförvaltare och dödförklaring (SOU 1998:110) innehåller vissa förslag som gäller bouppteckningsverksamheten. I detta ärende behandlas två av förslagen i slutbetänkandet, nämligen att personnummer för den avlidne skall vara en obligatorisk uppgift i bouppteckning och att kravet på att den avlidnes yrke anges skall tas bort. Förslagen har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. Remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementet (dnr Ju 98/3047).

Regeringen har gett Riksskatteverket i uppdrag att se över frågan om vad personuppgiftslagens krav innebär för IT-användningen i boupptecknings- och arvsbeskattningsverksamheten hos skattemyndigheterna och att undersöka möjligheterna att redan fr.o.m. den 1 juli 2001 inordna arvs- och gåvoskatten i skattekontosystemet samt att lämna förslag till författningsreglering. Uppdraget har redovisats i början av oktober år 2000. Regeringen avser att återkomma med lagförslag i denna del. De förslag om införande av en bouppteckningsblankett med förtryckta uppgifter som Domstolsverket och Riksskatteverket har lämnat i den ovan nämnda rapporten Registrering och skattläggning av bouppteckningar – Förslag till framtida organisation (DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport 1999:10) kommer att behandlas i det sammanhanget.

Propositionen har arbetats fram av en arbetsgrupp med företrädare för Justitie- och Finansdepartementen.

Regeringen beslutade den 7 september 2000 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. Lagrådet har föreslagit vissa justeringar i lagtexten. Regeringen har på de flesta punkter följt Lagrådets förslag. Dessutom har vissa redaktionella ändringar gjorts i lagtexten. Regeringen återkommer till Lagrådets synpunkter i avsnitt 5.8 samt i författningskommentaren.

4 Bakgrund

4.1 Närmare om bouppteckningar och om arvsbeskattning

Bouppteckningsinstitutet

Bouppteckningsinstitutet har gamla anor. Regler om bouppteckning har funnits sedan 1600-talet. Begreppet bouppteckning avser såväl en förrättning, till vilken dödsbodelägare och andra berörda kallas, som den handling som upprättas vid förrättningen.

Förrättningen syftar huvudsakligen till att klargöra förutsättningarna inför arvskiftet. Vid förrättningen gås den avlidnes tillgångar och skulder igenom och antecknas. Om det finns ett testamente skall det tas in i eller bifogas bouppteckningen. Även andra uppgifter av relevans skall antecknas, t.ex. om den avlidne hade en livförsäkring.

Uppgifterna i den bouppteckningshandling som upprättas vid förrättningen utgör även underlag för arvsbeskattningen. En bouppteckning har således såväl en civilrättslig som en skatterättslig funktion. I grova drag kan sägas att den civilrättsliga innebörden regleras i ärvdabalken, ÄB, och att den skatterättsliga delen regleras i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL.

Registrering och skattläggning av bouppteckningar

Bouppteckningen skall ges in till tingsrätten i den ort där den avlidne hade att svara i tvistemål i allmänhet. Det ankommer på tingsrätten att se till att en bouppteckning sker. När en person har avlidit registreras dödsfallet hos skattemyndigheten som har ansvaret för folkbokföringen och därefter skickas en underrättelse om dödsfallet till tingsrätten.

Tingsrätten granskar bouppteckningen och fattar därefter beslut om registrering och om arvsskatt.

När en bouppteckning blir registrerad innebär det således att tingsrätten har funnit att den uppfyller vissa formella krav. Exempelvis kontrolleras att samtliga dödsbodelägare har blivit kallade till förrättningen. En inregistrerad bouppteckning fungerar i praktiken ofta som en legitimationshandling för dödsboet.

Utgångspunkten för beskattningen är uppgifterna i bouppteckningen. Utifrån dessa görs en schematisk lottläggning, varefter arvsskatt beräknas för envar av lotterna. Var den avlidne gift, sambo eller registrerad

partner, måste ofta en schematisk bodelning göras först. Arvsskatt kan också beräknas utifrån ett verkligt arvskifte. För att så skall ske krävs att en bindande arvskifteshandling ges in till tingsrätten.

I de fall skatt utgår översänder tingsrätten en kopia av skattebeslutet till skattemyndigheten för uppbörd.

Dödsboanmälan

Om den avlidnes egendom inte räcker till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och fast egendom eller tomträtt inte ingår i egendomen, behöver någon bouppteckning som regel inte förrättas. I stället kan socialnämnden göra en dödsboanmälan till tingsrätten. Även dödsboanmälningar registreras av tingsrätten.

Arvsbeskattning efter deklaration

I vissa situationer sker arvsbeskattning på grundval av en särskild deklaration. Så är fallet t.ex. när skyldighet att förrätta bouppteckning inte föreligger eller då en arvs- eller testamentslott skall beskattas senare än vid arvlåtarens eller testators död. Den skattskyldige skall då avge en deklaration avseende sitt förvärv. Deklarationen skall lämnas till tingsrätten som fattar beslut i skattefrågan.

4.2 Gåvobeskattning

Skattemyndigheterna handlägger frågor om gåvoskatt. Beskattning av gåva sker efter särskild deklaration. Ärendet handläggs vid skattemyndigheten i den region där den skattskyldige var folkbokförd eller, om han inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades när skattskyldigheten inträdde. För beskattning av juridisk person är det styrelsens eller förvaltningens säte som avgör vilken skattemyndighet som är behörig.

4.3 Bakgrund till reformen

Det pågår för närvarande ett omfattande arbete med att reformera domstolsväsendet. En av hörnstenarna är att renodla domstolarnas arbetsuppgifter. Frågan om att överföra bouppteckningsverksamheten och arvsbeskattningen från de allmänna domstolarna till skattemyndigheterna har varit föremål för ett flertal olika utredningar. Att föra över dessa uppgifter till skattemyndigheterna skulle innebära att arbetet i tingsrätterna i högre grad kan koncentreras på den dömande verksamheten. Arbetet med att registrera bouppteckningar saknar inslag av tvistlösning och uppgiften passar därför bättre för en förvaltningsmyndighet än för en domstol.

Såväl arvsskatt som gåvoskatt tas ut med stöd av lagen om arvsskatt och gåvoskatt. De regionala skattemyndigheterna är numera beskattningsmyndighet vid uttagande av gåvoskatt. Genom att föra över

arvsbeskattningen till skattemyndigheterna kan arvs- och gåvobeskattningen samordnas. Det finns möjlighet till stora effektivitetsvinster om bouppteckningsverksamheten och arvsbeskattningen samlas vid skattemyndigheterna, som i regel har ansvaret för beskattningsfrågor. Mycket talar för att bouppteckningsverksamheten och arvsbeskattningen har större möjligheter att utvecklas och effektiviseras inom skatteförvaltningen.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag att föra över bouppteckningsverksamheten till skatteförvaltningen (bet. 1999/2000:JuU1, rskr. 1999/2000:78).

Reformen har i huvudsak organisatorisk innebörd. De förenklingar av ärvdabalkens bestämmelser om bouppteckning som Ärvdabalksutredningen föreslår i sitt slutbetänkande Makes arvsrätt, dödsboförvaltare och dödförklaring (SOU 1998:110) är för närvarande under beredning i Justitiedepartementet och tas inte om hand i detta lagstiftningsärende.

5 Överväganden och förslag

5.1 Huvuddragen i förslaget

Reformen innebär att den hantering av bouppteckningar och dödsboanmälningar som i dag sker vid tingsrätterna förs över till skattemyndigheterna. Således skall frågor om registrering och skattläggning av bouppteckningar handläggas vid skattemyndigheten. Övrigt med arvsbeskattningen sammanhängande arbete förs även det över till skattemyndigheterna. Det gäller t.ex. beslut om anstånd med att betala skatt, om eftergift och återvinning av skatt, om ränta på skatt och om beskattning på grundval av deklarationer.

En del särskilda frågor är till sin karaktär sådana att de bör hanteras av domstol. Det är bl.a. beslut om edgång, som enligt förslaget även fortsättningsvis skall handläggas vid allmän domstol.

Beslut om anstånd med att avveckla jordbruk bör i fortsättningen prövas av länsstyrelsen och överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Såväl beslut om arvs- och gåvoskatt som övriga beslut som fattas av skattemyndigheten skall överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förändringarna innebär att frågor om registrering och skattläggning av bouppteckningar samt frågor om gåvoskatt kan prövas av fyra instanser i stället för som i dag tre. Enligt förslaget skall prövningstillstånd införas i kammarrätt. Vidare föreslås att det s.k. anmärkningsförfarandet avskaffas.

Kammarkollegiets granskningsfunktion ersätts av Riksskatteverkets allmänna tillsyn över skatteförvaltningen. Uppgiften att föra det allmännas talan kommer i fortsättningen att falla på såväl Riksskatteverket som skattemyndigheterna.

Vidare föreslås en del förändringar som inte har direkt samband med den organisatoriska reformen.

– När arvfallen eller testamenterad egendom skall deklarerat skall detta ske på särskild blankett.

- Tidpunkten för deklaration av gåva anpassas till vad som gäller för allmän självdeklaration. Prop. 2000/01:21
- Anstånd med skattens fastställande skall kunna beviljas även om ansökan görs efter det att fristen försuttits.
- Möjligheten att betala skatt med annat än pengar tas bort.

5.2 Vilka uppgifter skall föras över till skattemyndigheterna?

5.2.1 Vad som skall föras över till skattemyndigheterna

Regeringens förslag: I enlighet med riksdagens beslut överförs uppgifterna att registrera bouppteckningar och besluta om arvsskatt till skattemyndigheterna. Dödsboanmälningar skall ske till skattemyndigheten. Även flertalet andra uppgifter som rör bouppteckningsverksamhet och arvsbeskattning förs över till skattemyndigheterna. Det är *beslut enligt ärvdabalken* om

- anstånd med att förrätta bouppteckning,
- föreläggande vid vite att förrätta, inge eller komplettera bouppteckning,
- förordnande av någon att föranstalta om bouppteckning och
- föreläggande vid vite att lämna uppgift till bouppteckning samt *beslut enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt* om
- anstånd med skattens fastställande,
- förordnande av värderingsman,
- föreläggande vid vite att ge in deklaration eller fullgöra annan förpliktelse,
- efterbeskattning och återvinning av skatt,
- eftergift av skatt,
- uttagande av ränta på skatt och
- anstånd med att betala skatt.

Delbetänkandets förslag: Överensstämmer med regeringens med undantag för frågan om vem som skall förordna lämplig person att föranstalta om bouppteckning.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran. *Stockholms tingsrätt* och *Göteborgs tingsrätt* anför att skattemyndigheten bör överta uppgiften att förordna någon att föranstalta om bouppteckning. *Riksskatteverket* anför liknande synpunkter. Vidare påpekar *Stockholms tingsrätt* att skattemyndigheten bör stå för någon form av garanterad ersättning till bouppteckningsförrättaren för de fall boet saknar medel.

Kammarrätten i Stockholm och *Länsrätten i Skåne län* ifrågasätter om inte länsrätt bör förordna bouppteckningsförrättare.

Rapportens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot förslagen.

Beslut i frågor om bouppteckning

Enligt nuvarande ordning åligger det den behöriga tingsrätten att se till att bouppteckning förrättas och ges in. Under vissa förutsättningar kan tingsrätten bevilja anstånd med förrättningen. Om bouppteckningsplikten inte uppfylls kan tingsrätten vidta vissa åtgärder. Är det upplyst att någon bouppteckningsförrättning inte har skett, kan rätten vid vite förelägga den bouppteckningspliktige att inom viss tid se till att bouppteckning förrättas. I de fallen har rätten även möjlighet att förordna någon att föranstalta om bouppteckning. Ett förordnande bör dock inte meddelas om den bouppteckningspliktige kan förväntas efterkomma ett föreläggande och det inte finns andra skäl för ett förordnande. Är det inte känt om bouppteckning har förrättats eller inte, kan ett vitesföreläggande begränsas till att avse ingivandet. Finns det brister i en ingiven bouppteckning kan tingsrätten vid vite förelägga den ansvarige att avhjälpa bristen. Det finns även en möjlighet för domstolen att vid vite förelägga den som är skyldig att lämna uppgift till bouppteckningen att fullgöra sin skyldighet. Ett sådant föreläggande har ansetts kräva yrkande och bör alltså inte ske på initiativ av domstolen (se Walin, Kommentarer till Ärvdabalken del II, Tredje upplagan, s. 161).

Den föreslagna reformen innebär att det ankommer på skattemyndigheten att se till att bouppteckning förrättas och ges in. Beslut om anstånd med att förrätta bouppteckning samt föreläggande vid vite att förrätta, inge eller komplettera bouppteckning bör därför fattas av skattemyndigheten. Detsamma gäller för föreläggande vid vite att lämna uppgift till bouppteckning. Som nämnts ovan anses det att ett sådant föreläggande får meddelas endast efter yrkande.

Enligt förslaget i delbetänkandet skall uppgiften att förordna någon att föranstalta om bouppteckning alltså ligga på tingsrätten. Som skäl härför har utredningen anfört att detta är ett beslut som bör fattas av domstol. Några remissinstanser har förordat att frågor om förordnande av bouppteckningsförrättare skall prövas av allmän förvaltningsdomstol. Ytterligare ett antal remissinstanser har anfört att den uppgiften i stället bör överföras till skattemyndigheten. Regeringen delar den sistnämnda uppfattningen. Uppgiften att förordna någon att föranstalta om bouppteckning har ett naturligt samband med den kontroll av bouppteckningsplikten som skattemyndigheten kommer att utöva. Det är vidare skattemyndigheten som har kännedom om omständigheterna i det enskilda fallet och som bäst kan bedöma om det räcker med ett vitesföreläggande eller om ett förordnande är påkallat. Ett beslut om förordnande saknar helt inslag av tvistlösning och det finns därför inte skäl till att det skall vara förbehållet domstol. Beslutet är i många avseenden jämförbart med ett beslut om förordnande av värderingsman enligt 26 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL (se mer om detta nedan under rubriken *Beslut i frågor om arvsskatt*). Redan i dag förordnas sådan värderingsman av skattemyndigheten när det gäller gåvobeskattningen. Enligt förslaget i rapporten skall skattemyndigheten även när det gäller arvsskatt förordna värderingsman.

Regeringen föreslår att uppgiften att enligt 20 kap. 9 § första stycket ÄB förordna någon att föranstalta om bouppteckning förs över till skattemyndigheten. När det gäller motsvarande beslut enligt lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge ställer sig saken annorlunda. Enligt denna lag skall boutredning som äger rum i något av nämnda länder omfatta även egendom här i riket. Någon bouppteckningsplikt enligt ÄB föreligger inte och svensk domstol kan endast vidta vissa i lagen angivna åtgärder rörande sådan egendom. Bl.a. kan tingsrätten i den ort där egendom finns på framställan av dödsboförvaltningen i hemvistlandet förordna lämplig person att upprätta bouppteckning (2 §). Enligt den konvention som ligger till grund för nämnda lag skall ett sådant förordnande meddelas av domstol. Det kan framstå som inkonsekvent att ett förordnande i vissa fall beslutas av domstol och i vissa fall av skattemyndighet. Anledningen till att skattemyndigheten föreslås förordna lämplig person att föranstalta om bouppteckning enligt ÄB är att det är skattemyndigheten som till följd av reformen kommer att ha tillsyn över att bouppteckningsplikten fullgörs. Någon bouppteckningsplikt i Sverige föreligger som nämnts inte i de fall som omfattas av lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge, eftersom boutredning då skall ske i hemvistlandet. Frågan saknar även samband med en eventuell skattskyldighet här i landet, eftersom arvsbeskattning i sådant fall sker efter deklaration. Skattemyndigheten har därför inte någon naturlig koppling till dessa ärenden. Vidare är det så att övriga uppgifter enligt nämnda lag, t.ex. förordnande av lämplig person att omhänderta egendomen till dess den kan övertas av dödsboförvaltningen, åligger tingsrätt. Enligt regeringens mening finns det inte något hinder mot att låta uppgiften att förordna lämplig person att föranstalta om bouppteckning enligt ÄB vara skild från uppgiften att enligt lagen (1935:45) om kvarlåtenskap efter den som hade hemvist i Danmark, Finland, Island eller Norge förordna lämplig person att upprätta bouppteckning.

Stockholms tingsrätt har framfört åsikten att skattemyndigheten bör stå för någon form av garanterad ersättning till bouppteckningsförrättare för de fall boet saknar medel. Tidigare gällde att juristerna vid de allmänna advokatbyråerna hade en skyldighet att åta sig uppdraget att föranstalta om bouppteckning i de fall ersättning inte kunde påräknas. De allmänna advokatbyråerna avvecklades under år 1999. I anledning härav har, genom förordningen (2000:306) om ersättning av allmänna medel till bouppteckningsförrättare och likvidator, en rätt till ersättning av allmänna medel för den som enligt 20 kap. 9 § ÄB förordnats att föranstalta om bouppteckning införts för de fall då ersättning för uppdraget inte kan betalas på annat sätt. Enligt gällande regler är det den domstol som har meddelat förordnandet som betalar ut ersättning. Den uppgiften bör till följd av förslaget föras över på skattemyndigheten.

Den underrättelseskyldighet som tingsrätten i dag har gentemot t.ex. överförmyndaren bör självfallet föras över på skattemyndigheten.

Förslaget att föra över ansvaret för arvsbeskattningen till skattemyndigheterna innebär att dessa myndigheter också kommer att handlägga ärenden om beskattning på grundval av deklarationer (45 § AGL), efterbeskattning (32 § AGL), eftergift av skatt (56 § AGL) och återvinning av skatt (33 och 59 §§ AGL). Detsamma gäller med arvsbeskattningen sammanhängande arbetsuppgifter och särskilda beslut, såsom anstånd med skattens fastställande (17 § AGL), anstånd med att betala skatt (55 § AGL), omprövning av sådant beslut (61 § tredje stycket) och uttagande av ränta på skatt (52 § tredje stycket AGL).

Även förordnande av värderingsman skall enligt förslaget beslutas av skattemyndigheten. Enligt 26 § fjärde stycket AGL får beskattningsmyndigheten, dvs. när det gäller arvsskatt tingsrätten och i fråga om gåvoskatt skattemyndigheten, förordna lämplig person att uppskatta värdet av lös egendom. Ett förordnande skall ges endast om det inte går att genom dödsboets medverkan få fram tillräckligt och tillförlitligt material för en riktig bedömning av värdet. Vidare har ansetts att ett förordnande inte får ges om det gäller egendom av ringa värde. Kostnaden för värderingen betalas av dödsboet eller den för egendomen skattskyldige. Redan i dag handläggs dessa beslut av skattemyndigheten när det gäller gåvoskatt. När arvsskattehandläggningen flyttas från tingsrätterna till skattemyndigheterna bör därför även uppgiften att förordna värderingsman i arvsskatteärenden överföras. Se dock nedan i avsnitt 5.2.2 angående förordnande av värderingsman efter överklagande.

5.2.2 Vad som inte skall föras över till skattemyndigheterna

Regeringens förslag: Skattemyndigheten skall kunna vända sig till allmän domstol med en begäran om edgång.

Frågor om förordnande av värderingsman som uppkommer efter ett överklagande skall prövas av den domstol som handlägger överklagandet.

Regeringens bedömning: Vissa uppgifter bör inte föras över till skattemyndigheterna utan skall även efter reformen handläggas av allmän domstol. Det gäller bl.a.

- frågor om edgång och
- ärenden enligt 16 kap. ärvdabalken om arvskungörelser.

Frågor om utdömande av vite bör i enlighet med viteslagens bestämmelser prövas av länsrätt.

Delbetänkandets förslag: Stämmer överens med regeringens.

Remissinstanserna: Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Södermanlands län och Kammarkollegiet ifrågasätter om inte edgång bör ske vid länsrätt. Kammarrätten i Sundsvall anför att edgång är ett för förvaltningsdomstol främmande institut varför detta bör ligga kvar på tingsrätt. Stockholms tingsrätt ifrågasätter förslaget att skattemyndigheten ges rätt att hos tingsrätten begära edgång.

Stockholms tingsrätt, Linköpings tingsrätt, Göteborgs tingsrätt och Länsrätten i Skåne län ifrågasätter om inte också arvkungörelser kan föras över till skattemyndighet.

Rapportens förslag: Avviker från regeringens på så sätt att där föreslås att värderingsman skall förordnas av skattemyndigheten även efter överklagande samt att edgång skall kunna ske efter beslut av skattemyndigheten.

Remissinstanserna: *Kammarkollegiet* anför att bestämmelsen om att domstol förordnar om särskild värdering efter överklagande bör finnas kvar. *Kammarrätten i Sundsvall* anser att förslaget att skattemyndigheten eller Riksskatteverket efter överklagande skall kunna förordna värderingsman på den skattskyldiges eller dödsboets bekostnad är anmärkningsvärt. *Kammarrätten i Sundsvall* och *Kammarkollegiet* anser vidare att edgångsförfarandet även i framtiden bör förbehållas tingsrätt.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Bouppgivaren eller annan som har tagit befattning med boet är, på begäran av den vars rätt är beroende därav, skyldig att avlägga ed på att de uppgifter han lämnat om boet är riktiga (20 kap. 6 § ärvdabalken, ÄB). Om felaktiga uppgifter lämnas under ed kan ansvar för mened inträda. Talan om edgång skall av enskild part anhängiggöras genom ansökan om stämning. Till komplettering av de i 20 kap. 6 § ÄB intagna privaträttsliga reglerna om edgångsplikt finns i 67 § lagen (1941:614) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, en bestämmelse, enligt vilken underrätt vid vite kan tillhålla den som har uppgivit boet eller tagit befattning med boet att avlägga ed på sina uppgifter.

Utredningen har i delbetänkandet gjort bedömningen att edgång är ett förfarande som endast bör förekomma i domstol och att nuvarande ordning därför bör behållas. Dock anser utredningen att även skattemyndigheten skall ha möjlighet att vända sig till tingsrätten med en begäran om edgång. I rapporten föreslås å andra sidan att edgång enligt 67 § AGL skall beslutas av skattemyndighet. En del remissinstanser har anfört att edgång bör ske vid allmän förvaltningsdomstol.

Regeringen delar utredningens bedömning att edgång naturligen hör hemma i domstol. Förslaget i rapporten om att skattemyndigheten skall ha möjlighet att besluta om edgång bör således inte genomföras.

Frågan är då om edgångsinstitutet bör flyttas till allmän förvaltningsdomstol. Talan om edgång enligt ÄB:s bestämmelser kräver stämningsansökan och handläggs som ett tvistemål. I allmän domstol förekommer edgång förutom i bouppteckningsärenden även i konkursärenden. För förvaltningsdomstolarna är däremot edgångsförfarandet ett främmande institut. Därför instämmer regeringen i utredningens slutsats att edgång alltjämt bör ske vid allmän domstol.

Stockholms tingsrätt har ifrågasatt förslaget i delbetänkandet att skattemyndigheten ges rätt att begära edgång hos tingsrätten. Domstolen anses vid edgång enligt AGL, liksom enligt ÄB:s bestämmelse, få besluta om edgång endast efter yrkande. Yrkande om edgång enligt 67 § AGL fick ursprungligen framställas av allmän åklagare vid underrätt och advokatfiskal vid hovrätt för att tillvarata det allmännas fiskala intressen. Sedan Kammarkollegiet övertagit de uppgifter som tidigare fullgjordes av advokatfiskal vid hovrätt, torde denna myndighet vara behörig att

framställa yrkande om edgång enligt 67 § AGL. Enligt förslaget skall Kammarkollegiets uppgifter när det gäller arvsskatt föras över till skatteförvaltningen. Till följd härav bör skattemyndigheten i egenskap av företrädare för det allmännas fiskala intressen tillerkännas en rätt att framställa yrkande om edgång. Givetvis skall domstolen liksom i dag pröva om det allmännas begäran är lagligen grundad innan ett eventuellt beslut om edgång meddelas.

När det gäller bestämmelserna i 16 kap. ÄB om arvskungörelser m.m. samt bestämmelserna i 19 kap. ÄB om boutredning m.m., har Ärvdabalksutredningen i sitt slutbetänkande föreslagit en rad förändringar (SOU 1998:110). Det finns inte anledning att i detta lagstiftningsärende föregripa den fortsatta beredningen av utredningens förslag. Nuvarande ordning, enligt vilken dessa ärenden handläggs vid tingsrätt, bör alltså tills vidare bestå. Enligt 16 kap. ÄB har rätten en skyldighet att självmant utfärda kungörelse om den får kännedom om att det finns en arvinge eller testamentstagare som är okänd eller vistas på okänd ort. Dessa förhållanden torde vanligen komma till rättens kännedom när bouppteckningen ges in för registrering. Eftersom det enligt reformen är skattemyndigheten som skall registrera bouppteckningar, bör det i fortsättningen åläggas skattemyndigheten att underrätta tingsrätten när en sådan situation föreligger. En bestämmelse om sådan underrättelseskyldighet bör tas in i förordning.

Enligt förslaget skall vite föreläggas av skattemyndigheten. Utdömande av vite bör dock även fortsättningsvis förbehållas domstol. Frågan om utdömande av vite som förelagts av skattemyndigheten prövas i enlighet med 6 § lagen (1985:206) om viten av länsrätt.

Som nämnts ovan skall enligt förslaget värderingsman enligt 26 § AGL förordnas av skattemyndigheten. Sedan överklagande skett är det enligt nuvarande ordning hovrätten som på begäran av Kammarkollegiet meddelar sådant förordnande. Denna bestämmelse kan aktualiseras t.ex. när det allmänna överklagar en lösörevärdering som godtagits av beskattningsmyndigheten utan intyg av särskild värderingsman. Enligt förslaget i rapporten skall värderingsman även efter överklagande förordnas av skattemyndigheten.

Kammarkollegiet och Kammarrätten i Sundsvall har anfört att bestämmelsen om att domstol förordnar om särskild värdering efter överklagande bör finnas kvar, eftersom det är dödsboet eller den för egendomen skattskyldige som betalar kostnaden för värderingen. Regeringen delar den bedömningen. I en situation när tvist föreligger är det inte lämpligt att ena parten kan fatta ett beslut som ekonomiskt berör motparten. Därför bör det vara förbehållet domstolen att efter överklagande förordna värderingsman. I likhet med dagens ordning bör det allmänna, genom skattemyndigheten eller Riksskatteverket, ha rätt att begära att sådant förordnande meddelas.

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen) skall besluta om anstånd med avveckling av innehav av lantbruksfastighet. Anståndsbeslutet och beslut om vitesföreläggande skall överklagas till länsrätt. Prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätt.

Delbetänkandets förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Bakgrund

Om det i ett dödsbo ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet skall boet ha avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade (18 kap. 7 § ärvdabalken, ÄB). Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet regeringen bestämmer. Enligt förordningen (1997:1258) med länsstyrelseinstruktion är denna myndighet länsstyrelsen. Denna får förelägga dödsboet vid vite att avveckla boet. Länsstyrelsens beslut överklagas till kammarrätten.

På ansökan av dödsboet får den tingsrätt som registrerat bouppteckningen medge anstånd med avvecklingen om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för bestämd tid och får förenas med villkor. Medges anstånd skall tingsrätten underrätta länsstyrelsen. Tingsrättens beslut överklagas enligt allmänna regler till hovrätt.

Länsstyrelsen bör ta över uppgiften att besluta om anstånd

När bouppteckningshanteringen förs över till skattemyndigheten uppkommer frågan vilken myndighet som skall besluta om anstånd enligt bestämmelsen i 18 kap. 7 § ÄB. Tingsrätten kommer inte längre att ha tillgång till uppgift om att det i ett dödsbo ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet. Det kommer däremot skatteförvaltningen att ha. Emellertid saknar avvecklingsfrågan helt samband med skatteförvaltningens övriga verksamhet. Den mest tillfredsställande lösningen är enligt regeringens mening att tillsynsmyndigheten, dvs. länsstyrelsen, även får besluta om anstånd. Det är den som har ansvaret för att avveckling sker och som fattar beslut om att förelägga vite. Förutsättningarna för en helhetssyn i avvecklingsfrågan blir sannolikt bättre genom att all relevant information kan samlas på ett ställe. Genom att ge tillsynsmyndigheten ansvar även för anståndsfrågan uppnås vidare vissa samordningsfördelar i förhållande till dagens system. Till följd av överflyttningen bör den skyldighet som tingsrätten har att underrätta tillsynsmyndigheten när det i ett dödsbo ingår lantbruksenhet överföras till skattemyndigheten. Nuvarande bestämmelse om detta finns i 20 kap. 11 § ÄB. Denna bestämmelse bör i framtiden tas in i förordning.

Enligt nuvarande ordning tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden (ÄL) såväl vid tingsrättens som, efter överklagande, överrättens

handläggning av anståndsfrågan. En följd av förslaget är att förvaltningslagen (1986:223, FL) i stället blir tillämplig på förfarandet hos länsstyrelsen. Dessa författningar skiljer sig åt, främst på så sätt att ÄL är mer detaljerad än FL och i högre utsträckning anpassad för ett förfarande med motstående parter. Eftersom de aktuella ärendena är av så enkel beskaffenhet saknar flertalet av bestämmelserna i ÄL praktisk betydelse. Vidare gäller FL redan för den övriga tillsyn som länsstyrelsen utövar. Det finns därför inget som talar emot att låta FL gälla även för ärenden om anstånd. Efter överklagande kommer bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291, FPL) att reglera förfarandet. Förfarandet är i allt väsentligt detsamma enligt ÄL och FPL. Förslaget innebär således inte några egentliga förändringar.

Dagens reglering innebär att tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande av vite överklagas till kammarrätt. Merparten av de målgrupper som kammarrätten tidigare prövade som första domstolsinstans har genom olika reformer flyttats ned till länsrätt. I det nya systemet bör därför tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och anstånd överklagas till allmän förvaltningsdomstol i första instans, dvs. länsrätt. Förändringen innebär att prövning i fortsättningen kan ske i fyra instanser i stället för som i dag tre. Utredningen har i delbetänkandet föreslagit att prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätt. Regeringen delar denna bedömning. Med ett fåtal undantag har krav på prövningstillstånd införts i ledet länsrätt–kammarrätt för de måltyper som flyttats ned från kammarrätt till länsrätt. Det finns ingen anledning att avstå från en sådan ordning i detta fall. När det gäller länsrätts beslut i frågan om utdömande av vite gäller redan ett krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt. Vidare ligger det i sakens natur att beslut i frågor om anstånd och vitesförelägganden bör få ett slutgiltigt avgörande inom en relativt kort tidsrymd. Ett krav på prövningstillstånd bör därför införas vid överklagande till kammarrätten.

5.3 Handläggningen vid skattemyndigheterna

Regeringens förslag: Ärenden om bouppteckningar och arvsskatt skall handläggas vid samtliga tio skattemyndigheter.

Beskattningsmyndighet vid arvsbeskattning skall vara den skattemyndighet inom vars region den avlidne var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet. För gåvoskatt skall den skattskyldiges folkbokföring den 1 november året före skattskyldighetens inträde avgöra vilken skattemyndighet som är behörig.

En skattemyndighet skall få uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller viss grupp av ärenden. Detta under förutsättning att den andra myndigheten medger det och det inte medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. När ett uppdrag har lämnats, skall vad som sägs om skattemyndigheten i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är behörig enligt ordinarie regler. Den myndigheten skall även

pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt ordinarie regler.

Prop. 2000/01:21

Rapportens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I rapporten föreslås dock att vissa bestämmelser i ärvdabalken, ÄB, bl.a. om registrering av bouppteckning, skall föras över till lagen (1941:614) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL.

Remissinstanserna: *Kammarkollegiet* anför att bestämmelserna om bouppteckningsregistrering fortfarande bör stå kvar i 20 kap. ÄB. *Skattemyndigheten i Stockholm* påpekar att ett tillägg bör göras i 34 § AGL angående den som inte var folkbokförd inom riket.

Skälen för regeringens förslag

Forumfrågan

Enligt nuvarande ordning handläggs bouppteckningsärenden vid samtliga tingsrätter. Ärenden om gåvoskatt handläggs inom skatteförvaltningen på tretton orter i landet. I rapporten föreslås att verksamheten för arvs- och gåvobeskattnings skall förläggas till en ort per region enligt skatteförvaltningens regionindelning, dvs. till tio orter totalt i landet. Varje region består av ett eller flera län. Inom de regionala skattemyndigheterna finns det sammanlagt 127 lokala skattekontor. Frågan om var det skall finnas lokala skattekontor är inte författningsreglerad. Däremot regleras i förordningen (1990:1293) med instruktion för skatteförvaltningen regionernas omfattning samt myndigheternas namn och sätesorter enligt följande (3 kap. 6 §).

<i>Myndighetens namn och sätesort</i>	<i>Län som ingår i verksamhetsort</i>
Skattemyndigheten i Stockholm	Stockholms och Gotlands län
Skattemyndigheten i Västerås	Uppsala, Södermanlands och Västmanlands län
Skattemyndigheten i Linköping	Östergötlands och Jönköpings län
Skattemyndigheten i Växjö	Kronobergs, Kalmar, Blekinge och Hallands län
Skattemyndigheten i Malmö	Skåne län
Skattemyndigheten i Göteborg	Västra Götalands län
Skattemyndigheten i Örebro	Värmlands och Örebro län
Skattemyndigheten i Gävle	Dalarnas och Gävleborgs län
Skattemyndigheten i Östersund	Västernorrlands och Jämtlands län
Skattemyndigheten i Luleå	Västerbottens och Norrbottens län

Regeringen delar bedömningen att samtliga skattemyndigheter skall handlägga ärenden om arvs- och gåvoskatt. Detta bör regleras genom forumreglerna i AGL. Det är sedan skatteförvaltningen som beslutar vid vilken eller vilka orter inom varje myndighet som ärendena skall handläggas.

Enligt nuvarande ordning är i fråga om arvsskatt den tingsrätt beskattningsmyndighet där arvlåtaren (testator) hade att svara i tvistemål som rörde hans person. Denna bestämmelse korresponderar med 20 kap. 8 § ärvdabalken, ÄB, där det anges att bouppteckning för registrering skall ges in till rätten i den ort där den döde skolat svara i tvistemål i allmänhet. Enligt 10 kap. 1 § rättegångsbalken är laga domstol i tvistemål i allmänhet rätten i den ort där svaranden har sitt hemvist. Som hemvist anses den ort där han var folkbokförd den 1 november föregående år. Beskattningsmyndighet vid gåvobeskattnings är skattemyndigheten i den region där gåvotagaren var folkbokförd när skattskyldigheten inträdde eller om han inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades (44 § AGL).

I rapporten föreslås att folkbokföringsorten den 1 november året före dödsfallet skall vara avgörande för vilken skattemyndighet som är behörig. För gåvoskatt föreslås på motsvarande sätt att folkbokföringen den 1 november året före skattskyldighetens inträde skall styra behörigheten. Vidare föreslås att skattemyndigheten, efter medgivande och om det inte medför avsevärda besvär för den som beslutet rör, skall få uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Vid inkomsttaxeringen gäller sedan länge att det är folkbokföringen den 1 november året före inkomståret som avgör vilken skattemyndighet som är behörig. Vid gåvobeskattningen är det, som ovan anförts, i stället folkbokföringen när skattskyldigheten inträder som är avgörande för vilken myndighet som är behörig att besluta om skatten. Skattskyldigheten kan inträda när som helst under året beroende på villkoren för gåvan. Om gåvotagaren flyttat sedan han mottog gåvan måste en utredning företas för att kontrollera om deklarationen getts in till rätt skattemyndighet. Det är av vikt att myndigheten enkelt kan avgöra om det är den eller någon annan skattemyndighet som är behörig att handlägga gåvoskatteärendet. Det är enligt regeringens bedömning lämpligt att även behörigheten att besluta om gåvoskatt knyter an till folkbokföringen den 1 november året före skattskyldighetens inträde. En ändring av 44 § AGL bör därför ske. Detsamma bör gälla för arvsbeskattningen. Med den nuvarande hänvisningen i 34 § AGL till det forum där arvlåtaren hade att svara i mål som rörde hans person avses hemvistet. Som hemvist anses den ort där han var folkbokförd den 1 november föregående år eller annars där han uppehåller sig. Genom att det inte längre kommer att finnas någon hänvisning till reglerna för tvistemålsforum är det lämpligt att för beslut om arvsskatt, på samma sätt som vid gåva, uttryckligen reglera vad som gäller om arvlåtaren inte var folkbokförd inom riket den 1 november året före dödsfallet. Ett tillägg bör därför införas angående att rätt skattemyndighet i så fall är skattemyndigheten i den region där han var bosatt eller stadigvarande vistades vid dödsfallet. Genom en hänvisning i 20 kap. 8 § ÄB till 34 §

första och andra stycket AGL kommer samma forumbestämmelser att gälla för de beslut skattemyndigheten fattar enligt 20 kap. ÄB.

För allmänna förvaltningsdomstolar finns regler om sammanföring och överlämnande av mål. För länsrätternas del finns bestämmelser i 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Möjligheten att föra samman mål på kammarrättsnivå regleras i 8 a § samma lag (jfr prop. 1997/98:101). I taxeringsförfarandet finns en möjlighet att föra samman taxeringsärenden till en skattemyndighet. Härigenom kan man undvika en ordning som tvingar skattskyldiga att argumentera i samma fråga vid olika skattemyndigheter. Vidare kan skatteförvaltningens resurser utnyttjas mer effektivt genom att utredning och beslutsfattande kan samordnas på en enda skattemyndighet (prop. 1989/90:74). Regeringen anser att en sådan möjlighet bör införas även för skattemyndigheternas handläggning av arvs- och gåvoskatteärenden. En regel som gör det möjligt att flytta behörigheten mellan två skattemyndigheter föreslås därför. Den skattemyndighet som är behörig får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe. Uppdraget förutsätter att den andra skattemyndigheten samtycker och att överflyttningen kan ske utan avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Uppdraget får avse ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. När ett uppdrag har lämnats, skall vad som sägs om skattemyndigheten i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett sådant uppdrag har lämnats. Skatt skall dock betalas in till den myndighet som är behörig enligt ordinarie forumregler. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall förvaring av handlingar ske hos den myndighet som är behörig enligt ordinarie forumregler. Bestämmelserna har tagits in i 34 § tredje stycket och 44 § fjärde stycket AGL. Genom en hänvisning i 20 kap. 11 § ÄB till förfarandet enligt AGL gäller vad som nu sagts i tillämpliga delar även i fråga om beslut enligt 20 kap. ÄB.

Förfarandet vid skattemyndigheten m.m.

Enligt nuvarande ordning tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, ÄL, vid tingsrättens handläggning av bouppteckningsärenden och ärenden om arvsskatt. Vid handläggningen av gåvoskatteärenden, som ju sker vid skattemyndigheten, tillämpas däremot förvaltningslagen (1986:223), FL. När ärenden om bouppteckning och arvsskatt skall handläggas av skattemyndigheten kommer således FL att gälla vid handläggningen. FL och ÄL har vissa likheter. I båda lagarna finns bestämmelser om bl.a. rättelse och omprövning. ÄL är dock mer detaljerad och innehåller bestämmelser även om sådant som avvisning av en bristfällig ansökan, sammanträde och bevisning. Dessa bestämmelser är i hög utsträckning anpassade för ett motpartsförfarande och i flertalet avseenden inte av någon betydelse i bouppteckningsärenden. Förfarandet i ett bouppteckningsärende regleras praktiskt sett nästan uteslutande av bestämmelserna i ÄB och AGL. Förfarandet kommer därför i allt väsentligt att vara detsamma och överflyttningen innebär således inte några större förändringar i detta avseende. Härtill kommer att ärenden om gåvoskatt redan i dag handläggs enligt FL hos skattemyndigheten.

I 3 § FL anges att om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen. I 60 § AGL finns exempelvis en särskild bestämmelse om en överklagandetid om tre år för vissa beslut. Denna särskilda bestämmelse i AGL tar således över den grundläggande regeln om överklagandetid i 23 § andra stycket FL.

I rapporten föreslås att bestämmelserna i ÄB om registrering av bouppteckning flyttas till AGL. Övriga bestämmelser om bouppteckning, liksom bestämmelserna om dödsboanmälan, skall enligt förslaget finnas kvar i ÄB. Flera remissinstanser har varit kritiska mot förslaget. Enligt regeringens mening innebär förslaget att systematiken i ÄB bryts. Det är angeläget att understryka vikten av att alla grundläggande regler om bouppteckning och arv tillämpas även i den nya beslutsordningen. Detta säkerställs bäst om samtliga dessa bestämmelser står kvar i ÄB. Den pågående översynen av AGL och ÄB bör vidare inte föregripas. Regeringen gör således bedömningen att det inte är lämpligt att i detta sammanhang flytta över bestämmelserna om registrering av bouppteckning till AGL.

5.4 Förfarandet vid överklagande av skattemyndighetens beslut

Regeringens förslag: Skattemyndighetens beslut i frågor om bouppteckning samt om arvs- och gåvoskatt skall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

- Krav på prövningstillstånd införs för överklagande till kammarrätt.
- Det s.k. anmärkningsförfarandet tas bort.
- Vid motparts överklagande skall rättidsprövningen göras av länsrätten.

Regeringens bedömning: De tider för överklagande som gäller i dag, dvs. tre år för beslut om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt och tre veckor för övriga beslut, bör behållas.

Den obligatoriska kommunikeringen bör finnas kvar.

Delbetänkandets förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot förslagen.

Rapportens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna: Göteborgs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholms län och Kammarkollegiet avstyrker att överklagandetiden förlängs till tre år för de ärenden som inte innefattar beslut om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt.

Kammarrätten i Göteborg och Kammarrätten i Stockholm tillstyrker att prövningstillstånd införs. Kammarrätten i Sundsvall avstyrker att prövningstillstånd nu införs eftersom sådant inte krävs i andra skattemål.

Länsrätten i Västmanlands län och Länsrätten i Östergötlands län påpekar att frågan om till vilken länsrätt ett överklagande skall ske bör

regleras på ett tydligt sätt. *Länsrätten i Norrbottens län* anför liknande synpunkter. Prop. 2000/01:21

Hovrätten för Övre Norrland och *Kammarkollegiet* anför att den obligatoriska kommunikeringen bör finnas kvar.

Kammarkollegiet anför att frågan om att avskaffa anmärkningsförfarandet är en materiell ändring som bör hanteras i annat sammanhang.

Flera remissinstanser pekar på problemen med rättidsprövningen vid motparts överklagande.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Överklagande

Överflyttningen innebär att skattemyndigheten tar över tingsrättens uppgifter att som första instans besluta när det gäller frågor om bouppteckning och arvsskatt. Såvitt avser gåvoskatt beslutar skattemyndigheten redan i dag som första instans. Enligt nuvarande ordning överklagas tingsrättens respektive skattemyndighetens beslut till hovrätt. Enligt förslaget i rapporten skall skattemyndighetens beslut kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen delar denna uppfattning. Överklagande sker då enligt 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar, LAFD, till den länsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats, om inte regeringen för ett visst slag av mål föreskriver något annat. Regeringen har i propositionen 1999/2000:142 Videokonferens och telefon i allmän förvaltningsdomstol m.m., föreslagit att bestämmelsen skall ändras på så sätt att det framgår att huvudregeln beträffande forum i förvaltningsmål gäller, om det inte för visst slag av mål föreskrivs annat i lag eller förordning. Till följd av de senaste årens regionalisering av förvaltningsmyndigheter har vissa myndigheter numera större verksamhetsområden än länsrätternas domkretsar, som i normalfallet omfattar ett län. Så är fallet även när det gäller skatteförvaltningen. I de fall ärenden om arvs- och gåvoskatt handläggs på en annan ort än den där skattemyndigheten har sitt säte, skall överklagande ske till den länsrätt inom vars domkrets det beslutande lokala skattekontoret är beläget. Regeringen har i nämnda proposition förklarat att en utredare kommer att förordnas för att bl.a. undersöka om en ny forumregel, som anknyter till bostadsort eller hemvist, skulle kunna styra till vilken länsrätt ett förvaltningsmål skall överklagas.

Överklagandetiden för beslut enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, är tre år om beslutet innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt. För övriga beslut enligt AGL, t.ex. beslut om vägrat anstånd med skattens betalning, gäller genom en hänvisning till lagen (1996:242) om domstolsärenden, ÄL, en överklagandetid om tre veckor. För beslut enligt 20 kap. ärvdabalken, ÄB, såsom beslut i frågor om registrering av bouppteckning, är ÄL direkt tillämplig och även för dessa beslut gäller således en överklagandetid om tre veckor.

I rapporten föreslås att tiden för överklagande skall vara tre år för samtliga beslut. Några egentliga skäl för en sådan förändring har emellertid inte anförts. Det finns enligt regeringens mening inte någon anledning att ha en så lång överklagandetid för beslut som inte gäller skatt.

Nuvarande ordning bör därför behållas, dvs. överklagandetiden bör fortsatt vara tre år för beslut om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt och tre veckor för övriga beslut. Genom överflyttningen blir överklagandebestämmelsen i 23 § förvaltningslagen (1986:223), FL, tillämplig på samtliga beslut som inte innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt. Enligt denna bestämmelse skall ett överklagande ha kommit in inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna, skall överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Motparts överklagande och den obligatoriska kommuniceringen

Om en av parterna har överklagat ett beslut i skattefrågan skall motparten alltid delges överklagandet. Motparten har sedan två månader på sig efter delgivningen att själv överklaga. Överklagandet skall ges in till beskattningsmyndigheten eller till hovrätten. Det är hovrätten som prövar om motpartens överklagande har kommit in i rätt tid.

I rapporten föreslås att motpartens överklagande skall ges in till skattemyndigheten som också, i likhet med vad som gäller enligt taxeringslagen, skall pröva om överklagandet kommit in i rätt tid.

Regeringen anser att nuvarande ordning, enligt vilken motpartens överklagande kan ges in till såväl den beslutande myndigheten som till överinstansen, har fördelar för den enskilde och bör behållas. Dock bör rättidsprövningen av ett sådant överklagande, som i dag görs av hovrätt, alltid göras av länsrätten och inte som enligt förslaget av skattemyndigheten. Detta eftersom det är länsrätten som har kännedom om när motparten fått del av det ursprungliga överklagandet och därför kan bedöma om överklagandet har kommit in i rätt tid.

Om ett beslut om arvsskatt har överklagats skall enligt 60 § tredje stycket AGL motparten alltid ges tillfälle att yttra sig. Denna regel om s.k. obligatorisk kommunikering är ett undantag från 15 § ÄL, enligt vilken kommunikering med motpart i vissa fall kan underlåtas. Bestämmelsen i 60 § tredje stycket AGL föreslås i rapporten utgå med hänvisning till att en motsvarande bestämmelse om kommunikering finns i 10 § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL.

Bestämmelser om skriftväxling i de allmänna förvaltningsdomstolarna finns i 10, 12 och 18 §§ FPL. Som flera remissinstanser har påpekat motsvaras inte bestämmelsen i 60 § tredje stycket AGL av 10 § FPL, enligt vilken kommunikering i vissa fall inte behövs. Regeln om obligatorisk kommunikering bör därför finnas kvar.

Processordningen

Som följer av det tidigare sagda kommer beslut i arvs- och gåvoskatteärenden fortsättningsvis att överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, dvs. länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten. Grundläggande bestämmelser om processen i de allmänna förvaltningsdomstolarna finns

FPL innehåller bl.a. bestämmelser om hur mål anhängiggörs, kommunicering, bevisning, beslutens utformning och innehåll, överklagande och prövningstillstånd. Processen är enligt huvudregeln skriftlig, dvs. målen avgörs efter skriftväxling mellan parterna. Här bör för fullständighetens skull nämnas att bestämmelserna i FPL är subsidiära i förhållande till annan lagstiftning.

Närmare bestämmelser om de allmänna förvaltningsdomstolarnas sammansättning finns i LAFD. Enligt huvudregeln är en länsrätt domför med en lagfaren domare och tre nämndemän (17 §). Under vissa förutsättningar kan ett mål avgöras av en ensam domare (18 §). Kammarrätten är enligt huvudregeln domför med tre lagfarna ledamöter. Vid behandling av frågor om prövningstillstånd är kammarrätt domför med två ledamöter om de är ense om slutet (12 §). Av bestämmelserna i LAFD följer vidare att sammansättningen kan vara annorlunda i vissa måltyper. Arvs- och gåvoskattemålen kommer emellertid att handläggas och prövas i den ordning som nu nämnts. Det innebär att målen i länsrätt i allmänhet kommer att avgöras av en lagfaren domare med nämnd alternativt en lagfaren domare ensam. I kammarrätten kommer frågan om prövningstillstånd att prövas av två lagfarna ledamöter. I de mål där prövningstillstånd meddelas avgörs målet av tre lagfarna ledamöter.

Prövningstillstånd i kammarrätt

Enligt nuvarande ordning överklagas tingsrättens respektive skattemyndighetens beslut i frågor om bouppteckning samt om arvs- och gåvoskatt till hovrätten. Hovrättens beslut kan överklagas till Högsta domstolen. Därvid gäller bestämmelserna om prövningstillstånd i 54 kap. rättegångsbalken. Enligt den föreslagna ordningen skall beslut i frågor om bouppteckning samt om arvs- och gåvoskatt överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, dvs. hos länsrätt. Kammarrättens beslut överklagas hos Regeringsrätten. Därvid gäller bestämmelser om prövningstillstånd (35–37 §§ FPL).

I delbetänkandet föreslås att ett krav på prövningstillstånd införs vid överklagande till kammarrätt. Även i rapporten har detta förutsatts. Något sådant krav har enligt den nuvarande ordningen inte funnits vid överklagande till hovrätt. En av grundtankarna i det reformarbete som under senare år har bedrivits på rättsväsendets område har varit att tyngdpunkten i rättsskipningen skall ligga i första instans. De högsta domstolsinstanserna skall endast överpröva de domar som har meddelats från den närmast lägre instansen. Överflyttningen av bouppteckningsverksamheten och arvsbeskattningen från tingsrätt till skattemyndighet innebär att instanskedjan förlängs med en instans. Även beträffande beslut om gåvoskatt kommer ytterligare en instans att införas. Den första domstolsprövningen när det gäller gåva kommer nu att ske i länsrätt i stället för i hovrätt. Härigenom har tyngdpunkten i prövningen av såväl arvs- som gåvoskatteärenden förskjutits nedåt. Innan ett mål anhängiggörs i länsrätt, har ärendet således prövats av skattemyndigheten. Utan krav på prövningstillstånd i kammarrätt skulle

det innebära en rätt till fullständig prövning hos skattemyndigheten samt i två domstolsinstanser. Krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt har införts i så många författningar att det numera kan betecknas som huvudregel. Frågan huruvida prövningstillstånd bör införas för en viss måltyp måste avgöras efter överväganden på grundval av förhållandena i den aktuella måltypen (jfr bl.a. prop. 1993/94:133 och 1997/98:101). Det har därvid uttalats att prövningstillstånd bör användas främst i de fall målet prövats av en förvaltningsmyndighet innan det prövats i länsrätt. Så kommer till följd av reformen att vara fallet beträffande såväl beslut i frågor om bouppteckning som beslut om arvs- och gåvoskatt. Krav på prövningstillstånd gäller normalt inte vid överklagande till kammarrätt av länsrätts beslut i skattemål. Dock krävs enligt 22 kap. 11 § skattebetalningslagen (1997:483) prövningstillstånd för vissa typer av skattemål. Den prövning som görs enligt bestämmelserna i 20 kap. ÄB och AGL skiljer sig i flera avseenden från den prövning som görs i andra skattemål. Enligt regeringens mening lämpar sig dessa ärenden väl för ett system med prövningstillstånd i ledet länsrätt–kammarrätt. Regeringen föreslår därför att en regel om krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt införs i AGL. Genom en hänvisning i 20 kap. 11 § ärvdabalken till överklagandebestämmelserna i AGL kommer detsamma att gälla för beslut enligt 20 kap. ÄB.

Prövning av frågan om anstånd med betalning av skatt

Enligt nuvarande ordning får beskattningsmyndigheten efter ansökan medge anstånd med betalning av såväl arvs- som gåvoskatt. Har en överrätt efter överklagande fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får överrätten på samma sätt medge anstånd med det tillkommande skattebeloppet. Ansökan om anstånd skall ha kommit in till beskattningsmyndigheten respektive överrätten senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades (55 § AGL).

Vid inkomstbeskattningen gäller att en ansökan om anstånd med betalning av skatt prövas av skattemyndigheten som första instans. I rapporten har inte föreslagits någon ändring av nuvarande regler om anstånd med betalning av skatt enligt AGL med anledning av att de allmänna förvaltningsdomstolarna blir överinstanser. Länsrätten i Skåne län har i sitt remissvar ansett att frågan om anstånd med betalning av arvs- och gåvoskatt i likhet med vad som gäller vid inkomstbeskattningen alltid bör prövas av skattemyndigheten som första instans. Regeringen delar länsrättens uppfattning. Frågan om anstånd är, såsom den skall bedömas enligt AGL, i sak helt åtskild från beskattningsfrågan. När rätten väl har skilt målet om fastställande av skatten från sig finns det ingen anledning att inte låta skattemyndigheten pröva frågan om anstånd. Även instansordningsprincipen talar för detta. Med hänsyn till att någon ändring i den aktuella paragrafen inte föreslagits i rapporten och denna fråga inte remissbehandlats bör dock frågan om vilken instans som först skall pröva en ansökan om anstånd med betalningen av skatt tas upp vid ett senare tillfälle. Något förslag läggs därför inte fram i detta lagstiftningsärende.

I vissa fall kan ett felaktigt skattebeslut rättas utan att överklagande sker, nämligen genom det s.k. anmärkningsförfarandet. Det kan bara användas när det gäller att ändra beslut så att högre skatt skall utgå. Om Kammarkollegiet upptäcker att beskattningsmyndigheten tagit ut för låg skatt kan kollegiet vända sig direkt till den skattskyldige. Kollegiet uppger på vilket sätt skattebeslutet är oriktigt och den skattskyldige kan då vitsorda anmärkningen och betala in det felande skattebeloppet. Om så sker behöver process inte tillgripas. Om den skattskyldige inte vitsordar anmärkningen måste överklagande till hovrätten ske på vanligt sätt. I lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter fanns tidigare ett anmärkningsförfarande av samma typ som enligt AGL. Institutet slopades eftersom det i princip saknade praktisk betydelse (SFS 1984:404). I arvs- och gåvoskattekommitténs betänkande, Ny arvs- och gåvoskattelag (SOU 1987:62) föreslogs att anmärkningsförfarandet i AGL skulle slopas. I rapporten föreslås också att anmärkningsförfarandet skall avskaffas. Anmärkningsförfarandet är omodernt och används så sällan att det torde sakna praktisk betydelse. Dessutom finns det inget motsvarande institut inom övriga beskattningsområden. Regeringen delar därför bedömningen att anmärkningsförfarandet kan tas bort.

5.5 Skatteförvaltningen tar över Kammarkollegiets uppgifter

Regeringens förslag: Kammarkollegiets roll som granskningsmyndighet i ärenden om arvs- och gåvoskatt tas över av skatteförvaltningen.

Riksskatteverket får överklaga skattemyndighetens beslut och får vidare överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare fört det allmännas talan.

Skattemyndigheten skall i normalfallet föra det allmännas talan i länsrätt och kammarrätt. En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att föra talan i ett visst ärende eller grupp av ärenden om den andra myndigheten medger det. Riksskatteverket får överta uppgiften att föra talan i ett ärende eller en viss grupp av ärenden.

I Regeringsrätten förs det allmännas talan av Riksskatteverket. Verket kan därvid företrädas av någon tjänsteman vid skattemyndigheten.

Kammarkollegiets uppgift att besluta i ärenden om dubbelbeskattning förs över till Riksskatteverket.

Delbetänkandets förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar förslaget utan erinran. *Riksskatteverket* framhåller vikten av att verkets tillsyn får bli en annan än den som i dag åligger Kammarkollegiet. *Kammarkollegiet* har avstyrkt att kollegiets arbetsuppgifter förs över till Riksskatteverket.

Rapportens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt eller inte haft något att erinra mot förslaget. *Kammarkollegiet* ifrågasätter det lämpliga i att beslutsmyndigheten blir den skattskyldiges motpart i processen.

Skälen för regeringens förslag

Granskningsrollen

Enligt 64 § 1 mom. lagen (1941:614) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, skall beskattningsmyndighetens beslut i ärenden om fastställande, eftergift eller återvinning av arvsskatt och gåvoskatt granskas av den myndighet regeringen förordnar. Sedan den 1 juni 1965 har Kammarkollegiet denna uppgift. För att en granskning skall kunna ske har beskattningsmyndigheterna ålagts att sända vissa handlingar till kollegiet. Granskningen av beslut om arvs- och gåvoskatt sker stickprovsvis. Om kollegiet hittar några felaktigheter vid granskningen ankommer det på kollegiet att överklaga beslutet. Kollegiet är också motpart när enskilda överklagar. Enligt ett uttryckligt uttalande i förarbetena (prop. 1964:75 s. 337) skall kollegiet företräda det allmännas intressen vilket innebär att kollegiet även kan överklaga till den skattskyldiges förmån. Någon rätt att enligt gällande system utöva tillsyn över beskattningsmyndigheterna har inte kollegiet.

Enligt rapportens förslag skall Kammarkollegiets uppgifter tas över av skatteförvaltningen. Den centrala tillsynen skall därvid i enlighet med Riksskatteverkets roll som centralmyndighet för skatteförvaltningen ligga på verket. Processföringen skall normalt skötas av skattemyndigheten, men även Riksskatteverket skall ha rätt att föra talan.

I förordningen (1990:1293) med instruktion för skatteförvaltningen anges att Riksskatteverket bl.a. skall meddela föreskrifter om verkställighet av lag enligt särskilda bemyndiganden och genom allmänna råd och uttalanden verka för lagenlighet, följdriktighet och enhetlighet vid rätts-tillämpningen inom verksamhetsområdet. Regeringen finner det naturligt att Kammarkollegiets granskningsroll ersätts av Riksskatteverkets tillsyn över skatteförvaltningen. Formerna för Riksskatteverkets allmänna tillsynsroll är inte lagreglerade. Det finns inte någon särskild anledning att i lag reglera tillsynen på arvs- och gåvoskattens område. Tillsynen får i stället utövas inom ramen för de uppgifter verket enligt ovan nämnda förordning har som chefsmyndighet.

Vidare bör Riksskatteverket ha rätt att överklaga skattemyndighetens beslut. Rätten att överklaga en lägre myndighets beslut kan utnyttjas för att utjämna oenhetlig rättstillämpning på områden där behovet av prejudikat är framträdande. Det kan antas att Riksskatteverket kommer att överklaga endast när det verkligen är påkallat och inte bara av det skälet att verket inte delar skattemyndighetens bedömning i en viss fråga (jfr prop. 1989/90:74). Riksskatteverket bör få överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

Enligt förslaget i rapporten skall den skattemyndighet som har fattat det överklagade beslutet i de flesta fall föra det allmännas talan i domstol. Förslaget överensstämmer med bestämmelsen i 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291), FPL. Enligt denna gäller att om en enskild överklagar en förvaltningsmyndighets beslut, blir den först beslutande myndigheten alltid den enskildes motpart sedan handlingarna i målet överlämnats till domstolen. Regeringen anser att denna ordning bör gälla även för arvs- och gåvoskattemålen. Någon särskild reglering krävs inte härför. I och med att skattemyndigheten blir part i länsrätten, har myndigheten enligt 33 § andra stycket FPL rätt att överklaga ett beslut om det gått myndigheten emot. Det innebär att skattemyndigheten i normalfallet för det allmännas talan i länsrätt och kammarrätt. Kammarkollegiet har ifrågasatt det lämpliga i att beslutsmyndigheten blir den skattskyldiges motpart i processen. Enligt regeringens mening finns det inte skäl för sådana farhågor.

Det bör beträffande skattemyndigheternas processföring enligt AGL, liksom enligt taxeringslagen, vara möjligt att en skattemyndighet övertar en annan skattemyndighets uppgift att föra talan. En sådan möjlighet föreslås därför.

Som nämnts i det föregående skall Riksskatteverket ha en självständig rätt att överklaga skattemyndighetens beslut. Överklagar Riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket. I rapporten föreslås vidare att Riksskatteverket skall kunna ta över uppgiften att föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Även detta förslag bör enligt regeringens mening genomföras. En sådan ordning krävs för att Riksskatteverket – i linje med sitt ansvar för en enhetlig rättstillämpning i skatteförvaltningen – skall kunna välja ut ärenden på områden där klarlägganden är angelägna och där svara för det allmännas argumentering (jfr prop. 1989/90:74).

Vidare skall Riksskatteverket enligt förslaget i rapporten föra det allmännas talan i Regeringsrätten. Verket skall emellertid kunna uppdra åt en tjänsteman vid skattemyndighet att företräda verket. Detta kan vara rationellt och bidra till att processkompetensen vid skattemyndigheterna upprätthålls. Regeringen instämmer därför i förslaget.

Riksskatteverket bör, liksom Kammarkollegiet i dag, få föra talan såväl till den skattskyldiges fördel som till hans nackdel. En uttrycklig bestämmelse om detta bör för tydlighetens skull införas.

Dubbelbeskattningsärenden

För att undvika eller lindra dubbelbeskattning kan enligt 58 § AGL regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer efter ansökan medge befrielse eller nedsättning av skatt om egendom har beskattats såväl här i riket som i utländsk stat. Enligt förordningen (1967:721) om förfarandet rörande eftergift av arvsskatt eller gåvoskatt vid dubbelbeskattning skall en ansökan ges in till Kammarkollegiet. I förordningen anges vidare att det är Kammarkollegiet och i vissa fall regeringen som prövar ansökan. I lagen (1983:914) om dubbelbeskatt-

ningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva samt lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva anges att ansökan om skattelindring enligt nämnda förordning kan göras hos Kammarkollegiet.

I rapporten föreslås att skattemyndigheten skall pröva frågan om befrielse från eller nedsättning av arvsskatt eller gåvoskatt för undvikande av dubbelbeskattning i samband med att ett skatteärende avgörs. På samma sätt som enligt gällande lag skall dock regeringen avgöra ärendet när detta förutsätts i dubbelbeskattningsavtal eller vid ärende av synnerlig vikt eller principiell betydelse. Kammarkollegiet har motsatt sig att uppgiften att fatta beslut i dubbelbeskattningsärenden flyttas över till skattemyndigheten och i stället föreslagit att denna uppgift läggs på Riksskatteverket. Anledningen härtill är att de flesta dubbelbeskattningsavtal är s.k. creditavtal, vilket innebär att beskattningsmyndigheten måste ha uppgift om den skatt som betalats i utlandet för att kunna fatta beslut i dubbelbeskattningsärendet. Detta tar regelmässigt tid, varför beslut först måste fattas om den svenska arvsskatten och beslut om nedsättning av denna skatt p.g.a. dubbelbeskattning kan fattas först senare. Arvs- och gåvoskattekommittén förordade i sitt betänkande Ny arvs- och gåvoskattelag (SOU 1987:62) att dubbelbeskattningsärendena skulle handläggas av en centralmyndighet. Antalet dubbelbeskattningsärenden har de senaste åren varit ca 60 per år. Enligt regeringens mening är antalet ärenden inte tillräckligt stort för att spridas på de tio skattemyndigheterna. Vidare uppnås enhetlighet i beslutsfattandet bäst om det är en centralmyndighet som handlägger frågan. Det är därför lämpligast att Kammarkollegiets uppgift flyttas över på Riksskatteverket. Regeringen föreslår i enlighet härmed att en ändring, innebärande att ansökan om skattelindring enligt ovan nämnda förordning kan göras hos Riksskatteverket, förs in i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva samt lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva. En motsvarande ändring bör föras in i nämnda förordning.

5.6 Särskilda frågor när det gäller bouppteckning och deklaration, m.m.

Regeringens förslag: Den avlidnes personnummer skall alltid anges i bouppteckningen. Kravet på angivande av den avlidnes yrke tas bort.

Deklaration av arvfallen eller testamenterad egendom skall avfattas på särskild blankett. Arvlåtarens eller testators samt den skattskyldiges personnummer skall vara obligatoriska uppgifter i deklarationen. Motsvarande skall gälla vid gåva.

Om personnummer saknas skall i stället samordningsnummer anges om sådant finns.

Regeringens bedömning: Kravet på att bifoga kopior av bouppteckningen när denna ges in för registrering bör behållas.

Prop. 2000/01:21

Slutbetänkandets förslag om personnummer i stället för yrke: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot förslagen.

Rapportens förslag om blankett och personnummer: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har invänt mot förslagen.

Delbetänkandets förslag om kopior av bouppteckningen: Regeringen anser inte att förslaget bör genomföras.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har yttrat sig särskilt över förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Uppgift om den avlidnes yrke ersätts av uppgift om personnummer

Av 20 kap. 3 § ärvdabalken, ÄB, framgår vilka uppgifter som måste anges i en bouppteckning. Det är bl.a. den avlidnes fullständiga namn, yrke och hemvist. Uppgift om den avlidnes personnummer är inte obligatoriskt.

I dag är personnummer av stor betydelse när det gäller att identifiera en person. Kravet på att den avlidnes yrke skall anges i bouppteckningen är sedan länge föråldrat. Den uppgiften fyller i bouppteckningssammanhang inte längre någon funktion. I stället lämnas regelmässigt uppgift om den avlidnes personnummer. För dödsboanmälan har uppgift om den avlidnes personnummer sedan länge varit ett krav.

För att anpassa lagstiftningen till dagens samhälle bör kravet på angivande av den avlidnes yrke ersättas av ett krav på angivande av den avlidnes personnummer. Det är vidare närmast självklart att samma ordning bör gälla för bouppteckning som för dödsboanmälan.

I anledning av det nu sagda bör ett krav på angivande av personnummer i bouppteckningar lagfästas och kravet på angivande av den avlidnes yrke utmönstras.

Genom en hänvisning i 20 kap. 10 § ÄB gäller vad som föreskrivs om bouppteckning även beträffande tilläggsbouppteckning.

Deklaration av arvfallen eller testamenterad egendom samt gåva och liknande förvärv

För gåva och liknande förvärv gäller sedan tidigare att deklARATION skall avfattas på särskild blankett. Formulär för sådan blankett fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. När handläggningen av arvsskatt övergår till skattemyndigheterna bör motsvarande bestämmelse införas för deklARATION av arvfallen eller testamenterad egendom.

Som angetts ovan är personnummer numera av stor betydelse när det gäller att identifiera en person. Ett krav på angivande av personnummer finns redan för självdeklaration. Det är därför naturligt att även deklaration av arvfallen eller testamenterad egendom samt gåva och liknande förvärv innehåller en uppgift om arvlåtarens eller testators respektive givarens personnummer. Vidare bör ett krav på angivande av den skattskyldiges personnummer införas. När fråga är om deklaration av s.k. framskjutna förvärv enligt 8 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, bör även föregående innehavarens personnummer vara en obligatorisk uppgift.

Samordningsnummer

Enligt 18 a § folkbokföringslagen (1991:481) kan fr.o.m. den 1 januari 2000 personer som inte är eller har varit folkbokförda här i landet efter begäran av en myndighet tilldelas ett särskilt samordningsnummer i stället för personnummer (prop. 1997/98:9). I de fall en person har tilldelats ett samordningsnummer bör detta, av samma skäl som har anförts i fråga om personnummer, anges i bouppteckning, tilläggsbouppteckning, dödsboanmälan och deklaration. Regeringen föreslår därför att ett krav på angivande av samordningsnummer införs i såväl ÄB som AGL.

Bouppteckningsblankett

Enligt förslagen i delbetänkandet och rapporten skall en särskild blankett som kan användas för bouppteckningen sändas till dödsboet. Den bouppteckningsskyldige kan tillsammans med blanketten få vissa enkla anvisningar. Förslaget syftar till att rationalisera förfarandet för såväl den enskilde som det allmänna. Granskningen hos skattemyndigheten underlättas och därmed kan handläggningstiden förkortas. Regeringen delar bedömningen att det är en fördel om en blankett kan tillhandahållas av skattemyndigheterna. Någon författningsreglering krävs inte för att en sådan ordning skall kunna införas.

I delbetänkandet och rapporten har vidare föreslagits att skattemyndigheten skall förtrycka vissa uppgifter på bouppteckningsblanketten. Regeringen anser att en sådan ordning kan ha vissa fördelar. De uppgifter som skall förtryckas måste då hämtas från olika register. Frågan behöver emellertid övervägas ytterligare. Riksskatteverket har fått i uppdrag att se över frågan om behovet av särskilda regler för IT-användningen i boupptecknings- och arvsbeskattningsverksamheten hos skattemyndigheterna. Regeringen har för avsikt att återkomma i dessa delar.

I rapporten föreslås att skattemyndigheten skall vara skyldig att sända en blankett till dödsboet när den avlidne var folkbokförd i Sverige. Enligt förslagen i delbetänkandet och rapporten skall det vidare vara obligatoriskt att använda den anvisade blanketten vid bouppteckningen. Som nämnts ovan har regeringen för avsikt att återkomma i frågan om förtryckning av vissa uppgifter på bouppteckningsblanketten. Frågan om en skyldighet för skattemyndigheten att sända ut en boupptecknings-

blankett till dödsboet bör då övervägas. Även frågan om obligatorisk användning av viss blankett för bouppteckning bör hanteras i det sammanhanget.

Som nämnts ovan finns det inget som hindrar att skattemyndigheten utan stöd i författning sänder ut en blankett för bouppteckning till dödsboet.

Ingivande av kopia av bouppteckningen

I delbetänkandet har föreslagits att skyldigheten att till bouppteckningen foga en eller ibland flera bestyrkta kopior av bouppteckningen när den ges in för registrering avskaffas. Den fördel som en sådan ordning skulle innebära för den enskilde uppvägs emellertid inte av de olägenheter som skulle uppkomma för skattemyndigheten. Regeringen anser därför inte att förslaget bör genomföras.

5.7 Ny deklarationstidpunkt för gåva

Regeringens förslag: Deklarationstidpunkten för gåva flyttas från den 15 februari till den 2 maj året efter skattskyldighetens inträde.

Rapportens förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanser har yttrat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av 46 § andra stycket lagen (1941:614) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, följer att deklaration för gåva skall lämnas senast den 15 februari året efter det varunder skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som avses i 37 § 2 mom., försäkringstagaren, avlidit efter det skattskyldighet inträtt får dock deklarationen inte lämnas senare än fyra månader efter dödsfallet.

Deklarationstidpunkten för gåva överensstämde tidigare med den som, för andra än bokföringsskyldiga, gällde för inlämnande av allmän självdeklaration. Numera är det den 2 maj som är sista dag för ingivande av förenklad självdeklaration. Att det är detta datum som gäller har blivit allmänt känt. Något egentligt skäl att ha kvar den 15 februari som sista deklarationsdag för gåva finns inte. Det torde i själva verket redan vara en utbredd föreställning bland dem som är berörda att sista dag för inlämnande av gåvodeklaration också är den 2 maj. Misstag om deklarationsdag föranleder visserligen inte någon förseningsavgift, eftersom någon sådan inte tas ut enligt AGL. Däremot har bestämmelserna om ränta på skatten i 52 § AGL anknytning till sista deklarationsdagen. Räntebestämmelserna är inte avsedda att vara någon sanktion utan skall kompensera det allmänna för en ränteförlust, som motsvaras av en räntevinst för den skattskyldige genom att denne betalar skatten vid en senare tidpunkt än normalt. De omständigheter som föranlett att skatten inte kunnat fastställas tidigare än som skett är utan betydelse för frågan om ränta skall tas ut (jfr prop. 1974:159 s. 74). Detta

strikt kredittänkande möter ytterst liten förståelse hos dem som påförs ränta. Enligt regeringens bedömning bör en lagändring ske så att deklarationsdagen för gåva flyttas fram till att sammanfalla med den för förenklad självdeklaration.

Prop. 2000/01:21

5.8 Kontrolluppgift för försäkringsgivare

Regeringens förslag: Tidpunkten för försäkringsgivare att lämna kontrolluppgift om förmånstagarförvärv enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt flyttas från den 15 februari till den 31 januari.

Rapportens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte yttrat sig särskilt i frågan. *Kammarkollegiet* anser att det nuvarande systemet med försäkringsgivares kontrolluppgiftsskyldighet direkt till den skattemyndighet som skall handlägga ärendet bör behållas.

Skälen för regeringens förslag

Bakgrund

Enligt 49 § lagen (1941:614) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, är försäkringsgivare skyldig att till beskattningsmyndigheten ge in kontrolluppgift beträffande förmånstagarförvärv som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde. Sådan uppgiftsskyldighet föreligger inte om det utfallna beloppet inte överstiger 13 000 kr. Kontrolluppgiften skall lämnas enligt närmare föreskrifter som meddelas av regeringen. Föreskrifterna finns i 13 § arvs- och gåvoskatteförordningen (1958:563), vari anges att uppgifterna skall avfattas på blankett enligt särskilt formulär. I bilaga till sistnämnda paragraf har regeringen fastställt ett formulär för denna uppgift. Formuläret innehåller 16 olika deluppgifter. Kontrolluppgiften skall för varje kalenderår lämnas senast den 15 februari påföljande år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren fått kännedom om dödsfallet.

Kontrolluppgiften skall ges in till den beskattningsmyndighet som har att uppta fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, dvs. vid arvsbeskattning till bouppteckningsdomstolen och vid gåvobeskattning skattemyndigheten i den region där den skattskyldige var folkbokförd. De uppgifter som skall redovisas i det fastställda uppgiftsformuläret ligger till grund för försäkringsgivarens bedömning av frågan om vilken beskattningsmyndighet som är behörig enligt AGL och som uppgiften skall lämnas till.

Kontrolluppgift för försäkringsgivare

Enligt 3 kap. 58 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, LSK, skall kontrolluppgifter lämnas senast den 31 januari under taxeringsåret till den skattemyndighet hos vilken den

uppgiftsskyldige är registrerad som arbetsgivare eller, om han är registrerad hos flera skattemyndigheter, till var och en av dem, eller om han inte är registrerad till skattemyndigheten i den region där uppgiftslämnaren är bosatt. I rapporten föreslås att motsvarande bör gälla för uppgiftslämnande enligt AGL. Vidare föreslås att hänvisningen till 3 kap. 58 § LSK även skulle kunna omfatta den tid som anges för uppgiftslämnande, dvs. den 31 januari. I fråga om arvsskatt behövs emellertid en särskild bestämmelse om uppgiftsskyldighet vid dödsfall. En hänvisning till bestämmelserna i 3 kap. 58 § LSK föreslås därför i 49 § första stycket AGL. Vidare föreslås att tredje stycket samma lag skall behållas men att tiden för att lämna uppgiften ändras från den 15 februari till den 31 januari.

Enligt regeringens bedömning är det inte ändamålsenligt att ha en bestämmelse om att kontrolluppgift för försäkringsgivare, som ju i detta fall skall användas för att fastställa skatt enligt AGL, lämnas till den skattemyndighet där försäkringsgivaren är registrerad som arbetsgivare. Även Kammarkollegiet har i sitt remissvar ansett att det nuvarande systemet med uppgift direkt till den skattemyndighet som skall handlägga ärendet bör behållas och hänvisat till att det medför viss risk för felexpedieringar att lämna uppgiften till den skattemyndighet där försäkringsbolaget är registrerat som arbetsgivare. Regeringen anser mot bakgrund av det anförda att ändringen i denna del inte bör genomföras.

Försäkringsgivare som lämnar kontrolluppgift enligt AGL lämnar även kontrolluppgift enligt LSK. Det kan därför vara en fördel om samma tidsgräns gäller för försäkringsgivare enligt AGL. Tidsgränsen för kontrolluppgift enligt AGL bör i detta avseende därför ändras till den 31 januari.

Enligt nuvarande reglering, som tillkom före den nya regeringsformen, har regeringen genom ett bemyndigande givits möjlighet att meddela föreskrifter angående vilka övriga förhållanden som skall uppges för skattens bestämmande. I rapporten har föreslagits att denna uppgift i stället skall ankomma på Riksskatteverket. *Lagrådet* har föreslagit att bemyndigandet skall utgå då knappast annat än verkställighetsföreskrifter synes kunna komma i fråga (8 kap. 13 § första stycket 1 regeringsformen). Regeringen delar *Lagrådets* uppfattning att bemyndigandet i princip kan tas bort. Dock anser regeringen att det är lämpligt att i lagen ta in en erinran om att närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (jfr bl.a. *Lagrådets* yttrande och regeringens bedömning i prop. 2000/01:8 Ny socialavgiftslag).

5.9 Tidsgräns för meddelande om arvsavstående för Allmänna arvsfonden

Regeringens bedömning: Någon särskild tidsgräns för att lämna skriftligt meddelande till skattemyndigheten om avstående från arv enligt lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden införs inte.

Rapportens förslag: Överensstämmer inte med regeringens. I rapporten föreslås att en tidsgräns införs för meddelande om avstående från arv. Vidare föreslås att uppgiften skall lämnas på en blankett enligt formulär som fastställs av Riksskatteverket.

Remissinstanserna: *Kammarkollegiet* anser att någon tidsgräns inte bör införas. Kollegiet anför att reglerna i framtiden bör utformas så att förfarandet mera stämmer överens med gången när en tilläggsbouppteckning blivit nödvändig. Vidare anser kollegiet att det är olämpligt att uppgifter endast lämnas en gång per år, eftersom en sådan hantering bl.a. skulle innebära merarbete för arvsfonden.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt 24 och 25 §§ lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden kan fonden i vissa fall avstå från arv eller försäkringsbelopp som tillfallit fonden. Om värdet av egendomen i fråga inte överstiger två miljoner kronor är det Kammarkollegiet som beslutar om avstående av arv och annars regeringen. Av 1 § andra stycket lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, följer att sådant förvärv på grund av avstående från Allmänna arvsfonden i arvsskattehänseende betraktas som om förvärvet skett genom testamente efter den avlidne. Enligt 49 a § AGL skall ett skriftligt meddelande om beslut om avstående tillställas beskattningsmyndigheten. I rapporten föreslås att bestämmelsen i 49 a § skall ändras på så sätt att meddelande skall lämnas till skattemyndigheten senast den 31 januari påföljande år, att 3 kap. 58 § lagen (1990:243) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall äga motsvarande tillämpning samt att uppgiften skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av Riksskatteverket. Som framgår ovan är det inte alltid Kammarkollegiet som beslutar om Allmänna arvsfondens avstående och som skall lämna meddelande till skattemyndigheten. Det kan även vara regeringen som skall lämna sådant meddelande. Som Kammarkollegiet påpekat kan det vidare vara olämpligt att uppgifter endast lämnas en gång per år. Detta kan fördröja beskattningen, vilket är till nackdel både för den enskilde och det allmänna. Mot bakgrund härav gör regeringen bedömningen att någon tidsgräns för skyldigheten att lämna meddelande om beslut om Allmänna arvsfondens avstående från arv inte bör införas.

5.10 Tidsbegränsningen för ansökan om anstånd med att förete delningshandling tas bort

Regeringens förslag: Tidsbegränsningen i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt för att göra framställning om anstånd med att fastställa skatten i de fall då verklig delningshandling skall förete tas bort.

Rapportens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inte yttrat sig särskilt över förslaget. *Kammarkollegiet* anför att förslaget innebär en materiell ändring som inte bör tas upp i detta sammanhang.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 17 § första stycket lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, AGL, skall beskattningsmyndigheten medge anstånd med skatteärendets avgörande i och för företeende av bodelning eller arvskifte samt delningshandling i fall av sekundosuccession. För att anstånd skall medges krävs att framställning om det görs i samband med att en bouppteckning ges in för registrering. Vidare krävs att detta sker inom den föreskrivna tiden, dvs. regelmässigt fyra månader efter dödsfallet eller, om uppskov med att förrätta bouppteckning beviljats, en månad efter den dag till vilken sådant uppskov medgivits.

I rapporten föreslås att det i 17 § AGL skall ges utrymme för att medge anstånd med skattens fastställande även om bouppteckningen ges in för sent. Enligt regeringens bedömning bör en ändring av bestämmelsen ske i enlighet med förslaget.

5.11 Möjligheten att betala arvsskatt med annat än pengar avskaffas

Regeringens förslag: Det skall inte längre vara möjligt att betala arvsskatt med aktier och skuldebrev.

Rapportens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Så gott som samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran. *Kammarrätten i Sundsvall* anför att frågan bör utredas på nytt eftersom innehav av värdepapper blivit allt vanligare.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande reglering behöver inte all betalning av arvsskatt ske med pengar. Efter tillstånd av beskattningsmyndigheten kan intill ett belopp motsvarande högst hälften av skatten som betalning godtas intecknat skuldebrev i fast egendom, tomträtt, vattenfallsrätt, fartyg, jordbruksinventarier eller företags-egendom eller också skuldförbindelse för vilket sådant skuldebrev lämnats som säkerhet. Beträffande intecknat skuldebrev gäller att det måste ha fastställts att gälla i den avlidnas egendom och högst till det värde som den intecknade egendomen upptagits till i bouppteckningen. Intecknat skuldebrev i egendom som ägs av dödsbodelägare personligen godtas således inte. Arvsskatteförordningen innehåller ett stort antal tillämpningsföreskrifter om det närmare förfarandet när arvsskatten skall betalas med annat än pengar. Riksbanken skall förvalta de värdehandlingar som överlämnats som betalningsmedel eller säkerhet för arvsskatten. Sedan Riksbanken fått uppgift om beloppet av den skatt som betalats genom överlämnande av värdehandlingar sätter Riksbanken omedelbart in motsvarande belopp på skattemyndighetens konto för arvsskatt och gåvoskatt. Förfarandet innebär således i korthet att Riksbanken betalar arvsskatten och den skattskyldige får en motsvarande skuld till banken. Riksbanken förvaltar, genom värdepapperscentralen, värdehandlingarna så länge dessa står kvar som säkerhet. Förvaltningen redovisas sedan till Kammarkollegiet, Finansdepartementet och

Riksrevisionsverket varje år. För närvarande finns inget låneärende beträffande arvsskatt i Riksbanken. Denna låneverksamhet kan inte heller anses vara av centralbankskaraktär och det kan därför ifrågasättas om Riksbanken skall driva denna verksamhet. Frågan om det finns skäl att låta Riksbankens låneverksamhet för att betala arvsskatt upphöra har tidigare varit uppe till diskussion. Statsskuldspolitiska kommittén anförde i sitt betänkande Riksbanken och Riksgäldskontoret (SOU 1986:22) att Riksbankens låneverksamhet för erläggande av arvsskatt borde upphöra. Enligt kommittén skulle denna verksamhet kunna ombesörjas av någon annan myndighet. Eftersom de bestämmelser där denna verksamhet reglerades samtidigt utreddes av Arvs- och gåvoskattekommittén hänvisades emellertid till denna. I Arvs- och gåvoskattekommitténs slutbetänkande Ny arvs- och gåvoskattelag (SOU 1987:62) föreslogs att möjligheten att betala arvsskatt med annat än kontanter helt skulle slopas. Vidare har Riksbanken i en framställning till Finansdepartementet hemställt att Riksbankens låneverksamhet vad avser arvsskatt skall upphöra (Fi95/3077).

Reglerna om betalning av arvsskatt med annat än pengar innebär i praktiken inte annat än ett slags anståndsinstitut. Med de relativt generösa anståndsregler som finns kan reglerna om betalning med annat än pengar tas bort. I extremfall med hög arvsskatt är regeringens möjlighet enligt nuvarande regler att medge anstånd i högst 20 år tillräcklig.

6 Ikraftträdande m.m.

6.1 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

De föreslagna övergångsbestämmelserna innebär bl.a. att de bouppteckningar som ges in till tingsrätt före den 1 juli 2001 skall handläggas helt enligt äldre bestämmelser. Under en ganska lång övergångsperiod kommer därför dubbla system att finnas. Detta uppvägs dock av att det för såväl den enskilde som för det allmänna blir enkelt att överblicka vilka regler som gäller.

Regeringen har getts möjlighet att besluta att en annan tingsrätt än den som anges i 20 kap. 8 § ärvdabalken och 34 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt skall vara behörig att handlägga ärenden om registrering av bouppteckning, tilläggsbouppteckning och dödsboanmälan samt ärenden om arvsskatt. Skälet härför är att vissa tingsrätter kommer att stå helt eller delvis utan erfaren personal efter den 1 juli 2001. I vissa fall kommer domstolssekreterarna att enligt arbetsrättsliga regler följa med verksamheten till skattemyndigheten. Det kan också visa sig att domstolssekreterare väljer att sluta sin anställning i förtid. För att undvika att handläggningstiderna för de ärenden som skall handläggas vid tingsrätt efter den 1 juli 2001 i vissa fall blir alltför långa, bör ärenden kunna föras över till tingsrätter som fortfarande har tillgång till kompetent personal.

Tingsrätternas arkivmaterial från bouppteckningsverksamheten är omfattande. Det rör sig om ett efterfrågat material. Under en längre tid kommer såväl tingsrätterna som skattemyndigheterna att ha behov av materialet. Materialet är också efterfrågat av enskilda. Avsikten är att tingsrätternas bouppteckningsarkiv skall föras över till landsarkiven i samband med att verksamheten förs över till skatteförvaltningen. Någon författningsreglering krävs inte för en sådan lösning. I samband med överlämnande av materialet skall, enligt 17 § arkivförordningen (1991:446), träffas överenskommelse avseende ersättning till arkivmyndigheten för dels kostnader för att bevara, vårda och tillhandahålla handlingarna, dels engångskostnader i samband med övertagande av materialet.

Vid ikraftträdandet kommer det vid tingsrätterna att finnas allmänna handlingar i ärenden som enligt övergångsbestämmelserna i fortsättningen skall handläggas av skattemyndighet. Det kan röra sig om t.ex. ett föreläggande att ge in en bouppteckning. Enligt arkivlagen (1990:782) får en statlig myndighet avhända sig allmänna handlingar bl.a. genom ett sådant överlämnande som sker med stöd av lag eller föreskrift som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt arkivförordningen (1991:446) får Riksarkivet meddela föreskrifter bl.a. om överlämnande av statliga myndigheters arkiv till annan myndighet.

6.2 Genomförande och ekonomiska konsekvenser

Regeringen gav den 17 februari 2000 Domstolsverket och Riksskatteverket i uppdrag att förbereda överflyttningen av bouppteckningsverksamheten till skattemyndigheterna (dnr Ju 99/2692).

Beslutet att föra över bouppteckningsverksamheten till skatteförvaltningen innebär att det är fråga om övergång av verksamhet. Enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd förs anställningsavtalen i dess nuvarande lydelse för berörda personer automatiskt över till den nya arbetsgivaren om den anställde inte motsätter sig detta.

Reformen möjliggör ett effektivare resursutnyttjande främst när det gäller personal och lokaler. Förändringarna beräknas leda till statsfinansiella besparingar.

Förslaget finansieras genom att resurser förs över från domstolsväsendet till skatteförvaltningen. Enligt preliminära beräkningar rör det sig om ca 50 mkr på årsbasis. Regeringen har i budgetpropositionen (prop. 2000/01:1 Utgiftsområde 4) bl.a. anfört att regeringen avser att återkomma med den totala kostnadsberäkningen för reformen.

I propositionen föreslås att deklarationstidpunkten för gåva flyttas från den 15 februari till den 2 maj året efter skattskyldighetens inträde. En senareläggning av deklarationstidpunkten får antas medföra att även skattebetalningarna senareläggs i motsvarande mån. Den statsfinansiella effekten av detta bedöms bli marginell.

7.1 Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

18 kap. 7 §

Tredje stycket har ändrats på så sätt att tillsynsmyndigheten, i stället för tingsrätten, beslutar om anstånd med avvecklingen. Vidare har bestämmelsen om att tingsrätten skall underrätta tillsynsmyndigheten om att anstånd beviljats utgått.

Bestämmelser om överklagande, som enligt paragrafens nuvarande lydelse finns i *andra stycket*, har tagits in i ett nytt *fjärde stycke*. Ändringen innebär att tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och anstånd överklagas till länsrätt. Vidare har ett krav på prövningstillstånd införts när ett beslut överklagas till kammarrätt.

19 kap. 2 §

Detta lagrum handlar om ansökan om förordnande av boutredningsman. Även efter genomförandet av reformen skall en sådan ansökan prövas av tingsrätt. Ändringen i paragrafen är föranledd av att det då inte längre kommer att förvaras några bouppteckningar på tingsrätterna. Ändringen innebär att en kopia av bouppteckningen, om sådan har förrättats, alltid måste bifogas en ansökan om boutredningsmannaförordnande. Har bouppteckningen blivit registrerad skall bevis därom bifogas, t.ex. genom att en kopia av den med bevis om registrering försedda bouppteckningen bifogas ansökan.

Vidare har vissa mindre språkliga förändringar gjorts.

20 kap. 1 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skattemyndigheten i stället för som i dag tingsrätten beslutar om anstånd med att förrätta bouppteckning.

I övrigt har språket i paragrafen moderniserats i mindre omfattning.

20 kap. 3 §

I paragrafens *första stycke* har kravet på att den avlidnes yrke skall anges tagits bort. Ett krav på att den avlidnes personnummer eller samordningsnummer skall anges har lagts till. Som framgår av avsnitt 5.6 kan enligt 18 a § folkbokföringslagen (1991:481) personer som inte är eller har varit folkbokförda här i landet efter begäran av en myndighet tilldelas ett särskilt samordningsnummer. Ärvdabalkens bestämmelser om bouppteckning torde endast i sällsynta fall vara direkt tillämpliga när den avlidne inte är eller har varit folkbokförd här i landet. Enligt lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo och lagen (1935:44) om dödsbo efter dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare som hade hemvist här i riket, m.m. skall svensk lag i vissa fall tillämpas även vid internationella förhållanden. I dessa situationer kommer en bestämmelse om att samordningsnummer skall anges i bouppteckning sannolikt att ha större betydelse. Saknas personnummer eller samordningsnummer kan något sådant naturligtvis inte anges. Genom en hänvisning i 20 kap. 10 § ärvdabalken gäller vad som föreskrivs om bouppteckning även beträffande tilläggsbouppteckning.

20 kap. 8 §

Ändringarna i *första stycket* innebär bl.a. att det är till en skattemyndighet, och inte som i dag till en tingsrätt, bouppteckningen skall ges in. Vilken skattemyndighet som är behörig framgår av 34 § lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

Ändringen i *andra stycket* innebär att en bestyrkt kopia av bouppteckningen skall förvaras hos skattemyndigheten i stället för som i dag hos tingsrätten.

Vidare har en mindre språklig omarbetning skett.

20 kap. 8 a §

Ändringarna i *första* och *andra styckena* innebär att dödsboanmälan, som i dag lämnas in till och förvaras hos tingsrätten, i stället skall lämnas in till skattemyndigheten och förvaras där.

Vidare har i *andra stycket* införts ett krav på angivande av samordningsnummer (jfr. komm. till 20 kap. 3 §). Liksom beträffande bouppteckningar torde det endast i undantagsfall förekomma att samordningsnummer anges i en dödsboanmälan.

Språket i paragrafen har vidare moderniserats i mindre omfattning.

20 kap. 9 §

Ändringarna i *första stycket* innebär att tillsynsansvaret för att en bouppteckning förrättas och ges in förs över från tingsrätten till skattemyndigheten. Vidare skall beslut om att förelägga vite när bouppteckningsskyldigheten inte uppfylls fattas av skattemyndigheten. Även förordnande av lämplig person att föranstalta om bouppteckning skall beslutas av skattemyndigheten.

Ett nytt *andra stycke* har tillförts paragrafen. Ärvdabalken innehåller inte någon uttrycklig bestämmelse om att bouppteckningen skall registreras. Efter påpekande av *Lagrådet* har en sådan bestämmelse införts. Vidare föreskrivs i det nya *andra stycket* att bouppteckningen skall föras med bevis om att den blivit registrerad. I 51 § *andra stycket* lagen om arvsskatt och gåvoskatt finns en bestämmelse av innebörd att bevis om till vilket belopp skatten blivit fastställd skall tecknas på bl.a. bouppteckning och tilläggsbouppteckning. Enligt förslaget införs i ärvdabalken en motsvarande bestämmelse när det gäller bevis om registrering. Bestämmelsen gäller även beträffande tilläggsbouppteckning (20 kap. 10 § tredje stycket).

Ändringen i det nuvarande *andra stycket*, som enligt förslaget blir ett *tredje stycke*, innebär att det är skattemyndigheten och inte tingsrätten som får förelägga vite när en bouppteckning måste kompletteras.

En mindre språklig omarbetning har skett i syfte att något modernisera paragrafen.

20 kap. 11 §

Enligt paragrafen i dess nuvarande lydelse skall tingsrätten, när det i den dödes tillgångar ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, underrätta tillsynsmyndigheten, dvs. länsstyrelsen, om dödsfallet. Till

följd av reformen skall den skyldigheten överföras till skattemyndigheten. En bestämmelse om denna underrättelseskyldighet skall, som redovisats i avsnitt 5.2.3, tas in i förordning.

I den föreslagna lydelsen av paragrafen föreslås i stället en bestämmelse enligt vilken lagen om arvsskatt och gåvoskatt i övrigt skall gälla i fråga om förfarandet hos skattemyndigheten och om överklagande. Bestämmelsen har utformats i enlighet med ett förslag av *Lagrådet*. Hänvisningen innebär att vissa bestämmelser i lagen om arvsskatt och gåvoskatt blir tillämpliga även för skattemyndighetens handläggning och beslut enligt 20 kap. ärvdabalken. Det är bestämmelserna i 34 § tredje stycket samt 60 § första stycket, 60 a § och 60 c–e §§ lagen om arvsskatt och gåvoskatt som avses med hänvisningen. Härigenom kommer frågor om registrering av bouppteckning m.m. även i fortsättningen att kunna handläggas gemensamt med frågor som rör beskattningen. Uppgiften att fatta beslut enligt 20 kap. ärvdabalken kan således enligt 34 § tredje stycket lagen om arvsskatt och gåvoskatt flyttas till annan skattemyndighet än den ursprungligen behöriga. Om så sker kommer – fortfarande enligt bestämmelserna i 34 § tredje stycket lagen om arvsskatt och gåvoskatt – vad som sägs i 20 kap. 8 § andra stycket och 8 a § andra stycket ärvdabalken om förvaring av handlingar att gälla den skattemyndighet som är behörig enligt ordinarie regler. Hänvisningen innebär vidare att angivna bestämmelser i lagen om arvsskatt och gåvoskatt kommer att gälla även vid överklagande av de beslut som skattemyndigheten fattar enligt 20 kap. ärvdabalken. Det innebär bl.a. att bestämmelsen i 60 § andra stycket lagen om arvsskatt och gåvoskatt om att Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet kommer att gälla även för frågor som prövas enligt 20 kap. ärvdabalken. Vidare kommer t.ex. bestämmelsen i 60 c § lagen om arvsskatt och gåvoskatt om krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt att gälla även för beslut enligt 20 kap. ärvdabalken. Se i övrigt kommentarerna till nämnda lagrum i lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

Övergångsbestämmelser

Den äldre lydelsen skall fortfarande gälla i fråga om ärenden om anstånd enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken, om ansökan har inkommit till tingsrätten före ikraftträdandet. Dessa ärenden skall således avgöras av tingsrätten. Det innebär bl.a. att överklagande, i enlighet med allmänna bestämmelser därom, skall ske till hovrätt.

Beslut enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken om föreläggande vid vite som tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen) har meddelat före ikraftträdandet skall överklagas enligt den äldre bestämmelsen, dvs. till kammarrätt.

Äldre föreskrifter skall fortfarande gälla i fråga om dödsboanmälningar samt ärenden om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning om handlingen kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet. Tingsrätten skall således fortsätta handläggningen av sådana ärenden även efter ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller därvid i alla avseenden. Det innebär bl.a. att tingsrätten kan förelägga vite när den

begär att en bristfällig bouppteckning skall kompletteras. Överklagande av tingsrättens beslut sker, även efter ikraftträdandet, enligt allmänna regler till hovrätt.

För att undvika att handläggningstiderna för de ärenden som skall handläggas vid tingsrätt efter den 1 juli 2001 i vissa fall blir alltför långa, ges regeringen möjlighet att besluta att en annan tingsrätt än den som anges i 20 kap. 8 § i dess äldre lydelse skall vara behörig att handlägga en dödsboanmälan eller ett ärende om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning. Den tingsrätt som ursprungligen varit behörig skall efter ett beslut av regeringen lämna över handlingarna till den tingsrätt som fortsättningsvis skall handlägga ärendet. Vidare skall den förstnämnda tingsrätten underrätta ingivaren om överlämnandet. När bouppteckningen eller tilläggsbouppteckningen har registrerats skall en kopia sändas för förvaring till den tingsrätt som är behörig enligt 20 kap. 8 § i sin äldre lydelse. En kopia skall även förvaras hos den beslutande tingsrätten. När det gäller dödsboanmälningar förvaras, till skillnad från bouppteckningar och tilläggsbouppteckningar, originalhandlingen alltid hos domstolen. I fråga om dödsboanmälningar innebär övergångsbestämmelsen därför att originalhandlingen skall sändas till den tingsrätt som är behörig enligt 20 kap. 8 § i sin äldre lydelse och att en kopia skall förvaras hos den handläggande tingsrätten. I övrigt gäller allmänna regler. Det innebär bl.a. att vid överklagande skall skrivelsen ges in till den tingsrätt som har meddelat det överklagade beslutet.

I de fall då en ansökan om registrering av en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet och genom ett lagakraftvunnet beslut ansökan har avvisats eller registrering vägrats eller högre rätt har upphävt ett beslut om registrering, skall den förnyade handläggningen ankomma på skattemyndigheten. Denna bestämmelse, som motsvarar de föreslagna punkterna 6 och 7 i lagrådsremissen, har i enlighet med *Lagrådets* förslag arbetats ihop till en gemensam punkt.

Ärenden där föreläggande eller förordnande enligt 20 kap. 9 § ärvdabalken utfärdats före ikraftträdandet men bouppteckning ännu inte har getts in skall överlämnas till skattemyndigheten för fortsatt handläggning. Beslut om föreläggande av vite enligt 20 kap. 9 § första stycket ärvdabalken skall efter ikraftträdandet anses ha fattats av den skattemyndighet till vilken bouppteckning skall ges in. Därigenom kommer genomgående de nya bestämmelserna att gälla. Det innebär bl.a. att frågan om utdömande av ett av tingsrätten före ikraftträdandet förelagt vite kommer att prövas av länsrätt.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt

15 § 1 a mom.–3 mom. och 15 a–16 §§

I enlighet med *Lagrådets* förslag har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*.

I *första stycket* har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*. Att orden *inom vederbörlig tid* tagits bort innebär att anstånd kan medges även om bouppteckningen getts in för sent.

Första meningen i *femte stycket* om att ställd säkerhet skall omhändertas av beskattningsmyndigheten och omedelbart överlämnas till skattemyndigheten har tagits bort. Säkerhet som före ikraftträdandet getts in till tingsrätten skall även därefter överlämnas till skattemyndigheten. I övrigt har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*.

I både *första* och *femte styckena* har vissa språkliga justeringar skett.

22 § 2 mom.

Momentet behandlar olika situationer där särskild värdering av fast egendom måste ske.

I *första stycket* har den särskilda regeln om att det är skattemyndigheten i den region där egendomen är belägen som skall åsätta egendomen särskilt värde tagits bort, se kommentaren till det nya fjärde stycket. Vidare har viss språklig justering skett.

I *andra stycket* har endast viss språklig justering skett.

Enligt nuvarande *tredje stycket* skall fastighet som saknar taxeringsvärde värderas av skattemyndigheten. Hänvisningen till skattemyndigheten i första meningen har tagits bort, jfr kommentaren till nya fjärde stycket. Den nuvarande föreskriften i andra meningen att det åligger skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor att ansöka om värdering behövs till följd av överflyttningen inte längre och har tagits bort. Sista meningen behövs inte heller och har tagits bort.

I ett nytt *fjärde stycke* regleras för hela momentet vilken skattemyndighet som i förekommande fall skall göra värderingen. Nuvarande regleringar av denna fråga i första – tredje styckena har därför tagits bort. Värderingen skall som huvudregel göras av skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Innebörden av bestämmelsen i andra meningen är att beslutsbehörigheten kan flyttas mellan två skattemyndigheter. Den skattemyndighet som är behörig får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut. Uppdraget förutsätter att den andra skattemyndigheten samtycker och att överflyttningen kan ske utan att det medför avsevärd olägenhet för den som beslutet rör.

I *femte stycket* har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*. Vidare har sista meningen som är obehövlig tagits bort.

26 §

I *andra stycket* har skattskyldigs skyldighet att förete taxeringsbevis för fast egendom tagits bort eftersom skattemyndigheten har tillgång till taxeringsvärdet. Vidare har viss språklig justering skett.

I *fjärde stycket* första meningen har ordet *beskattningsmyndighet* ändrats till *skattemyndighet* när det gäller möjligheten att förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för värdering. Den motsvarande möjlighet till förordnande som tillkommit hovrätten i ett överklagat skatteärende efter framställning från

granskningsmyndigheten har tagits bort. I stället har sådan möjlighet införts för rätten. I övrigt har vissa språkliga justeringar skett. Prop. 2000/01:21

33 § 3 mom.

I *första* och *andra styckena* har ordet *beskattningsmyndighet* ändrats till *skattemyndighet*. Vidare har vissa språkliga justeringar skett i båda styckena.

34 §

Paragrafen innehåller behörighetsregler i fråga om beslut om arvsskatt. I enlighet med *Lagrådets* förslag har i *första stycket* uttrycket "*beskattningsmyndighet*" behållits. Rätt beskattningsmyndighet för arvsbeskattningen har ändrats på så sätt att det skall avgöras av arvlåtarens folkbokföring den 1 november året före dödsfallet. Vidare har ett tillägg gjorts angående person som inte var folkbokförd inom riket den 1 november året före dödsfallet. I så fall skall beslut fattas av skattemyndigheten i den region där han var bosatt eller stadigvarande vistades vid dödsfallet. Bestämmelser om registrering av bouppteckning och om dödsboanmälan finns kvar i 20 kap. ärvdabalken. Ärenden om gåvoskatt regleras i 44 §. I övrigt har vissa språkliga justeringar skett.

Nuvarande *andra stycket*, som reglerar behörigheten i det fall behörig myndighet saknas enligt *första stycket*, har ändrats på så sätt att *Skattemyndigheten i Stockholm* har ersatt *Stockholms tingsrätt*.

Det nuvarande *tredje stycket* har upphävts eftersom behörigheten att fatta beslut å skattemyndighetens vägnar regleras i arbetsordning, jfr 3 kap. 13 § förordningen (1990:1293) med instruktion för skatteförvaltningen.

I ett nytt *tredje stycke* har tagits in en regel som gör det möjligt att flytta behörigheten mellan två skattemyndigheter. Den skattemyndighet som är behörig enligt bestämmelserna i *första* eller *andra stycket* får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut. Uppdraget förutsätter att den andra skattemyndigheten samtycker och att överflyttningen kan ske utan avsevärd olägenhet för den som beslutet rör. Uppdraget får avse ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Termen skattemyndigheten förekommer i ett stort antal paragrafer i lagen. På *Lagrådets* inrådan har en kompletterande bestämmelse tagits in för att reglera vilken skattemyndighet som avses i de olika paragraferna sedan ett uppdrag har lämnats. Vad som i lagen sägs om skattemyndigheten skall därvid i tillämpliga delar gälla den skattemyndighet till vilken ett uppdrag har lämnats. Inbetalning av skatt skall dock ske till den skattemyndighet som ursprungligen varit behörig. Den myndigheten skall även pröva frågor om dröjsmålsavgift. Vidare skall handlingar förvaras hos den skattemyndighet som ursprungligen varit behörig. Bestämmelsen får betydelse vid tillämpningen av följande paragrafer. 15 § 1 a mom. *andra stycket*, 15 § 2 mom. *sjätte stycket*, 15 § 3 mom., 15 a § *tredje stycket*, 16 § *tredje stycket*, 17 § *första och femte styckena*, 46 § *första och andra styckena*, 48 §, 51 § *första och tredje styckena*, 52 § 1 mom. *andra och tredje styckena*, 53 § *andra och tredje styckena*, 55 § 1 mom. *första och andra styckena*, 55 § 3 mom. 62 § *första och andra styckena* och 67 § *första och andra styckena*.

Paragrafen innehåller behörighetsregler i fråga om beslut om gåvoskatt. I enlighet med *Lagrådets* förslag har i *första stycket*, som reglerar gåva till fysisk person, uttrycket "*beskattningsmyndighet*" behållits. Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region där den skattskyldige var folkbokförd *den 1 november året före skattskyldighetens inträde*.

Frågan om vilken skattemyndighet som skall fatta beslut om skatt när gåvotagaren är en juridisk person regleras i *andra stycket*. Regeln är utformad på samma sätt som den om fysiska personer. Styrelsens eller förvaltningens säte *den 1 november året före skattskyldighetens inträde* är avgörande för myndighetens behörighet.

I *tredje stycket* har ordet *beskattningsmyndighet* ändrats till *skattemyndighet* samt viss språklig justering skett.

I ett nytt *fyjärde stycke* har tagits in en regel som gör det möjligt att flytta beslutsbehörigheten mellan två skattemyndigheter, jfr kommentaren till 34 § tredje stycket. På *Lagrådets* inrådan har en kompletterande bestämmelse tagits in för att reglera vilken skattemyndighet som i vissa fall avses sedan ett uppdrag har lämnats, jfr kommentaren till 34 § tredje stycket.

46 §

I *första stycket* har ordet *beskattningsmyndighet* ersatts av *skattemyndighet*. Därutöver har en viss språklig justering skett.

I *andra stycket* har deklarationstidpunkten för gåva ändrats från den 15 februari till den 2 maj året efter skattskyldighetens inträde. Ändringen kommenteras i avsnitt 5.7. Vidare har viss språklig justering skett.

47 §

I paragrafen finns en uppräkningslista av vilka uppgifter en deklaration skall innehålla. I *första stycket* har ett tillägg gjorts i punkterna A) 1) och C) 1) angående att uppgift om *personnummer eller samordningsnummer enligt folkbokföringslagen (1991:481)* skall lämnas i deklarationen. En motsvarande ändring har gjorts i *tredje stycket*. Personnummer skall från och med den 1 januari 2000 tilldelas endast personer som folkbokförs här i landet. En person som inte är eller har varit folkbokförd får efter begäran från en myndighet tilldelas ett särskilt samordningsnummer (18 och 18 a §§ folkbokföringslagen (1991:481)). I de fall en person tilldelats samordningsnummer skall detta i stället för personnummer anges i deklarationen. Vidare har vissa språkliga justeringar skett.

I nuvarande lagstiftning har inte såvitt gäller deklaration för arvsskatt något eller några särskilda formulär föreskrivits. Enligt första meningen i *femte stycket* föreskrivs däremot särskilt formulär beträffande deklaration för gåva. Formuläret fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Av 15 § arvs- och gåvoskatteförordningen (1958:563) följer att Riksskatteverket fastställer formulär för blanketter för gåvoskattedeklarationer. Första meningen har ändrats på så sätt att begränsningen till deklaration som avser gåva eller annat enligt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång har tagits bort. Vidare har en viss språklig justering skett.

I paragrafen har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*. Vidare har regleringen om granskningsmyndigheten tagits bort.

49 §

Paragrafen handlar om kontrolluppgiftsskyldighet för försäkringsgivaren. I *första stycket* har ordet *beskattningsmyndighet* ändrats till *skattemyndighet*. Enligt nuvarande lydelse föreskriver regeringen vilka övriga förhållanden som skall uppges för skattens bestämmande. Bemyndigandet har i enlighet med *Lagrådets* förslag tagits bort. I stället har en erinran om att närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer lagts till. Se avsnitt 5.8. I övrigt har en viss språklig justering skett.

I *tredje stycket* har föreskriften om inom vilken tid kontrolluppgift senast skall lämnas, utom såvitt avser skattskyldighet som inträtt ”till följd av dödsfall”, ändrats från den 15 februari till den 31 januari. Överensstämmelse har därmed uppnåtts med den tidsgräns som gäller för kontrolluppgiftsskyldighet enligt lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter. Vidare har viss språklig justering skett.

49 a §

I *första stycket* har hänvisningen till 5 § lagen om allmänna arvsfonden ändrats till 24 och 25 §§ lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden (jfr prop. 1993/94:124). Vidare har en ändring gjorts såtillvida att meddelande om avstående från arv skall lämnas till *skattemyndigheten* i stället för till *beskattningsmyndigheten*.

51 §

I *första och tredje styckena* har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*. Vidare har viss språklig justering skett. I *fjärde stycket* har, utöver en viss språklig justering, den del som berör det s.k. anmärkningsförfarandet tagits bort, jfr kommentaren till 60 §.

52 § 1 mom.

I *första stycket* har den del som berör det s.k. anmärkningsförfarandet tagits bort, jfr kommentaren till 60 §. Vidare har en viss språklig justering skett. I *andra stycket* har ordet *beskattningsmyndighet* ändrats till *skattemyndighet* samt viss språklig justering skett.

I *tredje stycket* har den nuvarande hänvisningen för betalning till viss skattemyndighet beroende på om underrätt eller skattemyndighet varit beskattningsmyndighet tagits bort eftersom skattemyndigheten blir första instans när det gäller beslut om skatt jämte eventuell ränta.

I *fjärde stycket* har en språklig justering skett.

Lagrådet har framfört att det i tydlighetens intresse av lagtexten bör framgå att det alltid är skattemyndigheten som påför ränta och inte en domstol dit ett ärende överklagats. Enligt regeringens uppfattning är detta en materiell ändring som bör övervägas i ett annat sammanhang. Dock kan bestämmelserna i 52 a § och 55 § 2 mom. om att ränta påförs av

skattemyndigheten, vilka i lagrådsremissen föreslogs utgå, för tydlighetens skull behållas. Prop. 2000/01:21

Den i 2 mom. reglerade möjligheten att betala arvsskatt med skuldebrev eller aktier har tagits bort. Ändringen behandlas i avsnitt 5.11.

52 a §

I *första – tredje styckena* har följdändringar, bestående i att *överrätt* bytts ut mot *domstol* och *beskattningsmyndighet* mot *skattemyndighet*, gjorts. Vidare har vad som sägs om anmärkningsförfarandet utgått, eftersom detta institut avskaffas. I tredje stycket har vidare andra meningen ändrats till en upplysning om att det av 61 § framgår att ränta skall betalas även på ränta som återbetalas. Vidare har vissa språkliga justeringar gjorts.

Den i lagrådsremissen förslagna ändringen i tredje stycket har utgått, se kommentaren till 52 § 1 mom.

53 §

I nuvarande *första stycket* regleras de åtgärder som skall vidtas av underrespektive överrätt i fråga om uttagande av arvsskatt. Underrätt, dvs. tingsrätten, har skyldighet att översända vissa närmare angivna handlingar till den skattemyndighet som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet. Eftersom skattemyndigheten fortsättningsvis kommer att bli beslutande myndighet i första instans när det gäller arvs- och gåvoskatt kan denna del av paragrafen tas bort. När domstol fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats skall däremot rätten även i fortsättningen till skattemyndigheten översända handling som tillhandahållits rätten enligt 51 § fjärde stycket. Sista meningen kan tas bort eftersom ordet *underrätt* ersatts med ordet *domstol* i första meningen samt det s.k. anmärkningsförfarandet föreslås avskaffas. I övrigt har en språklig justering skett. Stycket har i enlighet med *Lagrådets* förslag något omformulerats.

Femte stycket har formulerats om i enlighet med *Lagrådets* förslag. Lokutionen ”handling som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten” har därvid bytts ut mot ”bouppteckning eller tilläggsbouppteckning”. Vidare har vissa språkliga justeringar gjorts.

I *sjätte stycket* har vissa språkliga justeringar gjorts.

55 § 1 mom. och 3 mom.

I första momentet första och andra styckena samt tredje momentet har följdändringar gjorts, bestående i att *beskattningsmyndigheten* ersatts av *skattemyndigheten* och *överrätt* eller *överrätten* av *domstol* eller *rätten*.

Den i lagrådsremissen förslagna ändringen i andra momentet har utgått, se kommentaren till 52 § 1 mom.

56 §

I *andra stycket* har vad som sägs om *underrätt* tagits bort eftersom frågan om eftergift alltid skall prövas av skattemyndigheten i första instans. Vidare har en språklig justering skett.

I *andra stycket* har vad som sägs om *underrätt* tagits bort eftersom frågan om återvinning alltid skall prövas av skattemyndigheten i första instans. Vidare har en språklig justering skett.

60–60 d §§

Nuvarande 60 § har omarbetats och delats upp i fler paragrafer. Enligt nuvarande 60 § första stycket första meningen kan beskattningsmyndighetens beslut överklagas till hovrätten av såväl enskild part som av den av regeringen förordnade granskningsmyndigheten, dvs. Kammarkollegiet. I 60 § *första stycket* i en ny första mening anges att skattemyndighetens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den nuvarande hänvisningen till lagen (1996:242) om domstolsärenden har därför tagits bort. Hänvisningen är i dag till för att klargöra att den lagen tillämpas även i fråga om överklagande av gåvoskatteärenden, som ju inte ligger hos tingsrätten. Den behöver inte ersättas med någon hänvisning till förvaltningsprocesslagen (1971:291) eller lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Att dessa lagar blir tillämpliga följer av att de allmänna förvaltningsdomstolarna blir överinstanser. Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas (jfr 33 § förvaltningsprocesslagen). Om en enskild överklagar skattemyndighetens beslut blir skattemyndigheten enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen den enskildes motpart sedan handlingarna i ärendet överlämnats till domstolen. I och med att myndigheten kommer att vara motpart i länsrätten har myndigheten rätt att överklaga beslutet om det gått myndigheten emot enligt reglerna i 33 § förvaltningsprocesslagen.

Nuvarande 60 § fjärde stycket som handlar om beslut som inte får överklagas samt vitesföreläggande har flyttats till 60 § *andra stycket*. En hänvisning till 67 § har lagts till. Vidare har en viss språklig justering skett.

60 a § är ny. I *första stycket* anges att Riksskatteverket får överklaga skattemyndighetens beslut. Detta motsvarar den rätt att överklaga som enligt nuvarande regler tillkommer granskningsmyndigheten Kammarkollegiet. Även andra meningen i *samma stycke* är ny. För tydlighets skull har en regel införts om att Riksskatteverket får föra talan till den enskildes förmån. Denna rätt tillkommer Kammarkollegiet redan i dag. *Andra stycket* har delvis utformats med 6 kap. 12 § taxeringslagen som mönster. Riksskatteverket ges möjlighet att överklaga länsrättens beslut även om det är skattemyndigheten som har fört det allmännas talan i länsrätten. Om både skattemyndigheten och Riksskatteverket överklagar ett beslut av länsrätten skall Riksskatteverket föra det allmännas talan, se den nya paragrafen 60 d § första stycket.

I nuvarande 60 § andra stycket regleras överklagandetiden i fråga om beslut m.m. om skatt, vilken är tre år från beslutets dag. För andra beslut, t. ex. beslut om anstånd med skattens betalning, vite och avskrivning av ärende, är i stället, genom hänvisningen i första stycket, tiderna i 38 § lagen om domstolsärenden tillämpliga. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga gäller en särskild tidsbegränsning.

Överklagandet skall ha kommit in till beskattningsmyndigheten eller till hovrätten inom två månader från det att delgivning som avses i 15 § lagen om domstolsärenden skett. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av hovrätten. Bestämmelsen om överklagandetid föreslås flyttad till en ny paragraf, 60 b §. I första meningen har därvid en följdändring skett genom att *beskattningsmyndighetens* har bytts ut mot *skattemyndighetens*. Överklagandetiden om tre år för vissa beslut behålls och av 23 § andra stycket förvaltningslagen följer att överklagandetiden för övriga beslut är tre veckor. Såvitt avser motparts överklagande skall detta ges in till skattemyndigheten eller länsrätten, varvid den särskilda överklagandetiden om två månader behållits. Tiden räknas från det att motparten har fått del av det första överklagandet. Hänvisningen till 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden har tagits bort. Ändringen i nuvarande tredje stycket är en följdändring, bestående i att *hovrätten* har bytts ut mot *länsrätten*. Bestämmelsen har flyttats till en ny paragraf, 60 b § *andra stycket*.

Förslaget i lagrådsremissen om att undanta Riksskatteverket och skattemyndigheten från kommuniseringsskyldigheten har tagits bort.

I vissa fall kan rättelse ske av ett felaktigt skattebeslut utan överklagande genom det s.k. anmärkningsförfarandet enligt nuvarande 60 § andra stycket andra och tredje meningen. Förfarandet används inte och föreslås därför avskaffas (se avsnitt 5.4).

I en ny 60 c § har intagits ett krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt. I delbetänkandet och rapporten har inte lämnats något förslag till författningsreglering av ett krav på prövningstillstånd. I 22 a § förvaltningslagen finns en bestämmelse om rätt till domstolsprövning i allmän förvaltningsdomstol. I andra stycket samma lagrum anges att om överklagande har skett med stöd av första stycket krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. I andra fall, dvs. där det i lag finns särskilda bestämmelser om överklagande, krävs prövningstillstånd om det i den aktuella speciallagen föreskrivs ett sådant krav (34 § förvaltningsprocesslagen). En särskild regel om prövningstillstånd behövs i enlighet härmed i lagen om arvsskatt och gåvoskatt.

I en ny 60 d § har tagits in bestämmelser om vem som skall föra det allmännas talan. Om både skattemyndigheten och Riksskatteverket överklagar ett beslut skall endast verket föra det allmännas talan, vilket följer av *första stycket*. Enligt *andra stycket* för Riksskatteverket det allmännas talan i Regeringsrätten.

60 e §

Paragrafen är ny och har utformats med 6 kap. 16 § taxeringslagen som mönster. I *första stycket* regleras möjligheten för den skattemyndighet som normalt är behörig att föra talan i allmän förvaltningsdomstol att uppdra åt en annan skattemyndighet att föra det allmännas talan. Ett sådant uppdrag förutsätter att den andra skattemyndigheten samtycker till att föra det allmännas talan.

Av 7 a § förvaltningsprocesslagen följer att den beslutsfattande skattemyndigheten för det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten om en enskild överklagar. Bestämmelsen i *andra stycket* ger Riksskatteverket

möjlighet att föra det allmännas talan även om behörigheten primärt Prop. 2000/01:21
ligger hos skattemyndigheten.

I *tredje stycket* anges att Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid skattemyndigheten att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

61 §

I *första* och *tredje styckena* har följdändringar gjorts, bestående i att vad som sägs om överrätt har bytts ut mot domstol och beskattningsmyndigheten mot skattemyndigheten. Hänvisningen i första stycket till den skattemyndighet som avses i 52 § 1 mom. tredje stycket har i enlighet med *Lagrådets* förslag behållits. Vidare har en språklig justering gjorts i tredje stycket.

61 a §

När skattemyndigheten blir beskattningsmyndighet även i fråga om arvsskatt behöver inte längre anges vem som beräknar räntan. Bestämmelsen om att skattemyndigheten beräknar räntan kan därför utgå.

62 §

Nuvarande första stycket som handlar om det s.k. bouppteckningsprotokollet har upphävts till följd av att arvsskatten flyttas till skattemyndigheten. Bestämmelser om skattemyndighetens beslutsförteckning finns i 12 § arvs- och gåvoskatteförordningen.

I *andra stycket* har ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*. Vidare har vissa språkliga justeringar gjorts i *första och andra styckena*.

Rubriken närmast före 62 § har ändrats.

67 §

Första stycket handlar om beskattningsmyndighetens rätt att genom vite förelägga skattskyldig eller annan att avge deklaration eller att fullgöra annan uppgift som lagen om arvsskatt och gåvoskatt ålägger honom. En följdändring av innebörd att *beskattningsmyndigheten* bytts ut mot *skattemyndigheten*, har gjorts eftersom skattemyndigheten blir beskattningsmyndighet även i fråga om arvsskatt. Härav följer att det enligt 6 § lagen (1985:206) om viten är länsrätten som skall pröva frågor om utdömmande av vitet. Vidare har viss språklig justering skett.

Bestämmelsen i *andra stycket* är en komplettering till de privaträttsliga reglerna i ärvdabalken om edgångsplikt för bouppgivare m.fl. Bestämmelsen innebär en befogenhet för tingsrätten att vid vite förelägga edgångsplikt. Ändringen innebär att skattemyndigheten ges en uttrycklig rätt att ansöka om edgång hos tingsrätten. Se avsnitt 5.2.2. I övrigt har vissa språkliga justeringar gjorts.

70 §

I *andra stycket* har granskningsmyndighetens möjlighet att anmäla hinder mot återbetalning av skatt tagits bort. Ändringen är en följd av att granskningsmyndigheten avskaffas, jfr bl.a. 72 §. När bestämmelsen i denna paragraf tillkom hade taxeringsintendenten en motsvarande möjlighet enligt uppbördslagen (1953:272). Uppbördslagen upphörde att

gälla den 1 november 1997 och ersattes av skattebetalningslagen (1997:483). Numera gäller enligt 61 § lagen 1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen i fråga om återbetalning av skatt. På andra beskattningsområden finns i motsvarande fall inte längre någon möjlighet att anmäla hinder mot återbetalning eller bevilja återbetalning mot ställande av säkerhet. Även av detta skäl har andra och tredje meningarna tagits bort.

73 §

I enlighet med *Lagrådets* förslag har i *första stycket* ordet *beskattningsmyndigheten* ändrats till *skattemyndigheten*.

Övergångsbestämmelser

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001. För ärenden som anhängiggjorts hos tingsrätt eller skattemyndighet före ikraftträdandet skall äldre bestämmelser gälla vid handläggningen och för överklagande till hovrätt och Högsta domstolen. Detta innebär även att de ärenden som finns hos hovrätt respektive Högsta domstolen avgörs av dessa domstolar.

För att undvika att handläggningstiderna för de ärenden som skall handläggas vid tingsrätt efter ikraftträdandet i vissa fall blir alltför långa, ges regeringen möjlighet att besluta att en annan tingsrätt än den som anges som beskattningsmyndighet enligt 34 § i dess äldre lydelse skall vara behörig att handlägga ärenden om arvsskatt. Den tingsrätt som ursprungligen varit behörig skall efter beslut av regeringen lämna över handlingarna till den tingsrätt som fortsättningsvis skall handlägga ärendet. Vidare skall den förstnämnda tingsrätten underrätta ingivaren om överlämnandet. I övrigt gäller allmänna regler. Lämnade deklarationer skall således förvaras hos den tingsrätt som är behörig enligt 34 § i dess äldre lydelse. Vid överklagande skall skrivelsen ges in till den tingsrätt som har meddelat det överklagade beslutet.

När det gäller ärenden om efterbeskattning (32 §), återvinning (33 § 3 mom. och 59 §) och eftergift (56 §) skall däremot de nya reglerna gälla, dvs. dessa ärenden upptas efter ikraftträdandet av skattemyndigheten i den region där arvlåtaren respektive den skattskyldige var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet respektive vid skattskyldighetens inträde (punkterna 4, 5, 8 och 9 av övergångsbestämmelserna).

Av 36 § framgår att skattskyldighet för gåva som huvudregel inträder vid gåvotillfället, vare sig det är fråga om en fullbordad gåva eller en bindande gåvoutfästelse. En deklaration för gåva kan ges in till skattemyndigheten under samma år som skattskyldigheten inträder. Även om deklarationen ges in efter ikraftträdandet, men skattskyldighet inträtt dessförinnan, föreslås i punkt 6 av övergångsbestämmelserna att 44 § i dess äldre lydelse skall gälla, dvs. skattemyndigheten i den region där den skattskyldige var folkbokförd när skattskyldigheten inträdde är rätt forum.

Om beskattningsmyndigheten före den 1 juli 2001 har medgett att arvsskatt får betalas med skuldebrev eller aktier enligt 52 § 2 mom. gäller 52 § 1 och 2 mom. i deras äldre lydelse.

Kammarkollegiets uppgifter som granskningsmyndighet för de ärenden som anhängiggjorts före ikraftträdandet skall vid lagens ikraftträdande övertas av Riksskatteverket. Det innebär bl.a. att Riksskatteverket tar över uppgiften att föra det allmännas talan i de mål som pågår vid ikraftträdandet. Äldre bestämmelser skall då gälla i alla avseenden. Således skall bl.a. vad som sägs om granskningsmyndigheten i 26 § fjärde stycket och 70 § i deras äldre lydelse avse Riksskatteverket. Punkt 10 och 11 i lagrådsremissen har i enlighet med *Lagrådets* förslag formulerats om och getts en mer generell avfattning (punkten 10)

Ärenden där föreläggande enligt 67 § första stycket utfärdats före ikraftträdandet men fullgörande ännu inte skett skall överlämnas till skattemyndigheten för fortsatt handläggning. Beslut om föreläggande av vite skall efter ikraftträdandet anses ha fattats av den skattemyndighet som är behörig. Därigenom kommer genomgående nya föreskrifter att gälla.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva

2 §

Ändringen innebär att Riksskatteverket övertar Kammarkollegiets roll när det gäller eftergift av arvs- och gåvoskatt enligt detta dubbelbeskattningsavtal. Övergångsbestämmelsen innebär att Kammarkollegiet överlämnar samtliga ärenden till Riksskatteverket för fortsatt handläggning.

7.4 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

2 kap. 3 §

Detta lagrum handlar om vad som i vissa fall skall fogas till en konkursansökan. I *andra stycket* har gjorts en ändring av samma slag som i 19 kap. 2 § ärvdabalken (se ovan). Vidare har efter påpekande av *Lagrådet* kravet på att originalbouppteckningen skall bifogas konkursansökan ersatts av ett krav på att en bestyrkt kopia av bouppteckningen skall fogas till ansökan.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:593) om Prop. 2000/01:21
dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt
Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på
kvarlåtenskap, arv och gåva

2 §

Ändringen innebär att Riksskatteverket övertar Kammarkollegiets roll när det gäller eftergift av arvs- eller gåvoskatt enligt detta dubbelbeskattningsavtal. Övergångsbestämmelsen innebär att Kammarkollegiet överlämnar samtliga ärenden till Riksskatteverket för fortsatt handläggning.

Lagförslag i Ärvdabalksutredningens delbetänkande Bouppteckningar och arvsskatt (SOU 1996:160)

Prop. 2000/01:21
Bilaga 1

1 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs i fråga om ärvdabalken³⁸

dels att 20 kap. 12 § skall upphöra att gälla,

dels att 18 kap. 7 §, 19 kap. 2 § samt 20 kap. 1, 8–9 och 11 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

7 §³⁹

Om det i ett dödsbo ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall boet ha avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Har dödsboet förvärvat sådan egendom därefter, skall avvecklingen ske snarast möjligt.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet. *Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande får överklagas till kammarrätten.*

Den tingsrätt som har registrerat bouppteckningen efter den döde får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor. Medges anstånd, skall tingsrätten underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor.

Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och anstånd får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

³⁸ Balken omtryckt 1981:359.

Senaste lydelse av 20 kap. 12 § 1996:245.

³⁹ Senaste lydelse 1990:1385.

19 kap

2 §

Prop. 2000/01:21

Bilaga 1

Vid ansökan *som i 1 § sägs fogas avskrift* av bouppteckningen efter den döde *eller, där inregistrering skett, uppgift å dagen därför*. Är *ej* bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testaments-exekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

Vid ansökan *enligt 1 § skall fogas kopia* av bouppteckningen efter den döde. Är *inte* bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testaments-exekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

20 kap.

1 §⁴⁰

Bouppteckning skall förrättas sist tre månader efter dödsfallet, *såframt ej på* ansökan inom samma tid *rätten* med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Bouppteckning skall förrättas sist tre månader efter dödsfallet, *såvida inte på* ansökan inom samma tid *skattemyndigheten* med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Om dödsboanmälan och undantag på grund av sådan anmälan från skyldigheten att förrätta bouppteckning föreskrives i 8 a §.

8 §⁴¹

Bouppteckning skall inom en månad efter upprättandet *jämte bestyrkt avskrift* för registrering ges in till *rätten i den ort där den döde skolat svara i tvistemål i allmänhet eller, om behörig domstol ej sålunda finns, till Stockholms tingsrätt*. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt; och skall tiden härför räknas från det den sista bouppteckningen upprättades.

Bestyrkt *avskrift* av bouppteckningen skall förvaras hos *rätten*.

Bouppteckning skall inom en månad efter efter upprättande för registrering ges in till *den skattemyndighet som enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt har att pröva frågan om uttagande av arvsskatt*. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt; och skall tiden härför räknas från det den sista bouppteckningen upprättades.

Bestyrkt *kopia* av bouppteckningen skall förvaras hos *skattemyndigheten*.

Har omyndig del i boet eller är någon för vilken förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats delägare eller finns delägare, för vilken god man skall förordnas, skall ytterligare en bestyrkt av-

⁴⁰ Senaste lydelse 1976:221.

⁴¹ Senaste lydelse 1988:1255.

skrift ges in för varje överförmyndare som skall ha tillsyn över ifrågavarande förmynderskap, förvaltare eller godmanskap. Är bouppteckningen av vidlyftig beskaffenhet, behöver denna avskrift omfatta endast erforderliga delar.

Är inte erforderliga avskrifter ingivna, skall sådana tas på boets bekostnad.

8 a §⁴²

Förslå den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *icke* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfatta* tillgångarna *ej* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *icke* förrättas, om dödsboanmälan göres till *rätten* av socialnämnden.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *upptaga* den dödes fullständiga namn, personnummer, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skola* även *angivas* namn och bostadsadresser beträffande dödsbodelägare, om uppgifter därom *kunna* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos *rätten*.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det *begäres* av dödsbodelägare eller annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför *ej* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket.

Förslår den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *inte* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfattar* tillgångarna *inte* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *inte* förrättas, om dödsboanmälan görs till *skattemyndigheten* av socialnämnden.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *uppta* den dödes fullständiga namn, personnummer, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skall* även *anges* namn och bostadsadresser beträffande dödsbodelägare, om uppgifter därom *kan* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos *skattemyndigheten*.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det *begärs* av dödsbodelägare eller *någon* annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför *inte* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket.

⁴² Senaste lydelse 1976:221.

Bouppteckning skall förrättas *sist* tre månader efter det att begäran *därom* gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning.

Bouppteckning skall förrättas *senast* tre månader efter det att begäran *om det* gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 1

9 §⁴³

Det åligger *rätten* att tillse att bouppteckning, när sådan *erfordras, inom laga tid förrättats* och *ingivits*. *Finnes* det *vara försummat* äger *rätten* vid vite förelägga viss tid *eller, där bouppteckning ej skett, förordna någon att föranstalta därom*. Sådant förordnande utgör *ej* hinder att vara god man vid förrättningen.

Det åligger *skattemyndigheten* att tillse att bouppteckning, när sådan *krävs, förrättas* och *ges in inom laga tid*. *Om det försummas* får *skattemyndigheten* vid vite förelägga viss tid. *Vid försummelse att förrätta bouppteckning skall tingsrätten förordna en lämplig person att förrätta bouppteckning*. Sådant förordnande utgör *inte* hinder att vara god man vid förrättningen.

Registrering av bouppteckning *må ej äga rum, där* vid bouppteckningen *finnes ej hava så* *förfarits* som i detta kapitel *sägs*. Är bouppteckningen bristfällig, *äger rätten* med föreläggande av vite utsätta tid inom vilken bristen skall avhjälpas.

Registrering av bouppteckning *får inte ske, om det inte* vid bouppteckningen *har gått till på det sätt som sägs* i detta kapitel. Är bouppteckningen bristfällig, *får skattemyndigheten* med föreläggande av vite utsätta tid inom vilken bristen skall avhjälpas.

Den som är *pliktig* att lämna uppgift till bouppteckning *må vid vite hållas därtill*.

Den som är *skyldig* att lämna uppgift till bouppteckning *får föreläggas att fullgöra sin skyldighet vid vite*.

11 §

Om det i den dödes tillgångar ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall *rätten* underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 18 kap. 7 § andra stycket om dödsfallet.

Om det i den dödes tillgångar ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall *skattemyndigheten* underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 18 kap. 7 § andra stycket om dödsfallet.

1. Denna lag träder i kraft

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ärenden om anstånd enligt 18 kap. 7 § om ansökan inkommit till tingsrätten före ikraftträ-

⁴³ Senaste lydelse 1976:221.

dandet. Tingsrättens beslut i ett sådant ärende överklagas dock till kammarrätt.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 1

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om ärenden om bouppteckning och dödsboanmälan om bouppteckningen eller dödsboanmälan inkommit till tingsrätten före ikraftträdandet. Detsamma gäller ärenden där föreläggande eller förordnande enligt 20 kap. 9 § utfärdats före ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

Görs ansökningen av gäldenären, bör till ansökningshandlingen bifogas en av gäldenären underskriven förteckning över boets tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn och postadress samt om det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen bifogas bouppteckningen efter den döde *eller, om inregistrering har skett, uppgift om dagen därför*. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägars namn och postadress lämnas.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen bifogas bouppteckningen efter den döde. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägars namn och postadress lämnas.

Denna lag träder i kraft.

¹ Senaste lydelse 1995:793.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över Ärvdabalksutredningens delbetänkande Bouppteckningar och arvsskatt (SOU 1996:160)

Prop. 2000/01:21
Bilaga 2

Efter remiss har yttranden över delbetänkandet avgetts av Hovrätten för Övre Norrland, Stockholms tingsrätt, Linköpings tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Umeå tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Södermanlands län, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten Västernorrlands län, Riksskatteverket, Domstolsverket, Datainspektionen, Kammarkollegiet, Socialstyrelsen, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenska kommunförbundet, Sveriges Domareförbund, Sveriges Advokatsamfund, Föreningen jurister vid Sveriges allmänna advokatbyråer, Tjänstemännens Centralorganisation, SACO, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Svenska Bankföreningen, Sveriges Industriförbund, Sveriges Försäkringsförbund och Sveriges Begravningsbyråers förbund.

Norrtälje tingsrätt, Föreningen Sveriges Överförmyndare och FONUS har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Yttranden har dessutom avgetts av Svenska Arbetsgivareföreningen, Stockholms handelskammare, Hallsbergs tingsrätt, Tierps tingsrätt och ST-Domstol.

Lagförslag i rapporten Registrering och skattläggning
av bouppteckningar – Förslag till framtida
organisation (DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport
1999:10)

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

1 Förslag till Lag om ändring i lagen (1941:416) om
arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,

dels att ordet *beskattningsmyndighet* och böjningsformer därav skall bytas ut mot *skattemyndighet* i motsvarande form,

dels att 31 §, 52 § 2 mom. och 64 § skall upphöra att gälla,

dels att 17 §, 22 § 2 mom., 26 §, 34 §, 44 §, 46–49 a §§, 51 §, 52 § 1 mom., 52 a–53 §§, 55 § 1–3 mom., 56 §, 58–62 §§, 67 §, 70 § och 72 § samt rubrikerna närmast före 34 och 62 §§ skall ha följande lydelse,

dels att i lagen skall införas nya bestämmelser, 44 a – 44 f §§, och 72 a – 72 b §§, samt närmast före 44 a § och 44 b § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall av *beskattningsmyndigheten* medgivas anstånd med skattens fastställande, såvitt arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor gör framställning därom i samband med ingivande inom vederbörlig tid av bouppteckning för inregistrering.

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall av *skattemyndigheten* medgivas anstånd med skattens fastställande, såvitt arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor gör framställning därom i samband med ingivande av bouppteckning för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckning senast skolat vara ingiven.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningens registrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testamentsexekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för förrättande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 § 1 eller 2 mom.

eller 15 a §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet skall av beskattningsmyndigheten omedelbart överlämnas till skattemyndigheten. Mot bevis att sedermera påförd skatt blivit gulden skall säkerheten återställas till den, som nedsatt densamma. Därest genom löftesmans död eller annan orsak säkerheten blivit minskad och icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet lämnas, skall *beskattningsmyndigheten* förklara beviljat anstånd icke vidare gälla.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

Mot bevis att sedermera påförd skatt blivit gulden skall säkerheten återställas till den, som nedsatt densamma. Därest genom löftesmans död eller annan orsak säkerheten blivit minskad och icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet lämnas, skall *skattemyndigheten* förklara beviljat anstånd icke vidare gälla.

22 §

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller arman anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall *skattemyndigheten i den region där egendomen är belägen* på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, *åsätta* egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till-, eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, *äger beskattningsmyndigheten hos skattemyndigheten påkalla att* egendomen för ändamål, som i

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet, i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, egendomen *åsättas* särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till-, eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, *får* egendomen för ändamål, som i föregående stycke sägs *åsättas* särskilt värde.

föregående stycke sägs, *åsättes* särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas av *skattemyndigheten* till ledning för arvsskattens bestämmande. *Det åligger* skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor att ansöka om detta. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor. *Skattemyndigheten skall vidare göra värdering om beskattningsmyndigheten begär det.*

Vid värdering enligt detta moment skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *beskattningsmyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen. *Har värderingen begärts av beskattningsmyndigheten skall kostnaderna betalas av allmänna medel.*

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas till ledning för arvsskattens bestämmande. Skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor *kan* ansöka om detta. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor.

Värdering enligt detta moment görs av skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Vid värderingen skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *skattemyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen.

26 §

Den som omhänderhar dödsbos egendom ävensom skattskyldig har att tillhandahålla den utredning, som provas erforderlig för bedömande av egendomens värde.

Till upplysning om värde av fast egendom *skall företes taxeringsbevis eller, där egendomen enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde*, skattemyndighetens beslut i ärendet. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas för uppvisande av skattemyndighetens beslut, såvida det visas, att ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Till ledning för värdering av aktier, obligationer och därmed jämförliga värdehandlingar skall företes intyg av bank, mäklare eller annan sakkunnig. Om sådan handling inte är börsnoterad och inte heller annars omsätts på kapitalmarknaden skall i stället företes av skattemyndigheten meddelat bevis om det värde, vartill handlingen enligt senast verkställd prövning kan ha upptagits vid taxering till statlig förmögenhetsskatt.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. *Förordnande som nu sagts må, efter framställning av den enligt 64 § 1 mom. förordnade tillsynsmyndigheten, meddelas av hovrätten i dit fullföljt skatteärende.* Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen erlägges, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

Till upplysning om värde av fast egendom *som enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde*, *skall företes* skattemyndighetens beslut i ärendet. Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas för uppvisande av skattemyndighetens beslut, såvida det visas, att ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Skattemyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Det åligger skattskyldig eller den, som fdr skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning. Ersättning åt förrättningsmannen nerlägges, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

34 §

Beskattningsmyndighet är den tingsrätt vid vilken arvlåtaren (teststor) eller, då fråga är om egendom till vilken en föregående innehavare på livstid haft i 8 § första eller andra stycket avsedd rätt, denne hade att svara i mål som rörde hans person.

Om det inte finns någon tingsrätt som är behörig enligt första stycket; tas skatteärendet upp av Stockholms tingsrätt

Regeringen får bestämma att sådana anställda i en tingsrätt som inte är lagfarna domare skall få handlägga enkla ärenden om arvsskatt.

Beslut om registrering av bouppteckning och om arvsskatt fattas av skattemyndigheten i den region där arvlåtaren (teststor) eller, då fråga är om egendom till vilken en föregående innehavare på livstid haft i 8 § första eller andra stycket avsedd rätt, denne var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig enligt första stycket, tas skatteärendet upp av Skattemyndigheten i Stockholm.

Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärda besvär för den som beslutet rör.

44 §

Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

I fråga om juridisk person är beskattningsmyndighet skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde.

Finnes ej behörig beskattningsmyndighet efter vad nu sagts upptages skatteärendet av Skattemyndigheten i Stockholm.

Beslut om gåvoskatt fattas av skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd den 1 november året före skattskyldighetens inträde, eller, om han då ej var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

I fråga om juridisk person är beskattningsmyndighet skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före skattskyldighetens inträde.

Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast

om den andra myndigheten Prop. 2000/01:21
medger det och om det inte medför Bilaga 3
avsevärda besvär för den som
beslutet rör.

Gemensamma bestämmelser Bouppteckningsblankett

44 a §

Skattemyndigheten skall till dödsboet efter den som vid sin död var folkbokförd i Sverige inom två månader efter dödsfallet översända en förtryckt bouppteckningsblankett. Följande uppgifter, grundade på innehållet i inkomna kontrolluppgifter och övriga av myndigheten kända uppgifter, skall förtryckas:

1. den dödes fullständiga namn, personnummer, medborgarskap och folkbokföringsadress den 1 november året före dödsåret,

2. dödsdagen,

3. efterlevande makes namn och personnummer,

4. andra kända närmsta anhörigas namn, personnummer och adress,

5. äktenskapsförord mellan den avlidne och efterlevande eller tidigare avliden make,

6. den avlidnes och efterlevande makes fastighetsinnehav, och

7. namn och personnummer på förmånstagare till försäkring, som tecknats av den avlidne, försäkringens nummer och försäkringsbelopp.

Om skattemyndigheten i något annat fall får kännedom om att dödsfall skett som kan antagas ha utlöst skattskyldighet, får myndigheten översända en förtryckt bouppteckningsblankett till dödsboet.

Registrering av bouppteckning

44 b §

En bouppteckning skall avges på blankett enligt fastställt formulär

och innehålla de uppgifter som sägs i 20 kap. ärvdabalken. Om uppgifterna på den förtryckta bouppteckningsblanketten är felaktiga eller ofullständiga skall de ändringar eller tillägg göras som behövs.

Prop. 2000/01:21

Bilaga 3

44 c §

Bouppteckningen skall inom fyra månader efter dödsfallet ges in för registrering till skattemyndigheten, om inte denna efter ansökan bestämmer ny tid med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan orsak. Finns det flera bouppteckningar skall de ges in samtidigt.

44 d §

I 20 kap. 14 § ärvdabalken finns bestämmelser om tilläggsbouppteckning. I fall som där avses under punkterna 1 och 2 skall tilläggsbouppteckning ges in för registrering till skattemyndigheten inom två månader från det att felaktigheten upptäcktes och i fall som där avses under punkten 3 inom fyra månader från det att begäran framställdes.

44 e §

Om en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning inte ges in i rätt tid får skattemyndigheten utfärda vitesföreläggande om att bouppteckning skall ges in inom viss tid. I 20 kap. 12 § ärvdabalken finns bestämmelser om förordnande av bouppteckningsförrättare.

Om bouppteckningen inte är upprättad enligt vad som föreskrivs i ärvdabalken får registrering av bouppteckningen inte ske. Är bouppteckningen bristfällig får skattemyndigheten utfärda vitesföreläggande om att bristen skall avhjälpas inom viss tid.

Den som enligt ärvdabalken är skyldig att lämna uppgift till bouppteckning får föreläggas att fullgöra sin skyldighet vid vite. Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

44 f §

En bestyrkt kopia av bouppteckningen och av tilläggsbouppteckningen skall förvaras hos skattemyndigheten.

46 §

Deklaration skall, i fall som angivas i 45 § under A), B) och C), vara till *beskattningsmyndigheten* avlämnad inom fyra månader, räknat i fall som angivas

under A) 1), 2) och 3) samt B) från det skattskyldighet inträdde;

under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till den skattskyldige;

under C) i fall som avses i 32 § h) från det att delningen skedde och i övrigt från det att kännedom erhöles angående den omständighet, som föranleder efterbeskattningen.

I fall som angivas i 45 § under D) skall deklaration avlämnas till *beskattningsmyndigheten* senast den 15 februari året efter det varunder skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som i 37 § 2 mom. avses, försäkringstagaren avlidit efter det skattskyldighet inträtt, *må* dock deklarationen *icke* avlämnas *senare än* fyra månader efter dödsfallet.

Deklaration skall, i fall som angivas i 45 § under A), B) och C), vara till *skattemyndigheten* avlämnad inom fyra månader, räknat i fall som angivas

under A) 1), 2) och 3) samt B) från det skattskyldighet inträdde;

under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till den skattskyldige;

under C) i fall som avses i 32 § h) från det att delningen skedde och i övrigt från det att kännedom erhöles angående den omständighet, som föranleder efterbeskattningen.

I fall som angivas i 45 § under D) skall deklaration avlämnas till *skattemyndigheten* senast den 2 maj året efter det varunder skattskyldighet inträdde. Har givaren eller, vad angår förvärv som i 37 § 2 mom. avses, försäkringstagaren avlidit efter det skattskyldighet inträtt, *skall* dock deklarationen avlämnas *senast* fyra månader efter dödsfallet.

47 §

Deklaration skall avgivas på heder och samvete och innehålla uppgift om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den

Deklaration skall avgivas på heder och samvete och innehålla uppgift om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den

skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan arvlåtaren (teststor) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första stycket, det förhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas;

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testamentstagare:

förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3) och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn och hemvist;

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall tagas vid skattens bestämmande.

Angående skyldighet att i deklaration, som avser arvfallen eller testamenterad egendom eller förvärv, som omförmäles ovan under B), lämna uppgift angående vissa tidigare förvärv stadgas i 19 §.

skattskyldiges fullständiga namn, *personnummer* och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan arvlåtaren (teststor) och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning av 30 § första stycket, det förhållande, efter vilket i sådant fall skatten skall beräknas;

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död tillfallit förmånstagare, vilken icke tillika är arvinge eller testamentstagare:

förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3) och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skattskyldiges fullständiga namn, *personnummer* och hemvist;

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige ävensom, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka jämlikt 41 § hänsyn skall tagas vid skattens bestämmande.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, varom förmäles i 8 §, skola jämväl föregående innehavarens fullständiga namn och hemvist uppgivas.

Vad ovan sägs beträffande arvlåtare (teststor) skall beträffande fideikommiss, som avses i 30 § andra stycket, gälla närmast föregående innehavaren.

Deklaration som avser gåva eller annat enligt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång, avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu icke blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, varom förmäles i 8 §, skola jämväl föregående innehavarens fullständiga namn, *personnummer* och hemvist uppgivas.

Deklaration avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av Riksskatteverket. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för skattens bestämmande. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu icke blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

48 §

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *beskattningsmyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *beskattningsmyndigheten* eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *skattemyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *skattemyndigheten* av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras.

49 §

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till den *beskattningsmyndighet, vilken har att upptaga fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, och därvid enligt närmare föreskrifter, som meddelas av regeringen, jämväl uppgiva övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande.*

Uppgiftsskyldighet föreligger dock icke, därest försäkringsbeloppet eller, i fråga om belopp som utfaller periodiskt, det sammanlagda årsbeloppet ej överstiger 13 000 kronor. Där fråga är om flera försäkringar, skall vad nu sagts hava avseende å försäkringarnas sammanlagda belopp.

Uppgift varom i första stycket sägs skall för varje kalenderår lämnas senast den *15 februari* påföljande år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

Vad i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall, som avses i 12 § sjätte stycket.

49 a §

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 5 § lagen om allmänna arvsfonden *tillställs beskattningsmyndigheten.*

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till *skattemyndigheten, varvid 3 kap. 58 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall äga motsvarande tillämpning. Uppgiften lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av Riksskatteverket.*

Uppgift varom i första stycket sägs skall för varje kalenderår lämnas senast den *31 januari* påföljande år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt *24 och 25 §§ lagen (1994:243) om allmänna arvsfonden skall tillställas skattemyndigheten senast den 31 januari påföljande år varvid 3 kap. 58 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall äga motsvarande tillämpning. Uppgiften lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av Riksskatteverket.*

Innan skatteärendet avgöres, skall den skattskyldige lämna sådan uppgift eller försäkran som avses i 19 § 4 mom. Tillfälle skall beredas honom att yttra sig i ärendet i övrigt.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

51 §

Ärende rörande fastställande av skatt, som ej skall uttagas efter deklaration, upptages till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *beskattningsmyndigheten* eller, där jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande blivit beviljat, när till *beskattningsmyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anstånd beviljats, eller, om sådan handling icke ingives inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Bevis om det belopp, vartill skatten blivit fastställd, skall tecknas på bouppteckning, tilläggsbouppteckning eller handling, som avses i 49 a §.

Har jämlikt 17 § beviljats anstånd med fastställande av skatten, åligger det dödsboet att tillhandahålla *beskattningsmyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *överrätt*, när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats, *och den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, när skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.*

Ärende rörande fastställande av skatt, som ej skall uttagas efter deklaration, upptages till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *skattemyndigheten* eller, där jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande blivit beviljat, när till *skattemyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anstånd beviljats, eller, om sådan handling icke ingives inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Har jämlikt 17 § beviljats anstånd med fastställande av skatten, åligger det dödsboet att tillhandahålla *skattemyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *rätten*, när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats.

52 §

1 mom. Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats *eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning*

1 mom. Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats.

som framställts av denna myndighet.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, *då underrätt är beskattningsmyndighet*, betalas till skattemyndigheten *i den region, dit underrätten hör, och eljest till den skattemyndighet, som är beskattningsmyndighet*.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall betalas till skattemyndigheten.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

52 a §

Fastställer *överrätt* skatt till högre belopp än *beskattningsmyndigheten* förut beräknat *eller vitsordar skattskyldig anmärkning av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten*, skall på sålunda tillkommande skattebelopp utgå ränta.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller, att ränta utgår från och med den andra månaden efter den, då *beskattningsmyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock inte för längre tid än två år.

I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom.

Fastställer *domstol* skatt till högre belopp än *skattemyndigheten* förut beräknat skall på sålunda tillkommande skattebelopp utgå ränta.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller, att ränta utgår från och med den andra månaden efter den, då *skattemyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock inte för längre tid än två år.

I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom.

dock att räntan påföras av skattemyndigheten. Ränta utgår även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten fastställs tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten fastställs.

Ränta utgår även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten fastställs tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten fastställs.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

53 §

I fall där *underrätt* fastställt skatt, skall rätten till *den* skattemyndighet, *som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet*, snarast översända en till rätten ingiven bouppteckning eller någon annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller en bouppteckning, som tillhandahållits rätten enligt tredje stycket sistnämnda paragraf. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som behövs för uppbörd av skatten. *Vad som nu sagts gäller också i tillämpliga delar, när överrätt fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats eller när en skattskyldig vitsordat en anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.*

I fall där *domstol* fastställt skatt, skall rätten till skattemyndigheten snarast översända en till rätten ingiven bouppteckning eller någon annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller en bouppteckning, som tillhandahållits rätten enligt tredje stycket sistnämnda paragraf. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som behövs för uppbörd av skatten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till särskilt konto hos skattemyndigheten. Skatten skall anses vara betald den dag, då inbetalningskort eller gireringshandlingar kommit in till Posten Aktiebolag eller, om staten har ingått avtal om förmedling av skatteinbetalningen med en bank, till banken.

Om skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift, om inte annat följer av 6 § sista stycket. Den obetalda skatten och dröjsmålsavgiften skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Skattemyndigheten tar medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetalad skatt.

55 §

1 mom. Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *beskattningsmyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *överrätt* efter *besvär* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *överrätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Föreligger synnerliga skäl får regeringen i annat fall än som avses i föregående stycke medge viss skattskyldig att den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

2 mom. Första inbetalningen skall äga rum inom den tid som

1 mom. Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *skattemyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *domstol* efter *överklagande* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *rätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *skattemyndigheten* eller *rätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

2 mom. Första inbetalningen skall äga rum inom den tid som

anges i 52 § 1 mom. eller inom tre veckor efter dagen för anståndsbeslutet om detta innebär en senare förfallodag. Om skatten uppdelas i endast två poster skall denna inbetalning uppgå minst till en fjärdedel av skattens belopp. I annat fall skall den uppgå minst till ett belopp som motsvarar skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall göras på årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande på motsvarande dag av det år, under vilket inbetalningen skall ske. Dessa inbetalningar skall uppgå till sinsemellan lika stora belopp. Har anstånd medgetts enligt bestämmelserna i 1 mom. andra stycket skall de årliga inbetalningarna uppgå till minst 3 000 kronor. På skatt som omfattas av anstånd utgår ränta från och med månaden efter den då skatten skulle ha erlagts om anstånd inte medgetts till och med den månad då anståndstiden gått till ända. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. *Räntan påföras dock av skattemyndigheten.*

3 mom. Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *beskattningsmyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *överrätt*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa nöjaktig säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjande-

anges i 52 § 1 mom. eller inom tre veckor efter dagen för anståndsbeslutet om detta innebär en senare förfallodag. Om skatten uppdelas i endast två poster skall denna inbetalning uppgå minst till en fjärdedel av skattens belopp. I annat fall skall den uppgå minst till ett belopp som motsvarar skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall göras på årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande på motsvarande dag av det år, under vilket inbetalningen skall ske. Dessa inbetalningar skall uppgå till sinsemellan lika stora belopp. Har anstånd medgetts enligt bestämmelserna i 1 mom. andra stycket skall de årliga inbetalningarna uppgå till minst 3 000 kronor. På skatt som omfattas av anstånd utgår ränta från och med månaden efter den då skatten skulle ha erlagts om anstånd inte medgetts till och med den månad då anståndstiden gått till ända. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom.

3 mom. Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *skattemyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *domstol*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *skattemyndigheten* eller *rätten* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa nöjaktig säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till

rätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

56 §

Avlider den, som förvärvat egendom genom arv, testamente eller gåva, eftergives skatten enligt följande. Sker dödsfallet inom ett år från det skattskyldighet inträtt, eftergives hela skattebeloppet. Avlider den skattskyldige senare men inom tio år efter det skattskyldighet inträtt, eftergives samma belopp, minskat med en tiondedel för varje helt år som förflutit från sagda tidpunkt.

Fråga om eftergift av fastställd skatt upptages efter därom skriftligen gjord framställning av den *underrätt* eller skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

Fråga om eftergift av fastställd skatt upptages efter därom skriftligen gjord framställning av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

58 §

Har egendom beskattats såväl här i riket som i utländsk stat, må regeringen eller den myndighet regeringen förordnar till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattningen, när skäl därtill äro, på ansökan medgiva befrielse från eller nedsättning av den här i riket fastställda skatten.

Fråga om befrielse från eller nedsättning av arvsskatt eller gåvoskatt för undvikande av dubbelbeskattning prövas av skattemyndigheten i samband med att skatteärende avgöres utom i fall som avses i andra stycket.

Regeringen avgör ärende som enligt avtal för undvikande av dubbelbeskattning på kvarlåtenskap (dubbelbeskattningsavtal) förutsätter att de högsta finansmyndigheterna träder i förbindelse med varandra eller som annars är av synnerlig vikt eller principiell betydelse.

Ärenden enligt andra stycket överlämnar skattemyndigheten till Riksskatteverket, som med eget yttrande överlämnar det till regeringen.

59 §

Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt
a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;

b) testamente, förordnande enligt lagen (1927:77) om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare eller motsvarande förordnande som avser utländsk försäkring, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarat ogillt;

c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom., 15a § eller 16 §;

d) omständighet inträffat som föranleder tilläggsbouppteckning;

e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder att i deklarationen uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;

f) klarhet vunnits om hur arvet slutligen skall fördelas i sådana fall som avses i 18 §;

g) genom sådan delning, som enligt 32 § h) föranlett efterbeskattning, fördelningen av kvarlåtenskapen kommit att avvika från den som legat till grund för skattens fastställande;

och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, någon skattskyldig haft att gälda mindre skatt än vad beräknats, skall honom påförd skatt nedsättas med sålunda för högt beräknad skatt.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och upptages av *den underrätt eller skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.*

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts göres skriftligen och upptages av *skattemyndigheten.*

60 §

Beskattningsmyndighetens beslut får överklagas till hovrätten av en enskild part eller av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten. Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Skattemyndighetens beslut överklagas till länsrätten. Ett beslut får överklagas av en enskild part som berörs av beslutet, om detta gått honom emot, eller av Riksskatteverket.

Har enskild part hos länsrätten överklagat skattemyndighetens beslut, får myndigheten överklaga länsrättens beslut, om det innebär att den enskilde har fått helt eller delvis bifall till sin talan.

Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

Om beskattningsmyndighetens beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får

Skattemyndighetens beslut får överklagas inom tre år från beslutets dag. Har ena parten överklagat beslutet och vill även

överklagande ske inom tre år från beslutets dag. När en skattskyldig vitsordat en anmärkning, som framställts av granskningsmyndigheten, skall det vid överklagandet anses som om beskattningsmyndigheten meddelat beslut om skattens fastställande när granskningsmyndigheten fått meddelande om vitsordandet. I sådant fall skall ett överklagande ges in till hovrätten. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till beskattningsmyndigheten eller till hovrätten inom två månader från det att delgivning som avses i 15 § lagen (1996: 242) om domstolsärenden har skett. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av hovrätten.

När ett beslut som avses i andra stycket överklagas skall hovrätten, om målet tas upp till prövning, alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig.

Beslut av beskattningsmyndigheten i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon förelagts att vid vite fullgöra en uppgift som anges i 26 §, får dock föreläggandet komma under prövning i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

Beslut av skattemyndigheten i frågor som avses i 17, 26, 44 c § och 44 e §§ får inte överklagas. Har någon förelagts att vid vite fullgöra en uppgift som anges i 26 eller 44 e §§, får dock föreläggandet komma under prövning i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till skattemyndigheten inom två månader från det att delgivning har skett.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

61 §

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av överrätts beslut eller

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av rättsens beslut eller beslut

beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till *den skattemyndighet som anges i 52 § 1 mom. tredje stycket*. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

I fall, som avses i 57–58 a §§, ankommer det på regeringen att förordna i vad mån ränta skall utgå.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* ompröva anståndsbeslutet.

enligt 27 §, 33 § 3 mom. Eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till *skattemyndigheten*. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *skattemyndigheten* eller *rätten* ompröva anståndsbeslutet.

61 a §

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan, *vilken skall beräknas av skattemyndigheten*, gäller i övrigt bestämmelsen i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelsema i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

62 §

Underrätts beslut i skatteärende skola, efter vad därom är särskilt stadgat, upptagas i bouppteckningsprotokollet. Avser beslut fastställande av skatt, skola i protokollet antecknas: arvlåtarens eller, i fall som avses i 30 § andra stycket, närmast föregående innehavarens fullständiga namn (för gift kvinna jämväl hennes namn som ogift), födelsetid och hemvist, skattskyldigs namn, värdet å samtliga lotter, beloppet av å varje lott belöpande skatt, skyldskapsförhållande efter vilket skatten beräknats, övriga å skattens bestämmande inverkan omständigheter och vid samtidig beskattning av flera lotter skattens sammanlagda belopp. I fråga om förvärv, som avses i 1 § andra stycket, antecknas dessutom dagen för beslutet om avstående och myndighet som meddelat beslutet.

Skattemyndighets beslut i skatteärende upptages i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

67 §

Skattskyldig eller annan må av beskattningsmyndighet genom vite tillhållas att fullgöra vad enligt denna lag åligger honom, dock ej såvitt avser gäldande av fastställd skatt.

Underrätt må vid vite tillhålla den, som uppgivit dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång må åläggas jämväl delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej uppgivit boet, ävensom annan som med boet tagit befattning.

Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

Skattskyldig eller annan må av skattemyndigheten genom vite tillhållas att fullgöra vad enligt denna lag åligger honom, dock ej såvitt avser gäldande av fastställd skatt.

Skattemyndigheten må vid vite tillhålla den, som uppgivit dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång må åläggas jämväl delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej uppgivit boet, ävensom annan som med boet tagit befattning.

Ett överklagande av ett beslut om fastställande av skatt enligt denna lag inverkas inte på skyldigheten att betala den skatt som beslutet avser.

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft. *Om hovrätten fastställt skatten till lägre belopp än den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten mediet eller yrkat, får dock återbetalning inte ske om granskningsmyndigheten anmäler hinder mot detta. I sistnämnda fall får skattemyndigheten efter ansökan av dödsbo eller skattskyldig medge återbetalning, varvid bestämmelserna i 17 kap. 3 § första stycket skattebetalningslagen (1997:483) om ställande av säkerhet skall tillämpas.*

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft.

72 §

På den enligt 64 § 1 mom. Förordnade granskningsmyndigheten ankommer att föra det allmännas talan i mål och ärenden, där denna lag är tillämplig.

Om en enskild överklagar ett beslut, förs det allmännas talan i länsrätten och kammarrätten av skattemyndigheten. Överklagar Riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i Regeringsrätten.

När Riksskatteverket för talan, har verket samma befogenhet som skattemyndigheten enligt denna lag. I förekommande fall tar verket därmed över den befogenhet som annars tillkommer skattemyndigheten.

72 a §

En skattemyndigheter uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag fås ges endast om den andra myndigheten medger det.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att i allmän förvalt-

ningsdomstol föra det allmänna talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

Riksskatteverket får uppdra åt en tjänsteman vid en skattemyndighet att företräda verket i allmän förvaltningsdomstol.

72 b §

Riksskatteverket får inom den för verket gällande tiden för överklagande föra talan till den enskildes förmån. Verket har då samma behörighet som den enskilde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Därvid gäller följande.

1. Har ett ärende anhängiggjorts hos tingsrätt före ikraftträdandet, avgörs det av tingsrätten om detta sker senast den 30 april 2001. Därvid gäller äldre bestämmelser om inte annat sägs nedan. Ärende som den 1 maj 2001 inte har avgjorts överlämnas till skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen. Det ankommer därefter på skattemyndigheten att fatta beslut i ärendet.
2. Beslut som har meddelats av tingsrätt kan efter ikraftträdandet omprövas enligt förvaltningslagen (1986:223) av skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen.
3. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet, upptages efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 33 § 3 mom. av skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen.
4. Om skattskyldigheten har inträtt före ikraftträdandet tillämpas fortfarande 44 § i äldre lydelse.
5. Har före ikraftträdandet beskattningsmyndigheten medgivit att arvsskatt får erläggas med skuldebrev eller aktier enligt 52 § 2 mom., tillämpas fortfarande äldre bestämmelser. Vad som sägs om beskattningsmyndigheten skall därvid i stället avse skattemyndigheten i den region där den tingsrätt är belägen som meddelat beslut i skatteärendet.
6. 52 a § i äldre lydelse gäller fortfarande när skatt har beräknats av tingsrätt.
7. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet, upptages efter lagens ikraftträdande ansökan om eftergift enligt 56 § av skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen.
8. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet, upptages efter lagens ikraftträdande ansökan om undvikande av eller lindring i

dubbelbeskattning enligt 58 § av skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 3

9. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet, upptages efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 59 § av skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen.

10. Beslut som tingsrätt meddelar före ikraftträdandet eller med stöd av punkt 1 överklagas efter ikraftträdandet hos kammarrätten. Därvid krävs inte prövningstillstånd.

Överklagandet skall ges in till skattemyndigheten i den region där tingsrätten är belägen. Myndigheten prövar om överklagandet har kommit in i rätt tid. Därvid tillämpas 6 a § andra stycket andra meningen och tredje – fjärde styckena förvaltningsprocesslagen (1971:291). Överklagandet skall inte heller avvisas om det inom rätt tid har getts in till tingsrätten.

Har vitsordande skett före ikraftträdandet, tillämpas vid överklagande äldre bestämmelser i 60 § andra stycket andra meningen.

Ärende som inte har avgjorts av hovrätt före ikraftträdandet överlämnas till kammarrätten för prövning.

Ärende som inte har avgjorts av Högsta domstolen före ikraftträdandet överlämnas till Regeringsrätten för prövning.

11. Beslut som meddelats före ikraftträdandet eller med stöd av punkt 1 granskas av Riksskatteverket.

I mål och ärenden där den enligt 64 § 1 mom. förordnande granskningsmyndigheten vid ikraftträdandet för det allmännas talan, skall talan efter ikraftträdandet föras av Riksskatteverket. 72 a § tredje stycket är därvid tillämpligt.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över
rapporten Registrering och skattnäddning av
bouppteckningar – Förslag till framtida organisation
(DV Rapport 1999:1 och RSV Rapport 1999:10)

Prop. 2000/01:21
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över rapporten avgetts av Hovrätten för Övre Norrland, Stockholms tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Linköpings tingsrätt, Umeå tingsrätt, Tierps tingsrätt, Hallsbergs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Sundsvall, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Västmanlands län, Länsrätten i Östergötlands län, Länsrätten i Kronobergs län, Länsrätten i Göteborg, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Örebro län, Länsrätten i Gävleborgs län, Länsrätten i Jämtlands län, Länsrätten i Norrbottens län, Datainspektionen, Kammarkollegiet, Statskontoret, Socialstyrelsen, Riksrevisionsverket, Skattemyndigheten i Stockholms län, Skattemyndigheten i Växjö, Skattemyndigheten i Östersund, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Svenska kommunförbundet, Sveriges Domareförbund, Sveriges Advokatsamfund, Föreningen Sveriges Överförmyndare, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), ST-Domstol, Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Sveriges Industriförbund, Sveriges Försäkringsförbund, Sveriges Begravningsbyråers Förbund och Stockholms Handelskammare.

FONUS har beretts tillfälle att avge yttrande men avstått från att yttra sig.

Yttrande har dessutom avgetts av Skattemyndigheten i Göteborg.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över Ärvdabalksutredningens slutbetänkande Makes arvsrätt, dödsboförvaltare och dödförklaring (SOU 1998:110)

Prop. 2000/01:21
Bilaga 5

Efter remiss har yttranden över slutbetänkandet avgetts av Göta hovrätt, Stockholms tingsrätt, Helsingborgs tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Västernorrlands län, Riksskatteverket, Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Kammarkollegiet, Socialstyrelsen, Jämställdhetsombudsmannen, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Lunds universitet, Försäkringsförbundet, Husmodersförbundet Hem och Samhälle, Riksförbundet för sexuellt likaberättigande, Svenska Bankföreningen, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Begravningsbyråers förbund och Sveriges Domareförbund.

Svenska Kyrkan Föreningen Jurister vid Sveriges allmänna advokatbyråer, Landsorganisationen, Sveriges Akademikers Centralorganisation och Tjänstemännens Centralorganisation har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

1 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs i fråga om ärvdabalken⁴⁴

dels att 20 kap. 12 § skall upphöra att gälla,

dels att 18 kap. 7 §, 19 kap. 2 § samt 20 kap. 1, 3, 8–9 och 11 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

7 §⁴⁵

Om det i ett dödsbo ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall boet ha avvecklat fastighetsinnehavet senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Har dödsboet förvärvat sådan egendom därefter, skall avvecklingen ske snarast möjligt.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet. *Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande får överklagas till kammarrätten*

Den tingsrätt som har registrerat bouppteckningen efter den döde får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor. Medges anstånd, skall tingsrätten underrätta tillsynsmyndigheten om detta.

Tillsyn över att avveckling sker utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Om avvecklingen inte har skett inom föreskriven tid, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga dödsboet att fullgöra sin skyldighet.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av dödsboet medge anstånd med avvecklingen, om det finns särskilda skäl. Anstånd meddelas för viss tid och får förenas med villkor.

Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och anstånd får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

⁴⁴ Balken omtryckt 1981:359. Senaste lydelse av 20 kap. 12 § 1996:245.

⁴⁵ Senaste lydelse 1990:1385.

19 kap.

2 §

Vid ansökan *som i 1 § sägs fogas avskrift* av bouppteckningen efter den döde *eller, där inregistrering skett, uppgift å dagen därför*. Är *ej* bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testaments-exekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

Till en ansökan enligt 1 § skall fogas en kopia av bouppteckningen efter den döde *och, om bouppteckningen har registrerats, ett bevis om detta*. Är *inte* bouppteckning förrättad, lämnas trovärdig uppgift om delägarna i boet och deras hemvist samt, där testamentsexekutor är förordnad, om dennes namn och hemvist.

Prop. 2000/01:21

Bilaga 6

20 kap.

1 §

Bouppteckning skall förrättas *sist* tre månader efter dödsfallet, *såframt ej på* ansökan inom samma tid *rätten* med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Bouppteckning skall förrättas *senast* tre månader efter dödsfallet, *om inte skattemyndigheten efter* ansökan inom samma tid med hänsyn till boets beskaffenhet eller av annan särskild orsak förlänger tiden.

Om dödsboanmälan och undantag på grund av sådan anmälan från skyldigheten att förrätta bouppteckning föreskrives i 8 a §.

3 §⁴⁶

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, *yrke och* hemvist *samt dödsdagen*. Även namn och hemvist för dem som skall ha kallats till förrättningen skall anges. För underårig skall anges födelsedatum och för arvinge skall anges hans släktskap med den döde. Arvinge skall anges även om han är utesluten från del i kvarlåtenskapen. Om den döde efterlämnar en make, skall för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende *ej* lämnas, skall det anmärkas.

Av bouppteckningen skall framgå vilka som *närvarit* vid förrättningen. Där någon som *skolat* kallas *ej närvarit*, skall vid

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, *personnummer eller samordningsnummer*, hemvist *och dödsdag*. Även namn och hemvist för dem som skall ha kallats till förrättningen skall anges. För underårig skall anges födelsedatum och för arvinge skall anges hans släktskap med den döde. Arvinge skall anges även om han är utesluten från del i kvarlåtenskapen. Om den döde efterlämnar en make, skall för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende *inte* lämnas, skall det anmärkas.

Av bouppteckningen skall framgå vilka som *varit närvarande* vid förrättningen. Där någon som *skall* kallas *inte varit närvarande*,

⁴⁶ Senaste lydelse 1987:231.

bouppteckningen fogas bevis att han i tid blivit kallad.

skall vid bouppteckningen fogas bevis att han i tid blivit kallad.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

8 §⁴⁷

Bouppteckning skall inom en månad efter *upprättande* jämte bestyrkt *avskrift* för registrering ges in till rätten i den ort där den döde skolat svara i tvistemål i allmänhet eller, om behörig domstol ej sålunda finns, till Stockholms tingsrätt. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt; och skall tiden härför räknas från det den sista bouppteckningen upprättades.

Bestyrkt *avskrift* av bouppteckningen skall förvaras hos rätten.

Har omyndig del i boet eller är någon för vilken förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats delägare eller finns delägare, för vilken god man skall förordnas, skall ytterligare en bestyrkt *avskrift* ges in för varje överförmyndare som skall ha tillsyn över ifrågavarande förmynderskap, förvaltarskap eller godmanskap. Är bouppteckningen av vidlyftig beskaffenhet, behöver denna *avskrift* omfatta endast erforderliga delar.

Är inte erforderliga *avskrifter* ingivna, skall sådana tas på boets bekostnad.

En bouppteckning skall inom en månad efter *det att den upprättats* jämte en bestyrkt *kopia* ges in för registrering till den skattemyndighet som enligt 34 § första eller andra stycket lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt skall pröva frågan om arvsskatt. Finns det flera bouppteckningar, skall de ges in samtidigt och inom en månad från det den sista bouppteckningen upprättades.

En bestyrkt *kopia* av bouppteckningen skall förvaras hos skattemyndigheten.

Har omyndig del i boet eller är någon för vilken förvaltare enligt föräldrabalken har förordnats delägare eller finns delägare, för vilken god man skall förordnas, skall ytterligare en bestyrkt *kopia* ges in för varje överförmyndare som skall ha tillsyn över ifrågavarande förmynderskap, förvaltarskap eller godmanskap. Är bouppteckningen av vidlyftig beskaffenhet, behöver denna *kopia* omfatta endast erforderliga delar.

Är inte erforderliga *kopior* ingivna, skall sådana tas på boets bekostnad.

8 a §

Förlå den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *icke* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfatta* tillgångarna *ej* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *icke* förrättas, om dödsboanmälan göres till rätten av socialnämnden.

Förlår den dödes tillgångar eller, när han efterlämnar make, tillgångarna jämte hans andel i makens giftorättsgods *inte* till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och *omfattar* tillgångarna *inte* fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning *inte* förrättas, om dödsboanmälan görs till skattemyndigheten av socialnämnden.

⁴⁷ Senaste lydelse 1988:1255.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *upptaga* den dödes fullständiga namn, personnummer, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skola* även *angivas* namn och bostadsadresser *beträffande dödsbodelägarer*, om *uppgifter därom kunna* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos *rätten*.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det *begäres* av dödsbodelägarer eller annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför *ej* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning skall förrättas *sist* tre månader efter det att begäran *därom* gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning.

Dödsboanmälan skall vara skriftlig och *uppta* den dödes fullständiga namn, personnummer *eller samordningsnummer*, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, utvisande att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skall* även *dödsbodelägarers* namn och bostadsadresser *anges*, om *uppgifterna kan* inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den skall förvaras hos *skattemyndigheten*.

Även om dödsboanmälan gjorts, skall bouppteckning förrättas, om det *begärs* av dödsbodelägarer eller *någon* annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång yppas och det därför *inte* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning skall förrättas *senast* tre månader efter det att begäran *om det* gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången yppades. Om förlängning av tiden för boupptecknings förrättande äger 1 § första stycket motsvarande tillämpning.

9 §

Det åligger rätten att tillse att bouppteckning, när sådan erfordras, inom laga tid förrättats och ingivits. Finnes det vara försummat äger rätten vid vite förelägga viss tid eller, där bouppteckning ej skett, förordna någon att föranstalta därom. Sådant förordnande utgör ej hinder att vara god man vid förrättningen.

Registrering av bouppteckning *må ej äga rum, där vid bouppteckningen finnes ej hava så förfarits som i detta kapitel sägs. Är*

Skattemyndigheten skall se till att bouppteckning, när sådan krävs, förrättas och ges in inom föreskriven tid. Om det försummas får skattemyndigheten vid vite förelägga viss tid eller, där bouppteckning inte skett, förordna en lämplig person att föranstalta om det. Sådant förordnande utgör inte hinder att vara god man vid förrättningen.

Registrering av bouppteckning *får inte ske, om det inte vid bouppteckningen har gått till på det sätt som sägs i detta kapitel. Är*

bouppteckningen bristfällig, *äger rätten* med föreläggande av vite utsätta tid inom vilken bristen skall avhjälpas.

Den som är *pliktig* att lämna uppgift till bouppteckning *må* vid vite *hållas därtill*.

bouppteckningen bristfällig, *får skattemyndigheten* med föreläggande av vite utsätta tid inom vilken bristen skall avhjälpas.

Skattemyndigheten skall förse bouppteckningen med bevis om att den har blivit registrerad.

Den som är *skyldig* att lämna uppgift till bouppteckning *får föreläggas* vid vite *att fullgöra sin skyldighet*.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

11 §⁴⁸

Om det i den dödes tillgångar ingår fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet, skall rätten underrätta den tillsynsmyndighet som avses i 18 kap. 7 § andra stycket om dödsfallet.

För skattemyndighetens handling och beslut enligt detta kapitel gäller 34 § tredje stycket, 60 § första stycket, 60a och 60c–e §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. 18 kap. 7 § i sin äldre lydelse gäller fortfarande i fråga om ärenden om anstånd om ansökan har kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet.

3. Vid överklagande av tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande enligt 18 kap. 7 § skall, om beslutet har meddelats före ikraftträdandet, 18 kap. 7 § i sin äldre lydelse fortfarande gälla.

4. En dödsboanmälan eller ett ärende om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning skall handläggas av tingsrätten om handlingen har kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller därvid fortfarande.

5. Regeringen får föreskriva att en annan tingsrätt än den som utpekats i 20 kap. 8 § i sin äldre lydelse är behörig att handlägga en dödsboanmälan eller ett ärende om registrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning som har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. En tingsrätt som därmed blir obehörig skall lämna över ingivna handlingar till den tingsrätt som skall handlägga ärendet samt underrätta ingivaren om överlämnandet. Sedan en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning har registrerats, skall en kopia av handlingen sändas för förvaring till den tingsrätt som pekats ut i 20 kap. 8 § i sin äldre lydelse. En kopia av handlingen skall förvaras även hos den beslutande tingsrätten. Dödsboanmälan skall sändas för förvaring till den tingsrätt som pekats ut i 20 kap. 8 § i sin äldre lydelse. En kopia av dödsboanmälan skall förvaras hos den tingsrätt som handlagt dödsboanmälan.

6. Om en ansökan om registrering av en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet och

⁴⁸ Senaste lydelse 1990:1385.

ansökan har avvisats eller registrering vägrats efter ikraftträdandet, skall den behöriga skattemyndigheten handlägga ärendet i fortsättningen.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

7. Har högre rätt efter ikraftträdandet upphävt ett beslut om registrering av en sådan bouppteckning eller tilläggsbouppteckning som har kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet, ankommer det på den skattemyndighet som är behörig enligt 20 kap. 8 § i sin nya lydelse att handlägga ärendet i fortsättningen.

8. Har en tingsrätt före ikraftträdandet förelagt vite enligt 20 kap. 9 § första stycket i sin äldre lydelse utan att vitet har dömts ut, skall beslutet när fråga är om utdömande av vite anses vara ett beslut som har meddelats av den skattemyndighet hos vilken bouppteckningen eller tilläggsbouppteckningen enligt 20 kap. 8 § i sin nya lydelse skall ges in.

9. Handlingar i ärenden som efter denna lags ikraftträdande skall handläggas av skattemyndighet i stället för tingsrätt men som felaktigt ges in till tingsrätt, skall lämnas över till behörig skattemyndighet. Handlingarna skall anses ha kommit in till skattemyndigheten samma dag som de kom in till tingsrätten.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt⁴⁹

dels att 52 § 2 mom., 64 och 72 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 17 §, 22 § 2 mom., 26 §, 33 § 3 mom., 34 §, 44 §, 46–49a §§, 51 §, 52 § 1 mom., 52a §, 53 §, 55 § 1–3 mom., 56 §, 59–62 §§, 67 § och 70 § samt rubrikerna närmast före 34, 60 och 62 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fem nya paragrafer, 60a–60e §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §⁵⁰

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. Eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall *av beskattningsmyndigheten medgivas* anstånd med skattens fastställande, *såvitt* arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testaments-exekutor gör framställning *därom* i samband med ingivande *inom vederbörlig tid* av bouppteckning för inregistrering.

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom. eller av sådan handling, som avses i 15 a §, eller av arvskifteshandling skall *skattemyndigheten medge* anstånd med skattens fastställande, *om* arvinge, universell testaments-tagare, boutredningsman eller testamentssexekutor gör framställning *om det* i samband med ingivande av bouppteckning för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningens registrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testaments-exekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för förrättande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 § 1 eller 2 mom. eller 15 a §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande

⁴⁹ Senaste lydelse av
52 § 2 mom. 1984:659
64 § 1 mom. 1974:857
64 § 2 mom. 1990:337
72 § 1974:857.

⁵⁰ Senaste lydelse 1990:337.

av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet skall av beskattningsmyndigheten omedelbart överlämnas till skattemyndigheten. Mot bevis att sedermera påförd skatt blivit gulden skall säkerheten återställas till den, som nedsatt densamma. Därest genom löftesmans död eller av annan orsak säkerheten blivit minskad och icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet lämnas, skall beskattningsmyndigheten förklara beviljat anstånd icke vidare gälla.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

Mot bevis att påförd skatt blivit betald skall säkerheten återställas till den som nedsatt den. Om säkerheten minskat genom borgensmans död eller av annan orsak och inte efter anmaning annan godtagbar säkerhet lämnas, skall skattemyndigheten förklara att beviljat anstånd inte längre skall gälla.

22 §

2 mom.⁵¹ Har fast egendom efter den tidpunkt, som näst föregående årets taxeringsvärde avsett, nedgått i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan dylik tilldragelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning å egendomen eller av tillbehör därtill eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen varit använd, eller av annan liknande anledning, skall skattemyndigheten i den region där egendomen är belägen på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, åsätta egendomen särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett å fast egendom eller dess värde eljest förhöjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen varit använd, eller annan liknande anledning, äger beskattningsmyndigheten hos

2 mom. Har fast egendom efter den tidpunkt som näst föregående års taxeringsvärde avsett, sjunkit i värde genom eldsvåda, vattenflöde eller annan sådan händelse eller genom borttagande av byggnad eller annan anläggning på egendomen eller av tillbehör till egendomen eller genom skogsavverkning eller genom nedläggning eller väsentlig förändring av verksamhet i vilken egendomen använts, eller av annan liknande anledning, skall på ansökan av skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor, efter verkställd utredning, egendomen åsättas särskilt värde till ledning för beräkning av på egendomen belöpande arvsskatt.

Där efter tidpunkt som nyss nämnts fortsatt bebyggelse skett på fast egendom eller dess värde annars höjts till följd av ny-, till- eller ombyggnad eller väsentlig förändring av verksamhet, vari egendomen använts, eller annan liknande anledning, får egendomen för ändamål enligt första

⁵¹ Senaste lydelse 1998:247.

skattemyndigheten påkalla att egendomen för ändamål, som i föregående stycke sägs, åsättes särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas av *skattemyndigheten* till ledning för arvsskattens bestämmande. *Det åligger* skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor att ansöka om detta. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor. *Skattemyndigheten skall vidare göra värdering om beskattningsmyndigheten begär det.*

Vid värdering enligt detta moment skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *beskattningsmyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden

stycket, åsätts särskilt värde.

Fast egendom som inte har särskilt taxeringsvärde skall också värderas till ledning för arvsskattens bestämmande. Skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor *kan* ansöka om detta. Värdering behövs dock inte om det är uppenbart att egendomens värde inte överstiger 50 000 kronor.

Värdering enligt detta moment görs av skattemyndigheten i den region där fastigheten är belägen. Skattemyndigheten får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag fås ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärda besvär för den som beslutet rör.

Vid värderingen skall hänsyn tas till egendomens beskaffenhet vid den tidpunkt som avses i 21 §. Värdet skall uppskattas enligt de grunder som gäller för bestämmande av taxeringsvärde året före det år då denna tidpunkt inföll. Föreskrifterna i 22 § 1 mom. andra och tredje meningarna skall därvid tillämpas. Skattskyldig, boutredningsman eller testaments-exekutor skall lämna skattemyndigheten de upplysningar som behövs för prövning av ansökningen. Skattemyndigheten får även besluta om besiktning av egendomen. Har ärendet tagits upp på ansökan av annan än *skattemyndigheten*, får dock sådant beslut fattas endast om sökanden åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen.

åtar sig att betala kostnaderna för besiktningen. *Har värderingen begärts av beskattningsmyndigheten skall kostnaderna betalas av allmänna medel.*

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

Skattemyndighetens beslut enligt detta moment får inte överklagas.

26 §⁵²

Den som omhänderhar dödsbos egendom ävensom skattskyldig har att tillhandahålla den utredning, som provas erforderlig för bedömning av egendoms värde.

Till upplysning om värde av fast egendom *skall företes taxeringsbevis eller, där egendomen enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, skattemyndighetens beslut i ärendet.* Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas *för uppvisande av skattemyndighetens beslut, såvida det visas, att* ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Till ledning för värdering av aktier, obligationer och därmed jämförliga värdehandlingar skall företes intyg av bank, mäklare eller annan sakkunnig. Om sådan handling inte är börsnoterad och inte heller annars omsätts på kapitalmarknaden skall i stället företes av skattemyndigheten meddelat bevis om det värde, vartill handlingen enligt senast verkställd prövning kan ha upptagits vid taxering till statlig förmögenhetsskatt.

Beskattningsmyndigheten må, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts må, efter framställning av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, meddelas av hovrätten i dit fullföljt skatteärende. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig omhänderhar egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning *ävensom att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning.*

Till upplysning om värde av fast egendom *som enligt 22 § 2 mom. första eller tredje stycket åsatts särskilt värde, skall skattemyndighetens beslut i ärendet företes.* Påkallar skattskyldig tillämpning av sådant särskilt värde, skall erforderligt anstånd med skatteärendets avgörande lämnas *när* ansökan om åsättande av särskilt värde av egendomen blivit gjord.

Skattemyndigheten får, där särskild anledning föreligger, förordna lämplig person att verkställa uppskattning av lös egendom till ledning för dess värdering. Förordnande som nu sagts får efter överklagande meddelas av allmän förvaltningsdomstol. Det åligger skattskyldig eller den, som för skattskyldig har hand om egendom, att hålla egendomen tillgänglig för besiktning *samt att tillhandagå förrättningsmannen med upplysningar och annan utredning.* Ersättning åt förrättningsmannen *betalas* om egendomen ingår i dödsbo, av boet

⁵² Senaste lydelse 1997:325.

Ersättning åt förrättningsmannen *erlägges*, om egendomen ingår i dödsbo, av boet och eljest av den för egendomen skattskyldige.

och eljest av den för egendomen skattskyldige.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

33 §

3 mom. Har inom ett år från det *beskattningsmyndighet* meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträtts till konkurs, äger dödsboet eller skattskyldig återfå *erlagd* skatt. Uppkommer i konkursen överskott, skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *göres* skriftligen och *upptages* av den *beskattningsmyndighet*, som meddelat beslut i skatteärendet.

3 mom. Har inom ett år från det *skattemyndighet* meddelat beslut i skatteärendet dödsbo avträtts till konkurs, äger dödsboet eller skattskyldig återfå *betald* skatt. Uppkommer *det* överskott i konkursen skall skatt utgå enligt föreskrifterna i 1 och 2 mom.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *görs* skriftligen och *tas upp* av den *skattemyndighet*, som meddelat beslut i skatteärendet.

Beskattningsmyndighet

Beslutande myndighet

34 §⁵³

Beskattningsmyndighet är den tingsrätt vid vilken arvlåtaren (testator) eller, då fråga är om egendom till vilken en föregående innehavare på livstid haft i 8 § första eller andra stycket avsedd rätt, denne hade att svara i mål som rörde hans person.

Om det inte finns någon *tingsrätt* som är behörig enligt första stycket, tas skatteärendet upp av *Stockholms tingsrätt*.

Regeringen får bestämma att även sådana anställda i en tingsrätt som inte är lagfarna domare skall få handlägga enkla ärenden om arvsskatt.

Beslut i fråga om arvsskatt fattas av skattemyndigheten i den region där arvlåtaren (testator) var folkbokförd den 1 november året före dödsfallet eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades vid dödsfallet. Detsamma gäller i fråga om en föregående innehavare som på livstid haft sådan rätt till egendomen som avses i 8 § första eller andra stycket.

Om det inte finns någon *skattemyndighet* som är behörig enligt första stycket, tas skatteärendet upp av *Skattemyndigheten i Stockholm*.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett

⁵³ Senaste lydelse 1996:253.

sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärda besvär för den som beslutet rör.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

44 §⁵⁴

Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd, när skattskyldigheten inträdde, eller, om han då ej var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

I fråga om juridisk person är beskattningsmyndighet skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte, när skattskyldigheten inträdde.

Finnes ej behörig beskattningsmyndighet efter vad nu sagts upptages skatteärendet av Skattemyndigheten i Stockholm.

Beslut i fråga om gåvoskatt fattas av skattemyndigheten i den region, där den skattskyldige var folkbokförd den 1 november året före skattskyldighetens inträde eller, om han då inte var folkbokförd inom riket, där han var bosatt eller stadigvarande vistades.

Beslut i fråga om gåvoskatt när det gäller juridisk person fattas av skattemyndigheten i den region, där styrelsen eller förvaltningen hade sitt säte den 1 november året före skattskyldighetens inträde.

Om det inte finns någon skattemyndighet som är behörig enligt första eller andra stycket tas skatteärendet upp av Skattemyndigheten i Stockholm.

Den skattemyndighet som är behörig enligt första–tredje stycket får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det och om det inte medför avsevärda besvär för den som beslutet rör.

46 §⁵⁵

Deklaration skall, i fall som angivas i 45 § under A), B) och C), vara till beskattningsmyndigheten avlämnad inom fyra månader, räknat i fall som angivas

Deklaration skall, i fall som anges i 45 § under A), B) och C), avlämnas till skattemyndigheten inom fyra månader, räknat i fall som anges

⁵⁴ Senaste lydelse 1998:247.

⁵⁵ Senaste lydelse 1987:1206.

under A) 1), 2) och 3) samt B) från det skattskyldighet inträdde;
under A) 4) från det överskott i dödsboets konkurs överlämnades till
den skattskyldige;

under C) i fall som avses i 32 § h) från det att delningen skedde och i
övrigt från det att kännedom erhöles angående den omständighet, som
föranleder efterbeskattningen.

I fall som *angivas* i 45 § under
D) skall deklaration avlämnas till
beskattningsmyndigheten senast
den 15 februari året efter det
varunder skattskyldighet inträdde.
Har givaren eller, vad angår
förvärv som i 37 § 2 mom. *avses*,
försäkringstagaren avlidit efter det
skattskyldighet inträtt, *må* dock
deklarationen *icke* avlämnas
senare än fyra månader efter
dödsfallet.

I fall som *anges* i 45 § under D)
skall deklaration avlämnas till
skattemyndigheten senast den 2
maj året efter det *år när*
skattskyldighet inträdde. Har
givaren eller, vad angår förvärv
som *avses* i 37 § 2 mom.,
försäkringstagaren avlidit efter det
skattskyldighet inträtt, *skall* dock
deklarationen avlämnas *senast* fyra
månader efter dödsfallet.

47 §⁵⁶

Deklaration skall *avgivas* på
heder och samvete och innehålla
uppgift om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den
skattskyldiges fullständiga namn
och hemvist;

2) arvlåtarens (testators) dödsdag och om skattskyldighet inträtt senare,
tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan arvlåtaren
(testator) och den skattskyldige
ävensom, vid tillämpning av 30 §
första stycket, det förhållande,
efter vilket i sådant fall skatten
skall beräknas:

4) de grunder, efter vilka lottens storlek bestämts;

5) beskaffenheten och värdet av den egendom, varav lotten består;

B) då deklarationen avser förvärv, som vid försäkringstagares död
tillfallit förmånstagare, vilken *icke* tillika är arvinge eller
testamentstagare: förhållanden motsvarande de ovan under A) 1), 2), 3)
och 5) angivna;

C) då deklarationen avser gåva eller annat jämlikt 37 § därmed i
beskattningshänseende likställt fång:

1) givarens och den skatt-
skyldiges fullständiga namn och
hemvist;

Deklaration skall *avges* på heder
och samvete och innehålla uppgift
om

A) då deklarationen avser arvfallen eller testamenterad egendom:

1) arvlåtarens (testators) och den
skattskyldiges fullständiga namn,
*personnummer eller samordnings-
nummer* och hemvist;

3) förhållandet mellan arvlåtaren
(testator) och den skattskyldige
samt, vid tillämpning av 30 §
första stycket, det förhållande,
efter vilket i sådant fall skatten
skall beräknas:

1) givarens och den skatt-
skyldiges fullständiga namn,
*personnummer eller samordnings-
nummer* och hemvist;

⁵⁶ Senaste lydelse 1987:1206.

2) tidpunkten för gåvans fullbordande eller för överlämnandet till mottagaren av handling, innefattande giltig utfästelse om gåvan, eller, om skattskyldighet inträtt senare, tidpunkten härför;

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige *ävensom*, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

4) egendomens beskaffenhet och värde;

5) tidigare förvärv, till vilka *jämlikt* 41 § hänsyn skall *tagas* vid skattens bestämmande.

Angående skyldighet att i deklaration, som avser arvfallen eller testamenterad egendom eller förvärv, som omförmäles ovan under B) lämna uppgift angående vissa tidigare förvärv stadgas i 19 §.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, *varom förmäles* i 8 §, *skola jämväl* föregående innehavarens fullständiga namn och hemvist *uppgivas*.

Vad ovan sägs beträffande arvlåtare (testator) skall beträffande fideikommiss, som avses i 30 § andra stycket, gälla närmast föregående innehavaren.

Deklaration *som avser gåva eller annat enligt 37 § därmed i beskattningshänseende likställt fång*, avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för *skattens bestämmande*. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu *icke* blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. Har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

3) förhållandet mellan givaren och den skattskyldige *samt*, vid tillämpning jämlikt 40 § av föreskriften i 30 § första stycket, det förhållande efter vilket i sådant fall skatten skall bestämmas;

5) tidigare förvärv, till vilka *enligt* 41 § hänsyn skall *tas* vid skattens bestämmande.

Där deklaration avser egendom, vilken av föregående innehavaren på livstid innehafts med sådan rätt, *som sägs* i 8 §, *skall också* föregående innehavarens fullständiga namn, *personnummer eller samordningsnummer* och hemvist *uppges*.

Deklaration avfattas på blankett enligt formulär, som fastställs av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Deklarationen skall åtföljas av handlingar, innefattande upplysning om de förhållanden, som är av betydelse för *att bestämma skatten*. Har bouppteckning efter utlänning förrättats här men vid ingivandet av deklaration angående kvarlåtenskapen ännu *inte* blivit inregistrerad, skall vid deklarationen fogas bouppteckningen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift. Till deklaration som ges in med anledning av att sådan delning som avses i 15 § 1 a mom. har skett skall handlingen fogas. Om sådan handling gäller vad i 15 § 3 mom. är stadgat.

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *beskattningsmyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu har sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *beskattningsmyndigheten* eller *den enligt 64 § 1 mom. Förordnade granskningsmyndigheten* av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras.

Avlämnade deklarationer skall förvaras hos *skattemyndigheten* under tolv år från utgången av det år, under vilket de har ingivits. Vad nu har sagts gäller även om deklarationen inte har föranlett att skatt fastställts. Om *skattemyndigheten* av särskild anledning finner det påkallat, skall en deklaration förvaras under femtio år från utgången av det år, under vilket den har ingivits. Efter utgången av nu angivna tider skall deklarationerna förstöras.

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till *den beskattningsmyndighet*, vilken har att *upptaga* fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, och därvid enligt närmare föreskrifter, som meddelas av regeringen, *jämväl uppgiva* övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande.

Där någon i enlighet med lagen om försäkringsavtal blivit insatt såsom förmånstagare, åligger det försäkringsgivaren att angående händelse, som enligt denna lag medför skattskyldighets inträde, lämna kontrolluppgift till *den skattemyndighet*, vilken har att *ta upp* fråga om beskattning av försäkringsbeloppet, och därvid enligt närmare föreskrifter, som meddelas av regeringen *eller av den myndighet som regeringen bestämmer*, även *uppgge* övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande.

Uppgiftsskyldighet föreligger dock icke, därest försäkringsbeloppet eller, i fråga om belopp som utfaller periodiskt, det sammanlagda årsbeloppet ej överstiger 13 000 kronor. Där fråga är om flera försäkringar, skall vad nu sagts hava avseende å försäkringarnas sammanlagda belopp.

Uppgift, *varom i* första stycket sägs, skall för varje kalenderår lämnas senast den *15 februari påföljande* år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

Uppgift *enligt* första stycket skall för varje kalenderår lämnas senast den *31 januari följande* år. Har skattskyldighet inträtt till följd av dödsfall, skall dock uppgift lämnas inom en månad efter det försäkringsgivaren erhöll vetskap om dödsfallet.

⁵⁷ Senaste lydelse 1981:1118.

⁵⁸ Senaste lydelse 1992:1093.

Vad i första och andra styckena sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall, som avses i 12 § sjätte stycket.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

49a §⁵⁹

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 5 § *lagen om allmänna arvsfonden* tillställs *beskattningsmyndigheten*.

Innan skatteärendet avgöres, skall den skattskyldige lämna sådan uppgift eller försäkran som avses i 19 § 4 mom. Tillfälle skall beredas honom att yttra sig i ärendet i övrigt.

Skriftligt meddelande i två exemplar angående beslut om avstående av arv enligt 24 och 25 §§ *lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden* skall lämnas till *skattemyndigheten*.

51 §⁶⁰

Ärende rörande fastställande av skatt, som *ej* skall *uttagas* efter deklARATION, *upptages* till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *beskattningsmyndigheten* eller, där *jämlikt 17 §* anstånd med skattens fastställande *blivit beviljat*, när till *beskattningsmyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling *icke ingives* inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Bevis om det belopp, vartill skatten blivit fastställd, skall tecknas på bouppteckning, tilläggsbouppteckning eller handling, som avses i 49 a §.

Har *jämlikt 17 § beviljats* anstånd med fastställande av skatten, åligger det dödsboet att tillhandahålla *beskattningsmyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *överrätt*, när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats, *och den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten*, när

Ärende rörande fastställande av skatt, som *inte* skall *tas ut* efter deklARATION, *tas upp* till avgörande vid inregistrering av bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, eller när handling som avses i 49 a § inkommit till *skattemyndigheten* eller, där anstånd med skattens fastställande *beviljats enligt 17 §*, när till *skattemyndigheten* ingivits handling, för vars företeende anståndet beviljats, eller, om sådan handling *inte inges* inom anståndstiden, vid utgången av sistnämnda tid.

Har anstånd med fastställande av skatten *beviljats enligt 17 §*, åligger det dödsboet att tillhandahålla *skattemyndigheten* utlämnad bouppteckning för sådan anteckning som sägs i föregående stycke.

Handling, som anges i andra stycket, skall för anteckning, som där avses, tillhandahållas *domstol* när denna fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats.

⁵⁹ Senaste lydelse 1969:386.

⁶⁰ Senaste lydelse 1989:311.

52 §

*1 mom.*⁶¹ Skatt enligt denna lag skall, i den mån *ej jämlikt 55 §* anstånd medgivits, *erläggas* inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats *eller den enligt 64 § 1 mom.* Förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt *icke* fastställts inom åtta månader efter det boupp-teckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast *skolat* vara ingiven, skall ränta *utgå* från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av *beskattningsmyndighet*. Skall *jämlikt 54 §* skatten förskjutas av dödsboet, *påföres* vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp som understiger femtio kronor *påföres ej*. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, *då underrätt är beskattningsmyndighet*, betalas till skattemyndigheten *i det län, dit underrätten hör, och eljest till den skattemyndighet, som är beskattningsmyndighet*.

1 mom. Skatt enligt denna lag skall, i den mån anstånd *inte* medgivits *enligt 55 §*, *betalas* inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats.

Har skatt *inte* fastställts inom åtta månader efter det *att* boupp-teckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast *skulle* vara ingiven, skall ränta *tas ut* från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av *skattemyndighet*. Skall *enligt 54 §* skatten förskjutas av dödsboet, *påförs* vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta beräknas för visst kalenderår efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november föregående år. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal. Räntebelopp *avrundas nedåt till hela kronor, belopp* som understiger femtio kronor *påförs inte*.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall betalas till skattemyndigheten.

⁶¹ Senaste lydelse 1992:625.

Ändras beslut i fråga om skatt sker ny beräkning av ränta. Räntebelopp under fem kronor skall varken återbetalas eller utkrävas. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

52a §⁶²

Fastställer *överrätt* skatt till högre belopp än *beskattningsmyndigheten* förut beräknat *eller vitsordar skattskyldig anmärkning av den enligt 64 § 1 mom. Förordnade granskningsmyndigheten*, skall på *sålunda* tillkommande *skattebelopp* *utgå ränta*.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

att ränta *utgår* från och med den andra månaden efter den, då *beskattningsmyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta *utgår* till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock *icke* för längre tid än två år.

I fråga om räntan *gälla* i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Dock att räntan *påföres av skattemyndigheten*. Ränta *utgår* även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten *fastställs* tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten *fastställs*.

Fastställer *domstol* skatt till högre belopp än *skattemyndigheten* förut beräknat, skall ränta *tas ut* på *det* tillkommande *skattebeloppet*.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

att ränta *tas ut* från och med den andra månaden efter den, då *skattemyndigheten* meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta *tas ut* till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock *inte* för längre tid än två år.

I fråga om räntan *gäller* i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Ränta *beräknas* även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten *fastställs* tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten *fastställs*.

53 §⁶³

I fall där *underrätt* fastställt skatt, skall rätten till den skattemyndighet, *som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet*, snarast översända *en till*

I fall där *domstol* fastställt skatt, skall rätten till *skattemyndigheten* snarast översända en *boupp-teckning*, som tillhandahållits rätten enligt 51 § *ffjärde* stycket.

⁶² Senaste lydelse 1990:337.

⁶³ Senaste lydelse 1997:508.

rätten ingiven bouppteckning eller någon annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller en bouppteckning, som tillhandahållits rätten enligt tredje stycket sistnämnda paragraf. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som behövs för uppbörd av skatten. Vad som nu sagts gäller också i tillämpliga delar, när överrätt fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats eller när en skattskyldig vitsordat en anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. Förordnade granskningsmyndigheten.

Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter, som behövs för betalning av skatten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till särskilt konto hos skattemyndigheten. Skatten skall anses vara betald den dag, då inbetalningskort eller gireringshandlingar kommit in till Posten Aktiebolag eller, om staten har ingått avtal om förmedling av skatteinbetalningen med en bank, till banken.

Om skatt inte betalas inom föreskriven tid, skall dröjsmålsavgift tas ut enligt lagen (1997:484) om dröjsmålsavgift om inte annat följer av 6 § sista stycket. Den obetalda skatten och dröjsmålsavgiften skall lämnas för indrivning. Regeringen får föreskriva att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Skattemyndigheten får medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala dröjsmålsavgift, om det finns särskilda skäl.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m. m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

Handling, som enligt första stycket tillställts skattemyndigheten och som ingivaren äger återfå må skattemyndigheten icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

55 §

1 mom.⁶⁴ Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt

1 mom. Uppgår i dödsbo beloppet av kontanta medel och därmed jämförliga fordringar samt

⁶⁴ Senaste lydelse 1983:384.

värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *beskattningsmyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *överrätt* efter *besvär* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *överrätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

Föreligger synnerliga skäl får regeringen i annat fall än som avses i föregående stycke medge viss skattskyldig att den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

2 mom.⁶⁵ Första inbetalningen skall äga rum inom den tid som anges i 52 § 1 mom. eller inom tre veckor efter dagen för anståndsbeslutet om detta innebär en senare förfallodag. Om skatten uppdelas i endast två poster skall denna inbetalning uppgå minst till en fjärdedel av skattens belopp. I annat fall skall den uppgå minst till ett belopp som motsvarar skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall göras på årsdagen för beslutet om

värdet av obligationer och andra lätt realiserbara värdepapper sammanlagt inte till dubbla beloppet av den arvsskatt, som enligt 54 § skall förskjutas av dödsboet, eller föreligger i andra fall för någon som är skattskyldig enligt denna lag avsevärd svårighet att genast betala hela den skatt, som belöper på egendom som har tillfallit den skattskyldige, får *skattemyndigheten* medge, att skatten betalas genom högst tio årliga inbetalningar. Har en *domstol* efter *överklagande* fastställt skatt till högre belopp än enligt det överklagade beslutet, får *rätten* under samma förutsättningar medge anstånd med betalningen av det tillkommande skattebeloppet. Anståndet får inte utsträckas till flera inbetalningar än som är nödvändigt.

I fråga om skatt som belöper på egendom som skall värderas enligt bestämmelserna i 22 § 3 mom. och 23 § F tredje stycket får *skattemyndigheten* eller *rätten* medge att skatten betalas genom högst tjugo årliga inbetalningar.

2 mom. Första inbetalningen skall äga rum inom den tid som anges i 52 § 1 mom. eller inom tre veckor efter dagen för anståndsbeslutet om detta innebär en senare förfallodag. Om skatten uppdelas i endast två poster skall denna inbetalning uppgå minst till en fjärdedel av skattens belopp. I annat fall skall den uppgå minst till ett belopp som motsvarar skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall göras på årsdagen för beslutet om

⁶⁵ Senaste lydelse 1990:337.

skattens fastställande och envar av de följande på motsvarande dag det år, under vilket inbetalningen skall ske. Dessa inbetalningar skall uppgå till sinsemellan lika stora belopp. Har anstånd medgetts enligt bestämmelserna i 1 mom. andra stycket skall de årliga inbetalningarna uppgå till minst 3 000 kronor. På skatt som omfattas av anstånd utgår ränta från och med månaden efter den då skatten skulle ha erlagts om anstånd inte medgetts till och med den månad då anståndstiden gått till ända. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. *Räntan påförs dock av skattemyndigheten.*

3 mom.⁶⁶ Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *beskattningsmyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *överrätt*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *beskattningsmyndigheten* eller *överrätten* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa *nöjaktig* säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

skattens fastställande och envar av de följande på motsvarande dag det år, under vilket inbetalningen skall ske. Dessa inbetalningar skall uppgå till sinsemellan lika stora belopp. Har anstånd medgetts enligt bestämmelserna i 1 mom. andra stycket skall de årliga inbetalningarna uppgå till minst 3 000 kronor. På skatt som omfattas av anstånd utgår ränta från och med månaden efter den då skatten skulle ha erlagts om anstånd inte medgetts till och med den månad då anståndstiden gått till ända. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom.

3 mom. Ansökan om anstånd skall göras skriftligen och ha kommit in till *skattemyndigheten* eller, om anståndsbeslut enligt 1 mom. ankommer på en *domstol*, till denna senast fyra veckor efter den dag då beslutet om skattens fastställande meddelades. Beviljas anstånd, skall inom tid, som *skattemyndigheten* eller *domstolen* bestämmer, till denna avlämnas en till staten utfärdad skuldförbindelse på det belopp anståndet avser jämte ränta. Den skattskyldige skall dessutom inom samma tid ställa *godtagbar* säkerhet om inte anståndet avser skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Anståndet skall anses förverkat i den mån den skattskyldige inte fullgör det som föreskrivs i detta moment.

⁶⁶ Senaste lydelse 1983:384.

Avlider den, som förvärvat egendom genom arv, testamente eller gåva, eftergives skatten enligt följande. Sker dödsfallet inom ett år från det skattskyldighet inträtt, eftergives hela skattebeloppet. Avlider den skattskyldige senare men inom tio år efter det skattskyldighet inträtt, eftergives samma belopp, minskat med en tiondedel för varje helt år som förflutit från sagda tidpunkt.

Fråga om eftergift av fastställd skatt *upptages* efter *därom* skriftligen gjord framställning av den *underrätt* eller skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

Fråga om eftergift av fastställd skatt *tas* efter skriftligen gjord framställning *upp* av den skattemyndighet, som meddelat beslut i skatteärendet.

Har efter det beslut meddelats om fastställande av skatt

- a) kännedom erhållits om förut icke känt testamente;
- b) testamente, förordnande enligt lagen (1927:77) om försäkringsavtal om insättande av förmånstagare eller motsvarande förordnande som avser utländsk försäkring, vartill hänsyn tagits vid skatteärendets prövning, blivit genom lagakraftvunnen dom helt eller delvis förklarat ogillt;
- c) genom lagakraftvunnen dom eljest blivit bestämt angående delningen av egendom i dödsbo, där skatten fastställts med ledning av handling, som avses i 15 § 1, 1 a och 2 mom, 15 a § eller 16 §;
- d) omständighet inträffat som föranleder tilläggsbouppteckning;
- e) kännedom erhållits angående vid tiden för skattskyldighetens inträde föreliggande omständighet, som föranleder att i deklaration uppgiven behållning eller egendom bort upptagas eller fördelas annorledes än i deklarationen angivits;
- f) klarhet vunnits om hur arvet slutligen skall fördelas i sådana fall som avses i 18 §;
- g) genom sådan delning, som enligt 32 § h) föranlett efterbeskattning, fördelningen av kvarlåtenskapen kommit att avvika från den som legat till grund för skattens fastställande;

och hade, om hänsyn tagits till omständighet som nu avses, någon skattskyldig haft att gälda mindre skatt än vad beräknats, skall honom påförd skatt nedsättas med sålunda för högt beräknat belopp.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *göres* skriftligen och *upptages* av den *underrätt* eller skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.

Ansökan om återvinning av skatt efter vad nu sagts *görs* skriftligen och *tas upp* av den skattemyndighet som meddelat beslut i skatteärendet.

⁶⁷ Senaste lydelse 1990:337.

⁶⁸ Senaste lydelse 1990:337.

60 §⁶⁹

Beskattningsmyndighetens beslut får överklagas till hovrätten av en enskild part eller av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten. Vid överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Skattemyndighetens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Beslut av skattemyndigheten i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon förelagts att vid vite fullgöra en uppgift som anges i 26 §, får dock föreläggandet komma under prövning i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

60 a §

Ett beslut av skattemyndigheten får överklagas även av Riksskatteverket. Riksskatteverket får föra talan till den enskildes förmån.

Riksskatteverket får överklaga ett beslut av länsrätten eller kammarrätten även om verket inte tidigare har fört det allmännas talan i målet.

60 b §

Om beskattningsmyndighetens beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får överklagande ske inom tre år från beslutets dag. När en skattskyldig vitsordat en anmärkning, som framställts av granskningsmyndigheten, skall det vid överklagandet anses som om beskattningsmyndigheten meddelat beslut om skattens fastställande när granskningsmyndigheten fått meddelande om vitsordandet. I sådant fall skall ett överklagande ges in till hovrätten. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till beskattningsmyn-

Om skattemyndighetens beslut innefattar prövning av en fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, får överklagande ske inom tre år från beslutets dag. Har ena parten överklagat beslutet och vill även motparten överklaga det, skall dock dennes överklagande ha kommit in till skattemyndigheten eller till länsrätten inom två månader från det att motparten har fått del av överklagandet. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av länsrätten.

⁶⁹ Senaste lydelse 1996:253.

digheten eller till hovrätten inom två månader från det att delgivning som avses i 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden har skett. Prövningen av om motparten har överklagat i rätt tid skall alltid göras av hovrätten.

När ett beslut som avses i andra stycket överklagas skall hovrätten, om målet tas upp till prövning, alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig.

När ett beslut som avses i första stycket överklagas skall länsrätten alltid ge klagandens motpart tillfälle att yttra sig. Detta gäller dock inte i förhållande till Riksskatteverket eller skattemyndigheten.

60 c §

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt av beslut enligt denna lag.

60 d §

Överklagar Riksskatteverket, skall det allmännas talan föras av verket.

Riksskatteverket för det allmännas talan i Regeringsrätten.

Beslut av beskattningsmyndigheten i frågor som avses i 17 och 26 §§ får inte överklagas. Har någon förelagts att vid vite fullgöra en uppgift som anges i 26 §, får dock föreläggandet komma under prövning i samband med överklagande av beslut om vitets utdömande.

60 e §

En skattemyndighet får uppdra åt en annan skattemyndighet att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ett sådant uppdrag får ges endast om den andra myndigheten medger det.

Riksskatteverket får ta över uppgiften att i allmän förvaltningsdomstol föra det allmännas talan i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

61 §⁷⁰

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av *överrätts* beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till *den skattemyndighet som anges i 52 § 1 mom. tredje stycket*. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

I fall, som avses i 57–58 a §§, ankommer det på regeringen att förordna i vad mån ränta skall utgå.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med *erläggande* av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *beskattningsmyndigheten eller överrätten* ompröva anståndsbeslutet.

Har dödsbo eller skattskyldig rätt att återfå betalad skatt på grund av *domstols* beslut eller beslut enligt 27 §, 33 § 3 mom. eller 56–59 §§, skall skattebeloppet kostnadsfritt återbetalas i den ordning som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om återbetalning av skatt. Beslut som grundar rätt till återbetalning skall omgående sändas till *skattemyndigheten*. På skattebelopp, dröjsmålsavgift samt ränta enligt 52 §, 52 a § och 55 § 2 mom. som återbetalas utgår ränta om inte annat följer av andra stycket.

Har enligt 55 § anstånd medgetts med *betalning* av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp som inte har betalats den ingivna skuldförbindelsen återställas. Avser befrielsen en del av det obetalda skattebeloppet skall *skattemyndigheten eller domstolen* ompröva anståndsbeslutet.

61a §⁷¹

Ränta enligt 61 § första stycket *utgår* från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan, *vilken skall beräknas av skattemyndigheten*, gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock

Ränta enligt 61 § första stycket *tas ut* från och med månaden efter den, då det belopp på vilket ränta skall beräknas inbetalades, till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntan gäller i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. Räntan för visst kalenderår skall dock beräknas efter en räntesats som motsvarar 75

⁷⁰ Senaste lydelse 1997:508.

⁷¹ Senaste lydelse 1992:625.

beräknas efter en räntesats som motsvarar 75 procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

procent av den statslåneränta som gällde vid utgången av november närmast föregående kalenderår. Räntesatsen bestäms till procenttal med högst en decimal.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

Tillsyn å skattens utgörande

Beslutsförteckning

62 §⁷²

Underrätts beslut i skatteärende skola, efter vad därom är särskilt stadgat, upptagas i bouppteckningsprotokollet. Avser beslut fastställande av skatt, skola i protokollet antecknas: arvlåtarens eller, i fall, som avses i 30 § andra stycket, närmast föregående innehavarens fullständiga namn (för gift kvinna jämväl hennes namn som ogift), födelsetid och hemvist, skattskyldigs namn, värdet å samtliga lotter, beloppet av å varje lott belöpande skatt, skyldskapsförhållande efter vilket skatten beräknats, övriga å skattens bestämmande inverkan omständigheter och vid samtidig beskattning av flera lotter skattens sammanlagda belopp. I fråga om förvärv, som avses i 1 § andra stycket, antecknas dessutom dagen för beslutet om avstående och myndighet som meddelat beslutet.

Skattemyndighets beslut i skatteärende upptages i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

Finner beskattningsmyndigheten avgiven deklaration böra bevaras under längre tid än tolv år, skall anteckning härom verkställas i protokollet eller beslutsförteckningen i samband med beslutet om skattens fastställande.

Skattemyndighets beslut i skatteärende tas upp i särskild beslutsförteckning. Närmare föreskrifter om sådan förteckning meddelas av regeringen.

Finner skattemyndigheten att avgiven deklaration bör bevaras under längre tid än tolv år, skall anteckning om detta göras i beslutsförteckningen i samband med beslutet om skattens fastställande.

⁷² Senaste lydelse 1990:337.

Skattskyldig eller annan *må* av *beskattningsmyndighet* genom vite *tillhållas* att fullgöra *vad enligt denna lag åligger honom*, dock ej såvitt avser *gäldande* av fastställd skatt.

Underrätt må vid vite *tillhålla* den, som *uppgivit* dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång *må åläggas jämväl* delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej *uppgivit* boet, *ävensom* annan som *med boet tagit befattning*.

Vite får inte föreläggas staten, kommun eller tjänsteman i tjänsten.

Skattskyldig eller annan *får* av *skattemyndigheten* genom vite *föreläggas* att fullgöra *det som åligger honom enligt denna lag*, dock ej såvitt avser *betalning* av fastställd skatt.

På ansökan av skattemyndigheten får den tingsrätt där den *döde hade att svara i allmänhet* vid vite *förelägga* den, som *uppgett* dödsbo, att med ed fästa riktigheten av lämnade uppgifter. Edgång *får även åläggas* delägare, efterlevande make eller efterlevande sambo, som ej *uppgett* boet, *samt* annan som *tagit befattning med boet*.

Ett överklagande av ett beslut om fastställande av skatt enligt denna lag inverkar inte på skyldigheten att betala den skatt som beslutet avser.

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft. *Om hovrätten fastställt skatten till ett lägre belopp än den enligt 64 § 1 mom. Förordnade granskningssmyndigheten medgett eller yrkat, får dock återbetalning inte ske om granskningssmyndigheten anmäler hinder mot detta. I sistnämnda fall får skattemyndigheten efter ansökan av dödsbo eller skattskyldig medge återbetalning, varvid bestämmelserna i 17 kap. 3 § första stycket skattebetalningsslagen (1997:483) om ställande av säkerhet skall tillämpas.*

Återbetalning av skatt enligt 61 § skall ske även om det beslut som föranleder återbetalningen inte har vunnit laga kraft.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

2. Har ett ärende anhängiggjorts hos tingsrätt eller skattemyndighet före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser om inte annat sägs nedan.

⁷³ Senaste lydelse 1990:337.

⁷⁴ Senaste lydelse 1997:1039.

3. Regeringen får föreskriva att en annan tingsrätt än den som utpekats som beskattningsmyndighet enligt 34 § i sin äldre lydelse skall ha behörighet att handlägga ett ärende om arvsskatt som har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Den tingsrätt som utpekats i 34 § i sin äldre lydelse skall därmed lämna över ingivna handlingar till den tingsrätt som skall handlägga ärendet samt underrätta ingivaren om överlämnandet. Lämnade deklarationer skall förvaras hos den tingsrätt som utpekats i 34 § i sin äldre lydelse.

4. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, upptas efter lagens ikraftträdande ärende om efterbeskattning enligt 32 § av den skattemyndighet som enligt 34 § eller 44 § är behörig.

5. Har tingsrätt meddelat beslut i skatteärendet prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 33 § 3 mom. av den skattemyndighet som enligt 34 § är behörig.

6. Om skattskyldigheten för gåva har inträtt före ikraftträdandet tillämpas 44 § i sin äldre lydelse.

7. Har före ikraftträdandet beskattningsmyndigheten medgett att arvsskatt får betalas med skuldebrev eller aktier enligt 52 § 2 mom. i sin äldre lydelse, skall vad som i 52 § 1–2 mom., i sin äldre lydelse, sägs om beskattningsmyndigheten i stället avse den skattemyndighet som enligt 34 § är behörig.

8. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om eftergift enligt 56 § av den skattemyndighet som enligt 34 § eller 44 § är behörig.

9. Har tingsrätt eller skattemyndighet meddelat beslut i skatteärendet, prövas efter lagens ikraftträdande ansökan om återvinning enligt 59 § av den skattemyndighet som enligt 34 § eller 44 § är behörig.

10. Beslut som meddelats före ikraftträdandet eller med stöd av punkt 2 granskas av Riksskatteverket. Därvid gäller äldre bestämmelser.

11. I mål och ärenden där den enligt 64 § 1 mom., i sin äldre lydelse, förordnade granskningsmyndigheten vid ikraftträdandet för det allmännas talan, skall talan därefter i stället föras av Riksskatteverket.

12. Har en tingsrätt före ikraftträdandet förelagt vite enligt 67 § första stycket utan att vitet har dömts ut, skall beslutet när fråga är om utdömande av vitet anses vara ett beslut som har meddelats av den skattemyndighet som enligt 34 § eller 44 § är behörig.

13. Handlingar i ärenden som efter denna lags ikraftträdande skall handläggas av skattemyndighet i stället för tingsrätt men som felaktigt ges in till tingsrätt, skall lämnas över till behörig skattemyndighet. Handlingarna skall anses ha kommit in till skattemyndigheten samma dag som de kom in till tingsrätten.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skattskyldiga som på grund av avtalet önskar få skattelindring skall enligt 2 § förordningen (1967:721) om förfarandet rörande eftergift av arvsskatt eller gåvoscatt vid dubbelbeskattning skriftligen ansöka om detta hos *kammarkollegiet*. En sådan ansökan bör ges in inom sex år från tidpunkten för händelsen som föranledde skattskyldighet eller inom ett år från den sista dagen då skatt för vilken avräkning medges förfaller till betalning, om sistnämnda tidpunkt inträffar senare.

Skattskyldiga som på grund av avtalet önskar få skattelindring skall enligt 2 § förordningen (1967:721) om förfarandet rörande eftergift av arvsskatt eller gåvoscatt vid dubbelbeskattning skriftligen ansöka om detta hos *Riksskatteverket*. En sådan ansökan bör ges in inom sex år från tidpunkten för händelsen som föranledde skattskyldighet eller inom ett år från den sista dagen då skatt för vilken avräkning medges förfaller till betalning, om sistnämnda tidpunkt inträffar senare.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 2. Ansökan om eftergift som har getts in före ikraftträdandet skall överlämnas till Riksskatteverket för handläggning.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
3 §⁷⁵

Görs ansökningen av gäldenären, bör till ansökningshandlingen bifogas en av gäldenären underskriven förteckning över boets tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn och postadress samt om det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen bifogas bouppteckningen efter den döde *eller, om inregistrering har skett, uppgift om dagen därför*. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägars namn och postadress lämnas.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodelägare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen bifogas bouppteckningen efter den döde *och, om bouppteckningen har registrerats, bevis om detta*. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje delägars namn och postadress lämnas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

⁷⁵ Senaste lydelse 1995:793.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva

Prop. 2000/01:21
Bilaga 6

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Skattskyldig som på grund av detta avtal önskar erhålla skatte-
lindring kan enligt 2 § förord-
ningen (1967:721) om förfarandet
rörande eftergift av arvsskatt eller
gåvoskatt vid dubbelbeskattning
skriftligen ansöka om detta hos
kammarkollegiet. Sådan ansökan
bör inges inom sex år från
tidpunkten för händelsen som
föranledde skattskyldighet eller
inom ett år från den sista dagen då
skatt för vilken avräkning medges
förfaller till betalning, om
sistnämnda tidpunkt inträffar
senare (jmf art. 13 i avtalet).

Skattskyldig som på grund av
detta avtal önskar erhålla skatte-
lindring kan enligt 2 § förord-
ningen (1967:721) om förfarandet
rörande eftergift av arvsskatt eller
gåvoskatt vid dubbelbeskattning
skriftligen ansöka om detta hos
Riksskatteverket. Sådan ansökan
bör inges inom sex år från
tidpunkten för händelsen som
föranledde skattskyldighet eller
inom ett år från den sista dagen då
skatt för vilken avräkning medges
förfaller till betalning, om
sistnämnda tidpunkt inträffar
senare (jmf art. 13 i avtalet).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.
 2. Ansökan om eftergift som har getts in före ikraftträdandet skall överlämnas till Riksskatteverket för handläggning.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-09-25

Närvarande: f.d. justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Susanne Billum, justitierådet Göran Regner.

Enligt en lagrådsremiss den 7 september 2000 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

- 1.lag om ändring i ärvdabalken,
- 2.lag om ändring i lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
- 3.lag om ändring i lagen (1983:914) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva,
- 4.lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
- 5.lag om ändring i lagen (1988:593) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland beträffande skatter på kvarlåtenskap, arv och gåva.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Cecilia Hegethorn och kammarrättsassessorn Maria Hillberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i ärvdabalken

20 kap. 9 §

I lagrådsremissen föreslås att paragrafen tillförs ett nytt tredje stycke, i vilket föreskrivs att skattemyndigheten skall förse bouppteckningen med bevis om att den blivit registrerad. Ärvdabalken innehåller emellertid inte någon uttrycklig bestämmelse om att bouppteckningen skall registreras. Enligt Lagrådets mening bör för undvikande av missförstånd en bestämmelse härom införas, lämpligen i ett nytt andra stycke i vilket även bestämmelsen i det föreslagna nya tredje stycket bör ingå. Lagrådet förordar att det nya andra stycket ges följande lydelse:

”Skattemyndigheten skall registrera bouppteckningen och förse den med bevis om detta.”

11 §

Av den föreslagna lydelsen framgår att de processuella bestämmelserna i vissa angivna paragrafer i lagen om arvsskatt och gåvoskatt skall gälla även för skattemyndighetens handläggning och beslut enligt förevarande kapitel. Enligt Lagrådets mening är det inte nödvändigt att i paragrafen ange de olika paragraferna i arvs- och gåvoskattelagen. Det är fullt tillräckligt att en generell hänvisning görs till den lagen.

Mot bakgrund av det anförda förordar Lagrådet att paragrafen ges följande lydelse.

"I fråga om förfarandet hos skattemyndigheten och om överklagande gäller i övrigt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt."

I den föreslagna **punkt 6** anges att om en ansökan om registrering av en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet, och ansökan har avvisats eller registrering vägrats efter ikraftträdandet, skall den behöriga skattemyndigheten handlägga ärendet i fortsättningen. I den föreslagna **punkt 7** anges vidare att, om högre rätt efter ikraftträdandet har upphävt ett beslut om registrering av en sådan bouppteckning eller tilläggsbouppteckning som kommit in till tingsrätten före ikraftträdandet, det ankommer på den skattemyndighet som är behörig enligt 20 kap. 8 § i den nya lydelsen att handlägga ärendet i fortsättningen.

Enligt Lagrådets mening är förhållandet mellan de båda bestämmelserna inte helt klart. Om punkt 6 skall tolkas som att den endast gäller lagakraftvunna beslut om avvisning eller om vägran att registrera synes behov av bestämmelsen i punkt 7 knappast föreligga. Lagrådet föreslår att de båda punkterna arbetas ihop till en gemensam bestämmelse av följande lydelse.

"6. Har en ansökan om registrering av en bouppteckning eller tilläggsbouppteckning getts in till tingsrätten före ikraftträdandet och har genom ett beslut som vunnit laga kraft ansökan avvisats, registrering vägrats eller ett beslut om registrering upphävts, skall den skattemyndighet som är behörig enligt 20 kap. 8 § i dess nya lydelse i fortsättningen handlägga frågan om registrering."

Lagrådet vill vidare beröra den föreslagna punkt 9. Enligt denna skall handlingar i ärenden som efter lagens ikraftträdande skall handläggas av skattemyndighet i stället för tingsrätt, men som felaktigt ges in till tingsrätt, lämnas över till behörig skattemyndighet. Handlingarna skall anses ha kommit in till skattemyndigheten samma dag som de kom in till tingsrätten.

Lagrådet vill påpeka att en bestämmelse av detta slag, vilken föreslås gälla utan tidsbegränsning, knappast kan betecknas som en övergångsbestämmelse utan utgör en materiell bestämmelse om konsekvenserna av att en bouppteckning ges in till tingsrätt i stället för till skattemyndighet. Enligt Lagrådets mening kan dessutom ifrågasättas behovet av bestämmelsen med hänsyn till de regler som i övrigt gäller angående inregistrering av bouppteckningar. Vid lagrådsföredragningen har emellertid upplysts att regeringen har för avsikt att låta bestämmelsen utgå ur lagförslaget. Den föreslagna punkt 9 föranleder därför inget vidare yttrande av Lagrådet.

Förslaget till lag om ändring i lagen om arvsskatt och gåvoskatt

15-17 och 73 §§

Enligt remissförslaget skall i bl.a. 17 § ordet beskattningsmyndigheten ersättas av "skattemyndigheten". Motsvarande ordbyte bör göras också i 15-16 och 73 §§ som inte medtagits i lagförslaget.

I paragrafens tredje stycke föreskrivs i första meningen att fast egendom, som inte har särskilt taxeringsvärde, skall värderas till ledning för arvsskattens bestämmande.

I den föreslagna lydelsen i remissen anges i styckets andra mening att skattskyldig, boutredningsman eller testamentsexekutor "kan" ansöka om detta.

Av författningskommentaren framgår endast att den andra meningen har förenklats ur språklig synpunkt. Detta är emellertid inte riktigt. Den föreslagna lydelsen utgör nämligen en materiell ändring. Enligt gällande lydelse föreligger en skyldighet för de angivna personerna att ansöka om värdering medan de enligt remissförslaget "kan" ansöka om detta.

Om avsikten har varit att det materiella innehållet i bestämmelsen skall vara oförändrat, måste följaktligen den föreslagna lagtexten korrigeras. Om det däremot har varit avsett att en materiell ändring skall göras, måste i stället författningskommentaren skrivas om. Det får enligt Lagrådets mening i det fortsatta lagstiftningsarbetet avgöras vilket alternativ som skall väljas.

34 och 44 §§

I nuvarande lydelser av paragraferna anges vilken myndighet som är beskattningsmyndighet. Bestämmelserna har den dubbla funktionen att tala om dels vilken typ av myndighet – tingsrätt respektive skattemyndighet - som prövar arvs- och gåvoskatteärenden, dels vilken myndighet inom varje kategori som är behörig att handlägga ett visst ärende. Denna dubbla funktion hos bestämmelserna kommer till bättre uttryck i nuvarande lydelser än i de föreslagna. Lagrådet föreslår därför att paragrafernas inledning behålls och att paragraferna alltså inleds med "Beskattningsmyndighet är skattemyndigheten i...". En motsvarande lydelse bör ges andra stycket i 44 §, förslagsvis: "Beskattningsmyndighet i fråga om juridisk person är skattemyndigheten i...".

Rubriken närmast före 34 § kan behållas oförändrad, om Lagrådets förslag följs.

48 §

I paragrafen finns bestämmelser om att avlämnade deklARATIONER under viss tid skall förvaras hos skattemyndigheten. Härvid uppkommer frågan om vilken skattemyndighet som åsyftas. I 44 § finns bestämmelser om vilken skattemyndighet som är beskattningsmyndighet för gåvoskatt. Av fjärde stycket i nämnda paragraf framgår emellertid att den skattemyndighet som är behörig enligt första–tredje styckena får uppdra åt en annan skattemyndighet att fatta beslut i dess ställe i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Det är därför nödvändigt att klargöra om man i 48 § åsyftar den skattemyndighet som var ursprungligen behörig eller, om ett ärende överlämnats till annan skattemyndighet för beslut, denna senare skattemyndighet. Samma tolkningsfråga uppkommer i flera andra paragrafer (t.ex. i 49 och 52 §§). Enligt Lagrådets mening kan därför övervägas att komplettera de paragrafer som anger vilken skattemyndighet som är beskattningsmyndighet (34 och 44 §§) med en bestämmelse om vilken skattemyndighet som avses när inget annat anges.

I annat fall måste de paragrafer där tolkningsproblem kan uppkomma kompletteras med en hänvisning till relevanta stycken i 34 respektive 44 §.

Prop. 2000/01:21
Bilaga 7

49 §

I paragrafen finns bestämmelser om försäkringsgivares skyldighet att lämna kontrolluppgift angående utfallande försäkringsbelopp. Bl.a. finns ett före den nya regeringsformens tillkomst givet bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter i fråga om kontrolluppgifter. Enligt förslaget skall försäkringsgivaren enligt närmare föreskrifter, som meddelas av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer, även uppgive övriga förhållanden av betydelse för skattens bestämmande. Av författningskommentaren framgår inte vilket författningsstöd som ansetts kunna läggas till grund för bemyndigandet (jfr 8 kap. 7 och 11 §§ regeringsformen). Enligt Lagrådets mening synes knappast annat än verkställighetsföreskrifter kunna komma i fråga (8 kap. 13 § första stycket 1 regeringsformen). Mot denna bakgrund föreslår Lagrådet att bemyndigandet i 49 § första stycket utgår.

Lagrådet erinrar också om vad som anförts under 48 § angående oklarhet i fråga om vilken skattemyndighet som åsyftas.

52, 52 a och 55 §§

I de angivna paragraferna finns bestämmelser om påförande av ränta. Enligt Lagrådets mening bör det i tydlighetens intresse framgå av lagtexten att det alltid är skattemyndigheten som påför ränta och inte en domstol dit ett ärende överklagats. Ett sådant tillägg kan lämpligen göras i 52 § 1 mom.

Beträffande 52 § hänvisar Lagrådet även till vad som anføres under 48 §.

53 §

I första stycket regleras de åtgärder som skall vidtas av underrätt respektive överrätt i fråga om uttagande av skatt. Remissförslaget innebär bl.a. att vad som sägs om överrätt utmönstras ur lagtexten. Enligt Lagrådets mening bör dock i lagtexten behållas den regel som tar sikte på att överinstans fastställt skatt till högre belopp än som förut beräknats. Ordet överrätt bör bytas ut mot domstol. Dessutom bör vissa mindre justeringar göras i andra meningen. Mot bakgrund av det anförda föreslår Lagrådet att första stycket i paragrafen ges följande lydelse:

"I fall där domstol fastställt skatt till ett högre belopp än som förut beräknats skall rätten till skattemyndigheten snarast översända handling som tillhandahållits rätten enligt 51 § fjärde stycket. Dessutom är rätten skyldig att, enligt vad regeringen närmare bestämmer, lämna skattemyndigheten de uppgifter som denna behöver för att kräva in skatten."

Vidare bör i femte stycket ordet "handling" bytas ut mot "bouppteckning eller tilläggsbouppteckning". Dessutom bör vissa språkliga justeringar göras i lagtexten.

Lagrådet förordar att femte stycket ges följande lydelse:

Prop. 2000/01:21
Bilaga 7

"Bouppteckning eller tilläggsbouppteckning, som ingivaren har rätt att få tillbaka, får skattemyndigheten inte lämna ut till denne förrän skatt, med vars betalning anstånd inte medgivits, blivit betald. Innan handlingen utlämnas, skall den förses med anteckning om beloppet av inbetalad skatt."

61 §

Av den föreslagna lydelsen av första stycket framgår inte vilken skattemyndighet som ett beslut, som grundar rätt till återbetalning, skall sändas till. (Jfr vad som sagts ovan under 48 §.) Lagrådet förordar – efter mönster av nuvarande lokution – att det i lagtexten införs "den skattemyndighet som avses i 52 § 1 mom. tredje stycket".

70 §

Ändringen i paragrafen innebär ett borttagande av den möjlighet som idag finns för granskningsmyndigheten att anmäla hinder mot återbetalning av skattebelopp som hovrätten satt ned skatten med. I författningskommentaren hänvisas till den bestämmelse som finns i 18 kap. 7 § skattebetalningslagen (1997:483) angående hinder mot återbetalning. Det synes dock oklart i vad mån den bestämmelsen kan tillämpas i arvs- och gåvoskatteärenden. Frågan bör analyseras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Om bestämmelsen skulle befinnas vara tillämplig, helt eller delvis, bör en erinran om den tas in i 70 §.

Övergångsbestämmelserna

Riksskatteverket skall enligt förslaget överta Kammarkollegiets uppgift som granskningsmyndighet i "gamla" arvs- och gåvoskatteärenden, dvs. sådana som anhängiggjorts före lagförslagets ikraftträdande. Det kan dock sättas i fråga om inte övergångsbestämmelser behövs också för andra paragrafer än dem som **punkterna 10 och 11** avser. Tillämpning av 26 § fjärde stycket och 70 § i deras nuvarande lydelse synes nämligen inte vara täckt av dessa övergångsbestämmelser. Lagrådet förordar därför att övergångsbestämmelserna angående Riksskatteverkets roll som granskningsmyndighet ges en mera generell avfattning, t.ex. följande.

"Riksskatteverket skall fullgöra de uppgifter som enligt äldre bestämmelser ankommer på den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten."

Beträffande **punkt 13** hänvisar Lagrådet till vad som ovan anförts angående punkt 9 i övergångsbestämmelserna till förslaget till lag om ändring i ärvdabalken.

2 kap. 3 §

Av andra stycket i paragrafen framgår att dödsbo eller dödsbodelägar, som ansöker om boets försättande i konkurs, skall till ansökningshandlingen bifoga originalbouppteckningen. För en dödsbodelägar kan det dock understundom vara svårt att disponera över originalbouppteckningen. Enligt Lagrådets mening bör det vara tillräckligt om det till konkursansökan fogas en bestyrkt kopia av bouppteckningen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 oktober 2000

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Hjelm-Wallén

Regeringen beslutar proposition 2000/01:21 Ansvaret för inregistrering av bouppteckningar och för arvsbeskattning, m.m.